

Valsts izglītības
satura centrs

POLIGRĀFIJAS RAŽOŠANAS TEHNOLOĢIJAS UN IZSTRĀDĀJUMU IZGATAVOŠANA

PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS PARAUGS

Poligrāfijas ražošanas tehniķis

LKI 4. līmenis

Poligrāfijas strādnieks

LKI 2. līmenis

SASKAŅOTS
Izglītības un zinātnes ministrija

2021

Saturs

Profesionālās izglītības programmas mērķi	4
Poligrāfijas ražošanas tehnikas	4
Poligrāfijas strādnieks ¹	6
Profesionālās izglītības programmas sasniedzamie mācīšanās rezultāti	7
Profesionālās izglītības apguves iespējas	9
Profesionālās izglītības programmas parauga īstenošanas plānojums	10
Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga moduļu karte	11
Moduļa “Tehnoloģiskā plūsma poligrāfijas ražošanas uzņēmumā” apraksts	12
Moduļa “Tehnoloģiskā plūsma poligrāfijas ražošanas uzņēmumā” saturs	12
Moduļa “Poligrāfijas materiāli” apraksts	15
Moduļa “Poligrāfijas materiāli” saturs	15
Moduļa “Iespieddarba ražošanas procesa sagatavošana” apraksts	18
Moduļa “Iespieddarba ražošanas procesa sagatavošana” saturs	18
Moduļa “Iespieddarba ražošanas procesa plānošana” apraksts	20
Moduļa “Iespieddarba ražošanas procesa plānošana” saturs	20
Moduļa “Iespieddarba tehniskā maketa un iespiedlokšņu izklājumu sagatavošana” apraksts	23
Moduļa “Iespieddarba tehniskā maketa un iespiedlokšņu izklājumu sagatavošana” saturs	23
Moduļa “Iespieddarba ražošanas procesa uzsākšana” apraksts	25
Moduļa “Iespieddarba ražošanas procesa uzsākšana” saturs	25
Moduļa “Iespieddarba ražošanas procesa nodrošināšana, kontrole un uzskaitē” apraksts	27
Moduļa “Iespieddarba ražošanas procesa nodrošināšana, kontrole un uzskaitē” saturs	27
Moduļa “Poligrāfijas ražošanas tehnika prakse” apraksts	29
Moduļa “Poligrāfijas ražošanas tehnika prakse” saturs	30
Moduļa “Lokšņu apgriešana un sagriešana ar viennaža griešanas iekārtu” apraksts	32
Moduļa “Lokšņu apgriešana un sagriešana ar viennaža griešanas iekārtu” saturs	32
Moduļa “Iespiedprodukcijas izciršana/aizciršana” apraksts	35
Moduļa “Iespiedprodukcijas izciršana/aizciršana” saturs	35
Moduļa “Iepakojuma ruļļu materiāla laminēšana” apraksts	38
Moduļa “Iepakojuma ruļļu materiāla laminēšana” saturs	38
Moduļa “Fleksogrāfijas iespiedformu izgatavošana” apraksts	42
Moduļa “Fleksogrāfijas iespiedformu izgatavošana” saturs	42
Moduļa “Reljefspieduma izgatavošana” apraksts	45
Moduļa “Reljefspieduma izgatavošana” saturs	45
Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (1. līmenis) apraksts	48
Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (1. līmenis) saturs	49
Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (2. līmenis) apraksts	56
Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (2. līmenis) saturs	56

Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (1. līmenis) apraksts	60
Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (1. līmenis) saturs	61
Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (2. līmenis) apraksts	63
Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (2. līmenis) saturs	64
Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (1. līmenis) apraksts	66
Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (1. līmenis) saturs.....	67
Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (2. līmenis) apraksts	70
Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (2. līmenis) saturs.....	71
Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (1. līmenis) apraksts	73
Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (1. līmenis) saturs.....	73
Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (2. līmenis) apraksts	77
Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (2. līmenis) saturs.....	77
Moduļa „Zaļās prasmes” apraksts	81
Moduļa „Zaļās prasmes” saturs.....	81
Programmas īstenošanai obligāti nepieciešamie materiālie līdzekļi.....	84

Profesionālās izglītības programmas mērķi

Poligrāfijas ražošanas tehniķis

Izglītības procesā sagatavot poligrāfijas ražošanas tehniķi, kurš sagatavo darba uzdevumus pirmsdrukai, drukai, un apstrādei, pārzina poligrāfijas ražošanas tehnoloģijas, iekārtas, instrumentus un mērierīces, organizē kvalitatīvu un efektīvu iespieddarba ražošanu.

Izglītības procesa rezultātā dod iespējas apgūt profesionālās, vispārējās un mūžizglītības kompetences:

- 1.** Izstrādāt poligrāfijas ražošanas tehnoloģisko karti/specifikāciju.
- 2.** Izvēlēties un aprēķināt ražošanas materiālu apjomu iespieddarba izgatavošanai.
- 3.** Pasūtīt iespieddarba ražošanai nepieciešamo materiālu sortimentu un apjomu.
- 4.** Aprēķināt iespieddarba ražošanas izmaksas.
- 5.** Racionāli plānot iespieddarba ražošanas procesu uzņēmumā.
- 6.** Plānot iespieddarbu drukas un pēcapstrādes procesu un ražošanas iekārtu noslogojuma grafikus.
- 7.** Sagatavot darba uzdevumu/tehnisko dokumentāciju ražošanas procesam.
- 8.** Sagatavot iespieddarba tehnisko maketu.
- 9.** Plānot un sagatavot iespieddarba iespiedlokšņu izklājumus, izvietot drukas un pēcapstrādes procesu kontroles elementus.
- 10.** Pārbaudīt iespieddarba tehniskā maketa un izklājumu kvalitāti.
- 11.** Pārbaudīt ražošanas procesa poligrāfijas materiālu kvalitāti un apjomu, noteikt ražošanas iekārtu, ierīču, instrumentu atbilstību ražošanas procesa uzsākšanai.
- 12.** Novērtēt iekārtu un poligrāfijas materiālu savstarpējo atbilstību, izvērtēt iekārtu parametru atbilstību ražošanas procesa uzsākšanai.
- 13.** Nodrošināt iespieddarba ražošanas tehnoloģiskā procesa norisi, kontrolēt un izvērtēt iespieddarba ražošanas tehnoloģisko procesu katrā ražošanas posmā.
- 14.** Izvērtēt saražotās iespiedprodukcijas kvalitātes atbilstību nozare un uzņēmuma iekšējiem normatīviem.
- 15.** Uzskaitīt saražoto iespiedprodukciju, veidot atskaiti par izgatavotās produkcijas apjomu.
- 16.** Ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības prasības.
- 17.** Ievērot vides aizsardzības prasības un noteikumus darbā ar ķīmiskām vielām.
- 18.** Ievērot darba tiesisko attiecību prasības.
- 19.** Sazināties valsts valodā.

- 20.** Pārvaldīt divas svešvalodas darba uzdevumu veikšanai un profesionālai saziņai.
- 21.** Sadarboties ar kolēģiem un saistīto profesiju speciālistiem.
- 22.** Ievērot vispārējās un profesionālās ētikas pamatprincipus
- 23.** Lietot informatīvi komunikatīvās tehnoloģijas.
- 24.** Pilnveidot profesionālās kompetences, zināšanas un prasmes.
- 25.** Rīkoties atbilstoši situācijai un sniegt pirmo palīdzību nelaimes gadījumā.

Poligrāfijas strādnieks¹

¹Nepieciešamas izstrādāt profesijas standartu.

Profesionālās izglītības programmas sasniedzamie mācīšanās rezultāti

Profesionālās kvalifikācijas nosaukums	Poligrāfijas strādnieks ¹	Poligrāfijas ražošanas tehniķis
LKI līmenis	LKI 2. līmenis	LKI 4. līmenis
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spēj izvēlēties atbilstošu tehnoloģisko risinājumu iespieddarbu ražošanai. ▪ Spēj izstrādāt iespieddarba ražošanas specifiku un tehnoloģisko karti. ▪ Spēj izgatavot iespieddarba tehnisko maketu un montāžas izklājumu, lietojot atbilstošas datorprogrammas. ▪ Spēj izvēlēties darba procesā atbilstošas iespieddarbu ražošanas iekārtas, veikt nepieciešamos mērījumus ar atbilstošām mērierīcēm. ▪ Spēj strādāt ar iespieddarbu ražošanas iekārtām, instrumentiem un mērierīcēm, nodrošinot produkcijas ražošanu. ▪ Spēj izvērtēt poligrāfijas materiālu atbilstību tehnoloģiskajam procesam, aprēķināt un izvēlēties darba uzdevumam atbilstošas kvalitātes poligrāfijas materiālus nepieciešamajā izmērā, gramāžā un daudzumā. ▪ Spēj sagatavot darba uzdevumu, plānot iespieddarba ražošanas tehnoloģisko secību, ievērojot spēkā esošos poligrāfijas standartus, noformēt darba procesam nepieciešamo tehnisko dokumentāciju. ▪ Spēj veikt iespiedprodukcijas uzskaiti. ▪ Spēj izvērtēt iespieddarba kvalitāti katrā ražošanas posmā, savas kompetences ietvaros uzņemties atbildību par darba rezultātiem un sagatavot priekšlikumus iespieddarbu ražošanas kvalitātes uzlabošanai un ražošanas zudumu samazināšanai. ▪ Spēj strādāt komandā un individuāli, ievērot vispārējās un profesionālās ētikas pamatprincipus un darba tiesisko attiecību normas. ▪ Spēj sekot līdzi informācijai par jaunumiem iespieddarbu ražošanas iekārtu, tehnoloģiju, materiālu, instrumentu un mērierīču jomā. ▪ Spēj izmantot iegūtās zināšanas un prasmes, kā arī pastāvīgi pilnveidot profesionālo kvalifikāciju. ▪ Spēj pārzināt valsts valodu un divas svešvalodas. ▪ Spēj lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un divās svešvalodās. ▪ Spēj ievērot darba un vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus. ▪ Spēj nepieciešamības gadījumā sniegt pirmo palīdzību. ▪ Spēj piedalīties iespieddarbu ražošanas projektu izstrādē, vadīšanā un uzraudzīšanā.
	<p>¹Nepieciešamas izstrādāt profesijas standartu.</p>	

Profesionālās izglītības programmas īstenošanai obligātie vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu pamatkursi un padziļinātie kursi

- Latviešu valoda I un Literatūra I (optimālais līmenis);
- Matemātika I (optimālais līmenis);
- Svešvaloda I (B2);
- Sports (vispārīgais līmenis);
- Vēsture un sociālās zinātnes (optimālais līmenis);
- Fizika I (optimālais līmenis);
- Ķīmija I (optimālais līmenis);
- Programmēšana I (optimālais līmenis);
- Dizains un tehnoloģijas I (optimālais līmenis);
- Svešvaloda (B1);
- Dabaszinības (vispārīgais līmenis);
- Kultūras pamati (vispārīgais līmenis);
- Valsts aizsardzības mācība (kurss obligāts no 2024.gada 1.septembra saskaņā ar "Valsts aizsardzības mācības un Jaunsardzes likums" prasībām).

Profesionālās izglītības apguves iespējas

Profesionālās izglītības programmas veids (turpmāk – programma)		Profesionālās vidējās izglītības programma		Profesionālās pamatizglītības programma	Profesionālās tālākizglītības programma
Poligrāfijas strādnieks¹	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību				
	Programmas īstenošanas ilgums gados	-	-		
	Programmas īstenošanas ilgums stundās				
	LKI līmenis			LKI 2. līmenis	LKI 2. līmenis
	Izglītības klasifikācijas kods				
Poligrāfijas ražošanas tehniķis	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Pamatizglītība	Vidējā izglītība		Vidējā izglītība
	Programmas īstenošanas ilgums gados	4 gadi	1,5 gads		-
	Programmas īstenošanas ilgums stundās	5736 stundas	2120 stundas	-	960 stundas
	LKI līmenis	LKI 4. līmenis			LKI 4. līmenis
	Izglītības klasifikācijas kods	33 545 00 1	35b 545 00 1		30T 545 00 1

¹Nepieciešamas izstrādāt profesijas standartu.

Profesionālās izglītības programmas parauga īstenošanas plānojums

LKI līmenis/ Kvalifikācijas nosaukums	Kurss (ja attiecināms)	Profesionālo kompetenču moduļi	Mūžizglītības kompetenču moduļi (līmenis)	Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu pamatkursi un padziļinātie kursi (ja attiecināmi)	
		Nosaukums (NP*, ja attiecināms)		Nosaukums (apguves līmenis) (NP*-tā gads, ja attiecināms)	
LKI 2. līmenis / Poligrāfijas strādnieks ¹	LKI 4. līmenis / Poligrāfijas ražošanas tehniķis	1. kurss	Tehnoloģiskā plūsma poligrāfijas ražošanas uzņēmumā (NP) Poligrāfijas materiāli Iespieddarba ražošanas procesa sagatavošana	Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis) Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas ² Valodas, kultūras izpratne un izpausmes ² Zaļās prasmes ² Iniciatīva un uzņēmējdarbība ²	Latviešu valoda I un Literatūra I (optimālais) (NP-3. kursā) Matemātika I (optimālais) (NP-3. kursā) Svešvaloda I (B2) (NP-3. kursā) Sports (vispārīgais) Vēsture un sociālās zinātnes (optimālais) Svešvaloda (B1)
		2. kurss	Iespieddarba ražošanas procesa sagatavošana (NP)		Dabaszinības (vispārīgais) Fizika I (optimālais) Ķīmija I (optimālais) Programmēšana I (optimālais)
		3. kurss	Iespieddarba tehniskā maketa un iespiedlokšņu izklājumu sagatavošana (NP – apvienots) Iespieddarba ražošanas procesa uzsākšana (NP – apvienots) Iespieddarba ražošanas procesa nodrošināšana, kontrole un uzskaitē ((NP – apvienots)	Sabiedrības un cilvēka drošība (2. līmenis)	Dizains un tehnoloģijas I (optimālais) Kultūras pamati (vispārīgais) Valsts aizsardzības mācība
		4. kurss	Iespieddarba ražošanas procesa uzsākšana Iespieddarba ražošanas procesa nodrošināšana, kontrole un uzskaitē. Lokšņu apgriešana un sagriešana ar viennadža griešanas iekārtu Iespiedprodukcijas izciršana/aizciršana Reljefa spieduma izgatavošana Iepakojuma ruļļu materiāla laminēšana Fleksogrāfijas iespiedformu izgatavošana Poligrāfijas ražošanas tehnika prakse		Svešvaloda II (C1) vai Sociālās zinātnes II (augstākais) vai Dizains un tehnoloģijas II (augstākais)

*NP – noslējuma pārbaudījums

¹Nav izstrādāta modulārā profesionālās izglītības programma.

²Mūžizglītības kompetenču moduļi tiek īstenoti profesionālās vidējās izglītības programmā ar īstenošanas ilgumu 1,5 gadi un tālākizglītības programmā.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga moduļu karte

C		Fleksogrāfijas iespiedformu izgatavošana	Reljefspieduma izgatavošana	
		Lokšņu apgriešana un sagriešana ar viennaža griešanas iekārtu	Iespiedprodukcijas izciršana/aizciršana	Iepakojuma ruļļu materiāla laminēšana
B	Zaļās prasmes			
	Iniciatīva un uzņēmējdarbība			
	Valodas, kultūras izpratne un izpausmes	Iespieddarba ražošanas procesa uzsākšana	Iespieddarba ražošanas procesa nodrošināšana, kontrole un uzskaitē	Poligrāfijas ražošanas tehnika prakse
	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas	Iespieddarba ražošanas procesa sagatavošana	Iespieddarba ražošanas procesa plānošana	Iespieddarba tehniskā maketa un iespiedlokšņu izklājumu sagatavošana
A	Sabiedrības un cilvēka drošība (1. un 2. līmenis)	Tehnoloģiskā plūsma poligrāfijas ražošanas uzņēmumā	Poligrāfijas materiāli	

Poligrāfijas strādnieks¹
(LKI 2. līmenis)

**Poligrāfijas ražošanas
tehniķis**
(LKI 4. līmenis)

¹Nav izstrādāta modulārā profesionālās izglītības programma.

Moduļa "Tehnoloģiskā plūsma poligrāfijas ražošanas uzņēmumā" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas izprast poligrāfijas produkcijas ražošanas procesus, to secību atbilstoši ražošanas tehnoloģiskajai plūsmai un dokumentācijai.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Raksturot poligrāfijas nozares uzņēmumu produkciju, uzņēmumu darbības virzienus. 2. Raksturot poligrāfijas nozares struktūru, tipogrāfijas struktūru un darbību. 3. Raksturot poligrāfijas produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesu secību, materiālu un informācijas (datu) plūsmu. 4. Lietot poligrāfijas ražošanas procesus nodrošinošo tehnoloģisko dokumentāciju savā darbībā. 5. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un svešvalodā, strādājot ar poligrāfijas ražošanas tehnoloģisko dokumentāciju. 6. Plānot savu darbu atbilstoši darba uzdevuma norādījumiem.
Moduļa ieejas nosacījumi	Iegūta pamatzglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Tehnoloģiskā plūsma poligrāfijas ražošanas uzņēmumā" apguves rezultātā izglītojamais kārtā pārbaudījumu – nosaka produkcijas ražošanas procesus un to secību atbilstoši ražošanas tehnoloģiskajai plūsmai un dokumentācijai.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Tehnoloģiskā plūsma poligrāfijas ražošanas uzņēmumā" ir apgūstams paralēli ar obligātās A daļas moduli "Poligrāfijas materiāli". Abu moduļu apguve ir ieejas nosacījums obligātās izvēles B daļas moduļu apguvei.

Moduļa "Tehnoloģiskā plūsma poligrāfijas ražošanas uzņēmumā" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: raksturot poligrāfijas nozares uzņēmumu produkciju un darbības virzienus. Zina: poligrāfijas nozares poligrāfiskās produkcijas veidus. Izprot: poligrāfijas nozares produkcijas veidu būtiskās atšķirības.	10% no moduļa kopējā apjoma	Vispārīgi raksturo nozarē ražoto iespiedprodukciju. Pēc norādījumiem izglītojamie grupē nozares uzņēmumus pēc to ražotajiem produkcijas veidiem. Izglītojamie prezentē darba rezultātus.	Patstāvīgi nosaka un analizē poligrāfijas nozares iespiedprodukcijas veidus, to atšķirības. Patstāvīgi analizē nozares uzņēmumus pēc to darbības virzieniem, grupē tos pēc produkcijas veidiem, ražošanas iespējām. Izglītojamie prezentē darba rezultātus.
2. Spēj: raksturot poligrāfijas nozares	15% no	Pēc norādījumiem atšķir poligrāfijas	Patstāvīgi definē poligrāfijas nozares

<p>struktūru, tipogrāfijas struktūru un darbību.</p> <p>Zina: uzņēmuma struktūrvienības, personāla darba pienākumus un atbildību poligrāfijas ražošanas procesa nodrošināšanā.</p> <p>Izprot: komandas darba un sadarbības nepieciešamību, kā arī savu pienākumu un uzdevumu nozīmi kvalitatīvas poligrāfijas produkcijas ražošanā.</p>	<p>moduļa kopējā apjoma</p>	<p>nozares struktūrvienības, raksturo to vietu nozarē.</p> <p>Pēc norādījumiem atšķir tipogrāfijas struktūrvienības, raksturo to vietu un nozīmi uzņēmuma struktūrā.</p>	<p>struktūrvienības, raksturo to vietu un nozīmi nozarē.</p> <p>Patstāvīgi raksturo tipogrāfijas struktūrvienības, skaidro to vietu un nozīmi iespieddarba ražošanas procesā.</p>
<p>3. Spēj: raksturot poligrāfijas produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesu secību, materiālu un informācijas plūsmu.</p> <p>Zina: ražošanas tehnoloģisko plūsmu ciklus, iekārtu veidus un to izmantošanas iespējas.</p> <p>Izprot: ražošanas tehnoloģisko ciklu secības nozīmi poligrāfijas ražošanas procesa nodrošināšanai.</p>	<p>30% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Vispārīgi raksturo poligrāfijas produkcijas ražošanas tehnoloģisko procesu.</p> <p>Pēc norādījumiem raksturo tehniskā nodrošinājuma iespējas tehnoloģiskajiem procesiem.</p> <p>Ievēro darba aizsardzības noteikumus darbā ar poligrāfijas ražošanas iekārtām.</p>	<p>Raksturo un pamato poligrāfijas produkcijas ražošanas tehnoloģiskā procesa materiālu un informācijas plūsmas nozīmi iespiedprodukcijas ražošanā.</p> <p>Patstāvīgi raksturo tehniskā nodrošinājuma iespējas tehnoloģiskajiem procesiem, apraksta iekārtu racionālas izvēles iespējas.</p> <p>Ievēro darba aizsardzības noteikumus darbā ar poligrāfijas ražošanas iekārtām.</p>
<p>4. Spēj: lietot poligrāfijas ražošanas procesus nodrošinošo tehnoloģisko dokumentāciju.</p> <p>Zina: poligrāfijas terminus, ražošanas tehnoloģiskās dokumentācijas veidus, lietošanas nosacījumus.</p> <p>Izprot: poligrāfijas ražošanas procesus nodrošinošās tehnoloģiskās dokumentācijas nozīmi kvalitatīva ražošanas procesa nodrošināšanā.</p>	<p>20% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Raksturo poligrāfijas ražošanas procesus nodrošinošo tehnoloģisko dokumentāciju.</p>	<p>Raksturo poligrāfijas ražošanas procesus nodrošinošo tehnoloģisko dokumentāciju, skaidro tehnoloģiskās dokumentācijas nozīmi poligrāfijas produkcijas kvalitātes nodrošināšanā.</p>
<p>5. Spēj: lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un svešvalodā, strādājot ar poligrāfijas ražošanas tehnoloģisko dokumentāciju.</p> <p>Zina: poligrāfijas nozares terminoloģiju valsts valodā un svešvalodā un tās</p>	<p>10% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Nosauc profesionālos terminus valsts valodā un svešvalodā.</p>	<p>Atpazīst un izmanto profesionālos terminus valsts valodā un svešvalodā, strādājot ar poligrāfijas ražošanas tehnoloģisko dokumentāciju.</p>

<p>lietojumu poligrāfijas nozarē.</p> <p>Izprot: poligrāfijas nozares terminus un to lietojumu poligrāfijas produkcijas ražošanas procesos.</p>			
<p>6. Spēj plānot savu darbu atbilstoši darba uzdevuma norādījumiem.</p> <p>Zina: iespieddarbu izgatavošanas tehnoloģisko secību un laika (termiņu) plānošanas principus.</p> <p>Izprot: veicamā darba uzdevuma termiņu un tehnoloģiskās secības ievērošanu poligrāfiskās produkcijas ražošanas procesā.</p>	<p>15% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Pēc norādījumiem novērtē darba uzdevumā sniegto informāciju, plāno darba uzdevuma tehnoloģisko secību.</p> <p>Vispārīgi plāno darba uzdevuma izpildes termiņu.</p>	<p>Patstāvīgi plāno darba uzdevuma tehnoloģisko secību atbilstoši darba uzdevumā norādītajam.</p> <p>Patstāvīgi plāno darba uzdevuma izpildes termiņus atbilstoši darba uzdevumam dažādos laika posmos.</p>

Moduļa "Poligrāfijas materiāli" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas izmantot atbilstošus materiālus poligrāfijas produkcijas iespēšanas un apstrādes procesos.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Noteikt poligrāfijas materiālu lietojumu. 2. Izvēlēties materiālus katram tehnoloģiskajam procesam – repro, iespēšanai un pēcapstrādei –, pārbaudot materiāla marķējuma atbilstību. 3. Sagatavot materiālus iespieddarba izgatavošanai, pārbaudīt tā kvalitāti un aprēķināt daudzumu. 4. Novērtēt izvēlēto materiālu atbilstību izvēlētajai tehnoloģijai un produktam.
Moduļa ieejas nosacījumi	Iegūta pamatzglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Poligrāfijas materiāli" apguves rezultātā izglītojamais kārto pārbaudījumu par poligrāfijas pamatmateriālu un palīgmateriālu izvēles kritērijiem, atbilstību repro, iespēšanas, pēcapstrādes tehnoloģijām un materiālu kvalitātes kontroli.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Poligrāfijas materiāli" ir apgūstams paralēli ar obligātās A daļas moduli "Tehnoloģiskā plūsma poligrāfijas ražošanas uzņēmumā". Abu moduļu apguve ir ieejas nosacījums obligātās izvēles B daļas moduļu apguvei.

Moduļa "Poligrāfijas materiāli" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: noteikt poligrāfijas materiālu īpašības. Zina: poligrāfijas materiālu klasifikāciju, sastāvu, īpašības, papīra formātu ISO 216 standartu, izgatavošanu, šķiedras noteikšanu. Izprot: poligrāfijas produkcijas ražošanā izmantoto materiālu īpašību nozīmi kvalitatīvas iespiedprodukcijas izgatavošanā.	30% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem klasificē materiālus pēc lietojuma ražošanas procesa nodrošināšanā. Nosaka papīra, kartona vai papes šķiedras virzienu, raksturo papīra virsmas apdares veidu. Nosauc papīra, kartona un papes īpašības, pēc norādījumiem raksturo tās un skaidro nozīmi. Nosauc iespiedkrāsu un laku sastāvdaļas, skaidro to nozīmi	Patstāvīgi analizē un nosaka poligrāfijas nozares iespiedprodukcijas veidus, to atšķirības. Nosaka papīra, kartona vai papes šķiedras virzienu, raksturo papīra virsmas apdares veidu, izskaidro papīra formātu, loksnes daļu veidošanās principus. Raksturo papīra, kartona un papes īpašības, pamato to nozīmi apstrādes procesos. Nosauc iespiedkrāsu un laku sastāvdaļas, skaidro to nozīmi

		iespiedkrāsā.	iespiedkrāsā un iespiešanas procesā.
		Nosauc un raksturo iespiedkrāsu īpašības.	Raksturo iespiedkrāsu īpašības, pamato to ietekmi uz iespiešanas procesa un iespiedprodukcijas kvalitāti, skaidro iespiedkrāsu un papīra mijiedarbības principus.
		Nosauc pēcapstrādes pamatmateriālus, skaidro to lietošanu iespiedprodukcijas pēcapstrādes procesos.	Skaidro pamatmateriālu lietojuma mērķi pēcapstrādes procesos, raksturo iespiedprodukcijas pēcapstrādes procesus, kuru realizēšanā lieto pēcapstrādes procesu pamatmateriālus.
	15% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem nosauc iespieddarbu izgatavošanā lietojamus palīgmateriālus, ņemot vērā to lietojuma mērķi.	Patstāvīgi klasificē iespieddarbu izgatavošanā lietojamus palīgmateriālus pēc to lietojuma mērķa, skaidro palīgmateriālu nozīmi ražošanas procesa nodrošināšanā.
<p>2. Spēj: izvēlēties materiālus katram tehnoloģiskajam procesam – repro, iespiešanai un pēcapstrādei –, pārbaudot materiāla marķējuma atbilstību.</p> <p>Zina: materiālu tehnoloģiskās īpašības un to izvēles kritērijus dažādām iespiešanas tehnoloģijām.</p> <p>Izprot: materiāla izvēles kritērijus katram iespiešanas tehnoloģiskajam procesam.</p>	10% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem izvēlas pamatmateriālus ofseta, fleksogrāfijas, sietspiedes, digitālās drukas un lielformāta drukas tehnoloģijām.	Patstāvīgi izvēlas pamatmateriālus ofseta, fleksogrāfijas, sietspiedes, digitālās drukas un lielformāta drukas tehnoloģijām.
		Pēc norādījumiem izvēlas pamatmateriālus atbilstoši iekārtu tehniskajām specifikācijām.	Patstāvīgi izvēlas pamatmateriālus atbilstoši iekārtu tehniskajām specifikācijām.
	15% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem izvēlas poligrāfijas pēcapstrādes materiālus, izskaidro to lietojumu.	Patstāvīgi izvēlas poligrāfijas pēcapstrādes materiālus un skaidro lietojumu, ņemot vērā to īpašības.
		Pēc norādījumiem izvēlas poligrāfijas materiālus pēcapstrādes procesiem atbilstoši pēcapstrādes iekārtu specifikai.	Patstāvīgi izvēlas poligrāfijas materiālus pēcapstrādes procesiem atbilstoši pēcapstrādes iekārtu specifikai, pamato savu izvēli.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Atšķir repro materiālu veidus dažādām iespiešanas tehnoloģijām.	Atšķir repro materiālu veidus dažādām iespiešanas tehnoloģijām, skaidro materiālu īpašību atšķirības un lietojuma iespējas.

<p>3. Spēj: izvērtēt materiālu atbilstību iespieddarba izgatavošanai, nodrošināt materiālu aklimatizāciju, aprēķināt materiālu daudzumu.</p> <p>Zina: materiālu daudzuma aprēķināšanu, lokšņu dalījuma principus, papīra formātus, mērvienības, izmērus, aklimatizācijas nepieciešamību iespieddarba izgatavošanai, materiālu kvalitātes kontroles mērinstrumentus.</p> <p>Izprot: materiāla izvērtēšanas nozīmi kvalitatīva iespieddarba izgatavošanā.</p>	10% no moduļa kopējā apjoma	<p>Atlasa materiālus iespieddarbu izgatavošanai, izvērtē materiālu kvalitāti vizuāli.</p>	<p>Atlasa materiālus, izvērtē to kvalitāti vizuāli, mēra materiālu paraugus instrumentāli un izvērtē to atbilstību iespieddarbu izgatavošanai.</p>
		<p>Aprēķina materiālu apjomu, svaru dažādiem materiāliem, lietojot nozares standarta mērvienības un formātus.</p>	<p>Aprēķina materiālu apjomu un svaru dažādiem materiāliem, lietojot nozares standarta mērvienības un formātus. Pārbauda materiālu apjomu un svaru atbilstību uzdevuma nosacījumiem.</p>
		<p>Nosaka mikroklimate atbilstību ražošanas procesam. Izskaidro aklimatizācijas algoritmu.</p>	<p>Veic materiālu aklimatizācijas laika aprēķinus, izskaidro aklimatizācijas procesa algoritmu.</p>
<p>4. Spēj: novērtēt materiālu savstarpējo saderību, atbilstību izvēlētajai tehnoloģijai un izgatavojamajam iespieddarbam.</p> <p>Zina: materiālu savstarpējo saderību, aizvietojamību, piemērotību izvēlētajai tehnoloģijai un iespieddarba lietojuma mērķiem.</p> <p>Izprot: poligrāfijas materiālu īpašību ietekmi uz iespieddarba kvalitāti un lietošanu.</p>	5% no moduļa kopējā apjoma	<p>Raksturo poligrāfijas materiālu savstarpējo saderību, aizvietojamību produktā un tās ietekmi uz kvalitāti.</p>	<p>Izvēlas savstarpēji saderīgus, aizvietojamus materiālus un pamato savu izvēli.</p>
		<p>Raksturo poligrāfijas materiālu savstarpējo tehnoloģisko saderību, atbilstību un ietekmi uz iespieddarba kvalitāti.</p>	<p>Izvēlas savstarpēji tehnoloģiski saderīgus, piemērotus materiālus, pamato materiālu izvēli un ietekmi uz iespieddarba ražošanas kvalitāti.</p>
	5% no moduļa kopējā apjoma	<p>Pēc norādījumiem raksturo materiālu atbilstības prasības ražošanas iekārtām.</p>	<p>Patstāvīgi raksturo materiālu atbilstības prasības ražošanas iekārtām. Skaidro iespieddarba ražošanai atbilstošu materiālu izvēli, balstoties uz iekārtu tehniskā apraksta informāciju.</p>
		<p>Pēc norādījumiem raksturo iespieddarba materiālu atbilstības prasības lietošanai.</p>	<p>Patstāvīgi raksturo iespieddarba materiālu atbilstības prasības lietošanai, pamato izvēli, balstoties uz lietošanas, iepakojuma nosacījumiem.</p>

Moduļa "Iespieddarba ražošanas procesa sagatavošana" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas sagatavot iespieddarba ražošanas procesu un tā posmus, izstrādāt tehnoloģisko dokumentāciju, veikt materiālu aprēķinus un pasūtīšanu
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izvērtēt iespieddarba ražošanas iespējas. 2. Izstrādāt poligrāfijas ražošanas tehnoloģisko karti/specifikāciju. 3. Izvēlēties ražošanas materiālus iespieddarba izgatavošanai. 4. Aprēķināt ražošanas materiālu apjomu iespieddarba izgatavošanai. 5. Pasūtīt iespieddarba ražošanai nepieciešamo materiālu sortimentu un apjomu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti A daļas moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Iespieddarba ražošanas procesa sagatavošana" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu – izstrādā iespieddarba poligrāfijas ražošanas tehnoloģisko karti, izvēlas iespieddarba ražošanas materiālus un aprēķina to apjomu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Iespieddarba ražošanas procesa sagatavošana" ir B daļas modulis, ko apgūst Poligrāfijas ražošanas tehniķa kvalifikācijas izglītojamie. Tā apguve ir ieejas nosacījums modulim "Iespieddarba ražošanas procesa plānošana".

Moduļa "Iespieddarba ražošanas procesa sagatavošana" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izvērtēt iespieddarba ražošanas iespējas, sadarbojoties ar ražošanas procesā iesaistītajiem partneriem. Zina: poligrāfijas ražošanas tehnoloģiskos procesu, iesniegtā pasūtījuma izvērtēšanas kritērijus. Izprot: uzņēmuma iespieddarba ražošanas iespēju izvērtēšanas procesa organizēšanu.	10% no moduļa kopējā apjoma	Paskaidro iespieddarba ražošanas iespēju un materiālu nodrošinājuma izvērtēšanas nozīmi un iespieddarba ražošanas termiņa saskaņošanu ražošanas procesā.	Pamato iespieddarba ražošanas iespēju izvērtēšanas nepieciešamību, materiālu nodrošinājuma un ražošanas termiņa saskaņošanas nozīmi ražošanas procesā.
2. Spēj: izstrādāt poligrāfijas ražošanas tehnoloģisko karti/specifikāciju. Zina: ražošanas tehnoloģiskās kartes/specifikācijas struktūru, tās sastādīšanas	25% no moduļa kopējā apjoma	Izglītojamo pēc norādījumiem izstrādā poligrāfijas ražošanas tehnoloģisko karti/ specifiku.	Izglītojamo pamato materiālu un apstrādes tehnoloģiju izvēli, patstāvīgi izstrādā poligrāfijas ražošanas tehnoloģisko karti/

<p>nosacījumus, tehnoloģisko dokumentu noformēšanas pamatprincipus.</p> <p>Izprot: poligrāfijas ražošanas tehnoloģiskās kartes/ specifikācijas izstrādāšanas procesu.</p>			specifikāciju.
<p>3.Spēj: izvēlēties ražošanas materiālus iespieddarba izgatavošanai.</p> <p>Zina: poligrāfijas ražošanas materiālu saderību/nesaderību, ražošanas materiālu/iespieddarba atbilstību/ neatbilstību.</p> <p>Izprot: poligrāfijas ražošanas materiālu izvēles kritērijus un racionāla izlietojuma plānošanu.</p>	20% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem izvēlas ražošanas materiālus, nosaka to savstarpēji saderību un atbilstību tehnoloģiskajiem procesiem.	Patstāvīgi izvēlas ražošanas materiālus un plāno materiālu racionālu izlietojumu, nosaka to saderību un atbilstību tehnoloģiskajiem procesiem.
<p>4. Spēj: aprēķināt ražošanas materiālu apjomu iespieddarba izgatavošanai.</p> <p>Zina: materiālu izlietojuma normas, racionālas materiālu apjoma aprēķinu metodes.</p> <p>Izprot: ražošanas materiālu racionālas aprēķināšanas metodes.</p>	30% no moduļa kopējā apjoma	<p>Pēc norādījumiem lieto racionālas ražošanas materiālu aprēķināšanas metodes.</p> <p>Aprēķina iespieddarba pēcapstrādes procesiem nepieciešamo materiālu apjomu.</p> <p>Aprēķina iespieddarba repro un iespiešanas procesam nepieciešamo materiālu apjomu.</p>	<p>Patstāvīgi lieto un pamato racionālas ražošanas materiālu aprēķināšanas metodes.</p> <p>Aprēķina un pamato iespieddarba pēcapstrādes procesiem nepieciešamo materiālu apjomu, pamato savus aprēķinus.</p> <p>Aprēķina un pamato iespieddarba repro un iespiešanas procesam nepieciešamo materiālu apjomu.</p>
<p>5. Spēj: pasūtīt iespieddarba ražošanai nepieciešamo materiālu sortimentu un apjomu.</p> <p>Zina: ražošanas materiālu sortimentu un marķējumu, materiālu piegādes nosacījumus.</p> <p>Izprot: ražošanas procesa plānošanu, saskaņā ar materiālu piegādes grafikiem.</p>	15 % no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem pasūta nepieciešamos ražošanas materiālus.	Patstāvīgi pasūta un saskaņo nepieciešamos ražošanas materiālu piegādes termiņus.

Moduļa "Iespieddarba ražošanas procesa plānošana" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas plānot iespieddarba ražošanas procesu uzņēmumā, atbilstoši tehnoloģiskās kartes norādījumiem un pasūtītāja noteiktajiem termiņiem.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Aprēķināt iespieddarba ražošanas izmaksas. 2. Racionāli plānot iespieddarba ražošanas procesu uzņēmumā. 3. Plānot drukas iekārtu noslogojuma un ražošanas procesa grafikus. 4. Plānot iespieddarbu izgatavošanas pēcapstrādes procesu un ražošanas iekārtu noslogojuma grafikus. 5. Sagatavot darba uzdevumu/tehnisko dokumentāciju ražošanas procesam.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūts modulis "Iespieddarba ražošanas procesa sagatavošana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Iespieddarba ražošanas procesa plānošana" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu - plāno uzņēmuma un ražošanas cehu darbu, veido iekārtu noslogojuma grafikus, sagatavo darba uzdevumus, aprēķina iespieddarba ražošanas izmaksas.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Iespieddarba ražošanas procesa plānošana" ir B daļas modulis, ko apgūst Poligrāfijas ražošanas tehniķa kvalifikācijas izglītojamie. Tā apguve ir ieejas nosacījums modulim "Iespieddarba tehniskā maketa un iespiedlokšņu izklājumu sagatavošana".

Moduļa "Iespieddarba ražošanas procesa plānošana" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: aprēķināt iespieddarba ražošanas izmaksas. Zina: poligrāfijas ražošanas procesu izmaksu aprēķinu metodes. Izprot: poligrāfijas ražošanas procesu izmaksu aprēķināšanu.	20% no moduļa kopējā apjoma)	Pēc norādījumiem aprēķina atsevišķu grāmatu elementu ražošanas izmaksas.	Patstāvīgi aprēķina un pamato atsevišķu grāmatu elementu ražošanas izmaksas.
		Pēc norādījumiem aprēķina ārpakalpojumu darbu izmaksas	Patstāvīgi aprēķina ārpakalpojumu darbu izmaksas.
		Pēc norādījumiem aprēķina grāmatu ražošanas repro pakalpojumu izmaksas.	Patstāvīgi aprēķina un pamato grāmatu ražošanas repro pakalpojumu izmaksas.
	20% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem aprēķina lokšņu iespieddarba drukas, lokšņu virsmas apstrādes un lokšņu iespieddarba pēcapstrādes	Patstāvīgi aprēķina un pamato lokšņu iespieddarba drukas, lokšņu virsmas apstrādes un lokšņu iespieddarba pēcapstrādes procesu izmaksu

		<p>procesu izmaksu aprēķinus.</p> <p>Pēc norādījumiem aprēķina lokšņu iespieddarba repro pakalpojumu izmaksas.</p> <p>Pēc norādījumiem aprēķina ārpakalpojumu izmaksas.</p>	<p>aprēķinus.</p> <p>Patstāvīgi aprēķina un pamato lokšņu iespieddarba izgatavošanas repro pakalpojumu izmaksas.</p> <p>Patstāvīgi aprēķina ārpakalpojumu izmaksas.</p>
	10% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem aprēķina loģistikas, pasta un transporta pakalpojumu izmaksas.	Patstāvīgi aprēķina loģistikas, pasta un transporta pakalpojumu izmaksas.
<p>2. Spēj: racionāli plānot iespieddarba ražošanas procesu uzņēmumā.</p> <p>Zina: iespieddarba ražošanas procesa laika grafiku veidošanas un plānošanas nosacījumus.</p> <p>Izprot: iespieddarba ražošanas procesa plānošanu poligrāfijas uzņēmumā.</p>	15% no moduļa kopējā apjoma	<p>Izskaidro iespieddarba ražošanas procesa darbu plūsmas plānošanas un laika grafika veidošanas principu ražošanas uzņēmumā.</p> <p>Izskaidro ārpakalpojuma ražošanas procesu saskaņošanas, plānošanas principu.</p> <p>Izskaidro loģistikas termiņu plānošanas, piegādes laiku saskaņošanas ar klientu principus.</p>	<p>Pēc norādījumiem plāno iespieddarba ražošanas procesa darbu plūsmu un veido laika grafiku ražošanas uzņēmumā.</p> <p>Pēc norādījumiem saskaņo, plāno ārpakalpojuma ražošanas procesu.</p> <p>Pēc norādījumiem plāno, saskaņo ar klientu loģistikas termiņus un piegādes laikus.</p>
<p>3. Spēj: plānot drukas iekārtu noslogojuma un ražošanas procesa grafikus.</p> <p>Zina: drukas iekārtu tehniskos raksturojumus, iekārtu jaudas, drukas procesu darbu plūsmu organizēšanu, iespieddarbu ražošanas termiņu plānošanu, iekārtu sagatavošanu ražošanas procesam.</p> <p>Izprot: drukas iecirkņu un iekārtu noslogojuma plānošanas procesu.</p>	15% no moduļa kopējā apjoma	<p>Izskaidro:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Drukas ceha darbu. 2. Iespiedmašīnu noslogojuma grafiku. 3. Iekārtu apkopes. 4. Iespiešanas procesa darba plūsmas plānošanas principus. 	<p>Pēc norādījumiem plāno:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Drukas ceha darbu. 2. Iespiedmašīnu noslogojuma grafikus. 3. Iekārtu apkopes. 4. Iespiešanas procesa darba plūsmu.
<p>4. Spēj: plānot iespieddarbu izgatavošanas pēcāpstrādes procesu un ražošanas iekārtu noslogojuma grafikus.</p> <p>Zina: pēcāpstrādes procesu ražošanas iekārtu noslodzes un iespieddarbu pēcāpstrādes procesu termiņu plānošanu, iekārtu sagatavošanu ražošanas procesam, pēcāpstrādes procesu darbu plūsmas organizēšanu.</p>	15% no moduļa kopējā apjoma	<p>Izskaidro:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iespieddarbu pēcāpstrādes ceha darbu. 2. Pēcāpstrādes iekārtu noslogojuma grafiku. 3. Tehnisko apkopes. 4. Iespieddarbu pēcāpstrādes procesa darba plūsmas plānošanas organizēšanu. 	<p>Pēc norādījumiem plāno:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iespieddarbu pēcāpstrādes ceha darbu. 2. Pēcāpstrādes iekārtu noslogojuma grafikus. 3. Pēcāpstrādes iekārtu apkopes. 4. Iespieddarbu pēcāpstrādes procesa darba plūsmu.

Izprot: pēcstrādes ražošanas procesu un iekārtu darbu plūsmas plānošanu.			
<p>5. Spēj: sagatavot darba uzdevumu/ tehnisko dokumentāciju ražošanas procesam.</p> <p>Zina: darba uzdevuma/tehniskās dokumentācijas struktūru, tās sastādīšanas nosacījumus, tehnisko dokumentu noformēšanas pamatprincipus.</p> <p>Izprot: tehniskās dokumentācijas sagatavošanas procesu.</p>	5% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem sagatavo darba uzdevumu/tehnisko dokumentāciju iespiedprodukcijas ražošanas procesu nodrošināšanai.	Patstāvīgi sagatavo darba uzdevumu/ tehnisko dokumentāciju iespiedprodukcijas ražošanas procesu nodrošināšanai, pamato darba uzdevuma atbilstību tehnoloģisko dokumentu norādījumiem.

Moduļa "Iespieddarba tehniskā maketa un iespiedlokšņu izklājumu sagatavošana" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas sagatavot iespieddarba tehnisko maketu un izgatavot iespiedlokšņu izklājumu ar drukas un pēcapstrādes procesu kontroles elementiem iespieddarba ražošanas tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Sagatavot iespieddarba tehnisko maketu. 2. Plānot iespieddarba iespiedlokšņu izklājumus. 3. Sagatavot iespieddarba iespiedlokšņu izklājumus. 4. Izvietot iespiedlokšņu izklājumos drukas un pēcapstrādes procesu kontroles elementus. 5. Pārbaudīt iespieddarba tehniskā maketa un izklājumu kvalitāti.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūts modulis "Iespieddarba ražošanas procesa plānošana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Iespieddarba tehniskā maketa un iespiedlokšņu izklājumu sagatavošana" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu - izgatavo iespieddarba tehnisko maketu un sagatavo iespieddarba iespiedloksnes izklājumu ar drukas un pēcapstrādes procesu kontroles elementiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Iespieddarba tehniskā maketa un iespiedlokšņu izklājumu sagatavošana" ir B daļas modulis, ko apgūst Poligrāfijas ražošanas tehniķa kvalifikācijas izglītojamie. Tā apguve ir ieejas nosacījums moduļiem "Iespieddarba ražošanas procesa uzsākšana" un "Iespieddarba ražošanas procesa nodrošināšana, kontrole un uzskaitē".

Moduļa "Iespieddarba tehniskā maketa un iespiedlokšņu izklājumu sagatavošana" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: sagatavot iespieddarba tehnisko maketu. Zina: iespiedlokšņu locījumu veidus, bloku komplektēšanas veidus, izdevumu apgriezto/neapgriezto formātu veidošanos. Izprot: iespieddarba tehniskā maketa sagatavošanas procesu.	10% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem sagatavo un noformē grāmatas tehnisko maketu.	Patstāvīgi sagatavo un noformē grāmatas tehnisko maketu.
2. Spēj: plānot iespieddarba iespiedlokšņu izklājumus. Zina: materiālu un apdrukājamā materiāla racionālu plānošanu, izklājumu kvalitātes	15% no moduļa kopējā apjoma 15% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro iekšlapu iespiedlokšņu plānošanas procesus un to secību. Izskaidro grāmatas vāka, priekšlapu, supervāka	Patstāvīgi plāno iespiedlokšņu iekšlapu izklājumus. Patstāvīgi plāno grāmatas vāka, priekšlapu, supervāka

<p>pārbaudes veidus.</p> <p>Izprot: iespieddarba iespiedlokšņu izklājumu plānošanas principus.</p>		<p>iespiedlokšņu izklājuma montāžu plānošanas procesu un to secību.</p>	<p>iespiedlokšņu izklājumu montāžas.</p>
<p>3. Spēj: sagatavot iespieddarba iespiedlokšņu izklājumus drukai.</p> <p>Zina: apdrukājamo materiālu veidus, drukas tehnoloģijas, drukas un pēcapstrādes procesu saistību, izklājuma veidošanas programmatūru.</p> <p>Izprot: iespiedlokšņu izklājumu sagatavošanu dažādām drukas tehnoloģijām.</p>	<p>15% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Izskaidro lokšņu iespieddarba iespiedloksnes izklājuma montāžas plānošanas procesu un to secību.</p>	<p>Patstāvīgi plāno lokšņu iespieddarba iespiedloksnes izklājuma montāžas.</p>
<p>4. Spēj: izvietot iespiedlokšņu izklājumos drukas un pēcapstrādes procesu kontroles elementus.</p> <p>Zina: kontroles elementu un tehnoloģisko zīmju lietojumu iespiešanas un pēcapstrādes procesos.</p> <p>Izprot: kontroles elementu un tehnoloģisko zīmju lietojumu ražošanas procesu nodrošināšanā.</p>	<p>10% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Izskaidro dažādu iespieddarbu iespiedlokšņu sagatavošanas drukai tehnoloģisko secību.</p>	<p>Patstāvīgi sagatavo dažādu iespieddarbu iespiedlokšņu izklājumus drukai.</p>
<p>5. Spēj: pārbaudīt iespieddarba tehniskā maketa un izklājumu kvalitāti.</p> <p>Zina: iespieddarba tehniskā maketa un izklājumu kvalitātes kontroles kritērijus.</p> <p>Izprot: iespieddarba maketa atbilstības izvērtēšanu tipogrāfijas tehniskajām/tehnoloģiskajām prasībām.</p>	<p>10% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Atšķir un skaidro iespiedlokšņu izklājumu sagatavošanas atšķirības dažādām drukas tehnoloģijām.</p>	<p>Pēc norādījumiem sagatavo iespiedlokšņu izklājumus dažādām drukas tehnoloģijām (ofseta drukai, sietspiedeī, flekso-grāfijas drukai, digitālajai drukai).</p>
<p>4. Spēj: izvietot iespiedlokšņu izklājumos drukas un pēcapstrādes procesu kontroles elementus.</p> <p>Zina: kontroles elementu un tehnoloģisko zīmju lietojumu iespiešanas un pēcapstrādes procesos.</p> <p>Izprot: kontroles elementu un tehnoloģisko zīmju lietojumu ražošanas procesu nodrošināšanā.</p>	<p>10% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Atpazīst un skaidro iespiedlokšņu izklājumos izvietojamo drukas un pēcapstrādes procesu kontroles elementu nozīmi un funkcijas.</p>	<p>Patstāvīgi izvieto iespiedlokšņu izklājumos drukas un pēcapstrādes procesu kontroles elementus.</p>
<p>5. Spēj: pārbaudīt iespieddarba tehniskā maketa un izklājumu kvalitāti.</p> <p>Zina: iespieddarba tehniskā maketa un izklājumu kvalitātes kontroles kritērijus.</p> <p>Izprot: iespieddarba maketa atbilstības izvērtēšanu tipogrāfijas tehniskajām/tehnoloģiskajām prasībām.</p>	<p>10% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Izskaidro iespieddarba tehniskā maketa un iespiedlokšņu izklājumu kvalitātes pārbaudes kritērijus.</p>	<p>Patstāvīgi pārbauda iespieddarba tehniskā maketa un iespiedlokšņu izklājumu kvalitāti.</p>

Moduļa "Iespieddarba ražošanas procesa uzsākšana" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas pārbaudīt visu ražošanas resursu atbilstību ražošanas procesa uzsākšanai.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Pārbaudīt ražošanas procesa poligrāfijas materiālu kvalitāti un apjomu. 2. Noteikt ražošanas iekārtu, ierīču, instrumentu atbilstību ražošanas procesa uzsākšanai. 3. Novērtēt iekārtu un poligrāfijas materiālu savstarpējo atbilstību. 4. Izvērtēt iekārtu parametru atbilstību ražošanas procesa uzsākšanai.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūts modulis "Iespieddarba tehniskā maketa un iespiedlokšņu izklājumu sagatavošana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Iespieddarba ražošanas procesa uzsākšana" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu - pārbauda ražošanas materiālu apjomu un kvalitāti, novērtē iekārtu un poligrāfijas materiālu savstarpējo atbilstību, izvērtē iekārtu tehniskos parametru atbilstību ražošanas procesa uzsākšanai.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Iespieddarba ražošanas procesa uzsākšana" ir B daļas modulis, ko apgūst Poligrāfijas ražošanas tehniķa kvalifikācijas izglītojamie un ir apgūstams vienlaicīgi ar B daļas moduli "Iespieddarba ražošanas procesa nodrošināšana, kontrole un uzskaitē". Seko C daļas izvēles modulis.

Moduļa "Iespieddarba ražošanas procesa uzsākšana" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1.Spēj: pārbaudīt ražošanas procesa poligrāfijas materiālu kvalitāti un apjomu. Zina: poligrāfijas ražošanas procesa tehnoloģiskās prasības, poligrāfijas materiālu savstarpējo saderību, materiālu izlietojuma normas, poligrāfijas materiālu uzglabāšanu. Izprot: ražošanas materiālu pārbaudes metodes.	15% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem pārbauda ražošanas materiālu apjomu un kvalitāti	Patstāvīgi pārbauda ražošanas materiālu apjomu un kvalitāti.
	15% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem vizuāli novērtē materiālu savstarpējo saderību un veic materiālu testēšanu.	Patstāvīgi vizuāli novērtē materiālu savstarpējo saderību un veic materiālu testēšanu.
2. Spēj: noteikt ražošanas iekārtu, ierīču, instrumentu atbilstību ražošanas procesa uzsākšanai. Zina: poligrāfijas ražošanas iekārtu tehnoloģiskos parametrus un ražošanas kvalitātes vadības	20% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem nosaka repro iekārtu, drukas iekārtu, mērinstrumentu atbilstību repro un drukas procesa uzsākšanai.	Patstāvīgi nosaka repro iekārtu, drukas iekārtu, mērinstrumentu atbilstību repro un drukas procesa uzsākšanai.
	20% no moduļa	Pēc norādījumiem testē	Patstāvīgi testē pēcspējas

<p>pamatus.</p> <p>Izprot: ražošanas iekārtu, ierīču un instrumentu pārbaudes/testēšanas procesus.</p>	<p>kopējā apjoma</p>	<p>pēcapstrādes iekārtas, aprīkojumu, instrumentus un nosaka to atbilstību pēcapstrādes procesu uzsākšanai.</p>	<p>iekārtas aprīkojumu, instrumentus un nosaka to atbilstību pēcapstrādes procesu uzsākšanai.</p>
<p>3. Spēj: novērtēt iekārtu un poligrāfijas materiālu savstarpējo atbilstību.</p> <p>Zina: iekārtu un poligrāfijas materiālu savstarpējās atbilstības kritērijus.</p> <p>Izprot: ražošanas iekārtu un poligrāfijas materiālu savstarpējās atbilstības izvērtēšanu, testēšanu.</p>	<p>15% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Pēc norādījumiem novērtē ražošanas iekārtu un poligrāfijas materiālu atbilstību.</p>	<p>Patstāvīgi novērtē ražošanas iekārtu un poligrāfijas materiālu savstarpējo atbilstību.</p>
<p>4. Spēj: izvērtēt iekārtu parametru atbilstību ražošanas procesa uzsākšanai.</p> <p>Zina: poligrāfijas iekārtu tehnoloģisko parametru normas, ražošanas kvalitātes kritērijus, ražošanas iekārtu tehnoloģisko parametru mērierīču darbības principus.</p> <p>Izprot: iekārtu tehnoloģisko parametru atbilstības ražošanas procesa uzsākšanai izvērtēšanas procesu.</p>	<p>15% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Pēc norādījumiem veic iekārtu parametru atbilstības ražošanas procesu uzsākšanai izvērtēšanu.</p>	<p>Patstāvīgi izvērtē iekārtu parametru atbilstību ražošanas procesu uzsākšanai.</p>

Moduļa "Iespieddarba ražošanas procesa nodrošināšana, kontrole un uzskaitē" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas nodrošināt un kontrolēt ražošanas tehnoloģisko procesu katrā ražošanas posmā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Nodrošināt iespieddarba ražošanas tehnoloģiskā procesa norisi. 2. Kontrolēt un izvērtēt iespieddarba ražošanas tehnoloģisko procesu katrā ražošanas posmā. 3. Izvērtēt saražotās iespiedprodukcijas kvalitātes atbilstību nozare un uzņēmuma iekšējiem normatīviem. 4. Uzskaitīt saražoto iespiedprodukciju. 5. Veidot atskaiti par izgatavotās produkcijas apjomu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūts modulis "Iespieddarba tehniskā maketa un iespiedlokšņu izklājumu sagatavošana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Iespieddarba ražošanas procesa nodrošināšana, kontrole un uzskaitē" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu – izvērtē drukas vai pēcapstrādes iespieddarba ražošanas tehnoloģisko procesu, novērtē saražotās iespiedprodukcijas kvalitāti, uzskaita saražoto iespiedprodukciju, sagatavo atskaiti par iegūto informāciju.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Iespieddarba ražošanas procesa nodrošināšana, kontrole un uzskaitē" ir B daļas modulis, ko apgūst Poligrāfijas ražošanas tehniķa kvalifikācijas izglītojamie un ir apgūstams vienlaicīgi ar B daļas moduli "Iespieddarba ražošanas procesa uzsākšana". Seko C daļas izvēles modulis.

Moduļa "Iespieddarba ražošanas procesa nodrošināšana, kontrole un uzskaitē" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: nodrošināt iespieddarba ražošanas tehnoloģiskā procesa norisi. Zina: poligrāfijas nozares ražošanas procesa tehnoloģiskās prasības, iespieddarbu ražošanas un materiālu kvalitātes standartus, nozares normatīvo dokumentu prasības. Izprot: iespieddarba ražošanas tehnoloģisko procesa gaitu.	25% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem nodrošina iespieddarba ražošanas tehnoloģiskā procesa norisi.	Patstāvīgi nodrošina iespieddarba ražošanas tehnoloģiskā procesa norisi.
2. Spēj: kontrolēt un izvērtēt iespieddarba ražošanas tehnoloģisko procesu katrā ražošanas posmā.	25% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem izvērtē iespieddarba ražošanas tehnoloģisko procesu katrā ražošanas posmā.	Patstāvīgi izvērtē iespieddarba ražošanas tehnoloģisko procesu

<p>Zina: ražošanas procesu instrumentālās un vizuālās kontroles un izvērtēšanas parametrus, instrumentus un ierīces.</p> <p>Izprot: ražošanas tehnoloģiskā procesa kontroles un kvalitātes izvērtēšanas procesu.</p>			katrā ražošanas posmā.
<p>3. Spēj: izvērtēt saražotās iespiedprodukcijas kvalitātes atbilstību nozarei un uzņēmuma iekšējiem normatīviem.</p> <p>Zina: iespiedprodukcijas izvērtēšanas kritērijus, poligrāfijas nozares produkcijas kvalitātes standartus, uzņēmumu normatīvus.</p> <p>Izprot: iespiedprodukcijas kvalitātes izvērtēšanas procesu.</p>	20% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem izvērtē iespiedprodukcijas kvalitāti pēc nozares un uzņēmuma standartiem.	Patstāvīgi veic iespiedprodukcijas kvalitātes izvērtēšanu pēc nozares un uzņēmuma standartiem.
<p>4. Spēj: uzskaitīt saražoto iespiedprodukciju.</p> <p>Zina: tehnoloģisko procesu dokumentu noformēšanas nosacījumus.</p> <p>Izprot: iespiedprodukcijas uzskaites procesu poligrāfijas uzņēmumā.</p>	15% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem uzskaita pusfabrikātus un saražoto iespiedprodukciju ražošanas procesa posmos un sagatavo informāciju par uzskaitīto produkciju.	Patstāvīgi detalizēti uzskaita pusfabrikātus un saražoto iespiedprodukciju ražošanas procesa posmos un noformē dokumentāciju par uzskaitīto produkciju.
<p>5. Spēj: veidot atskaiti par izgatavotās produkcijas apjomu.</p> <p>Zina: atskaites un ražošanas tehnoloģisko dokumentu noformēšanu.</p> <p>Izprot: atskaites dokumentu par saražoto produkciju veidošanas procesu.</p>	15% no moduļa kopējā apjoma	Sagatavo atskaiti informāciju par saražoto produkciju vai uzskaitītajiem pusfabrikātiem.	Patstāvīgi veido atskaiti par saražoto produkciju vai uzskaitītajiem pusfabrikātiem.

Moduļa "Poligrāfijas ražošanas tehniķa prakse" apraksts

Moduļa mērķis	Nostiprināt un pilnveidot izglītojamo spējas sagatavot un plānot iespieddarba ražošanas procesu, sagatavot iespieddarba tehnisko maketu un iespiedlokšņu izklājumus, uzsākt un nodrošināt iespieddarba ražošanas procesu darba vidē.
Moduļa uzdevumi	<p>Attīstīt izglītojamo prasmes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noteikt ražošanas telpu vides apstākļu atbilstību iekārtu, aprīkojuma un materiālu tehniskajām un tehnoloģiskajām prasībām. 2. Lasīt un saprast tehnoloģisko karti un citu tehnisko dokumentāciju, un lietot iegūto informāciju darbā. 3. Noteikt resursu atbilstību veicamā darba tehnoloģiskajai kartei. 4. Sagatavot iekārtas un aprīkojumu darbam, ievērojot tehniskās dokumentācijas prasības. 5. Sagatavot pamatmateriālus un palīgmateriālus darba procesam iekārtā vai aprīkojumā atbilstoši tehnoloģiskajām prasībām. 6. Uzsākt iekārtas un aprīkojuma darbību pierīkošanas režīmā, iestatot iekārtu darbības parametrus. 7. Izgatavot iespieddarba paraugexemplāru un izvērtēt tā atbilstību tehnoloģiskajai kartei. 8. Uzraudzīt iekārtu un aprīkojuma darbību iespiedprodukcijas tiražēšanas laikā. 9. Izgatavot iespiedprodukciju noteiktā tirāžā un atbilstoši tehnoloģiskās kartes prasībām. 10. Novērst iespiedprodukcijas defektus un to cēloņus iespiedprodukcijas ražošanas laikā. 11. Kvalificēt un uzskaitīt izgatavoto iespiedprodukciju un izmantotos resursus. 12. Veikt iekārtu un aprīkojuma tehnisko apkopi, nepieļaujot darbības traucējumu veidošanos. 13. Regulēt iekārtu un aprīkojuma mezglus, kontrolējot to darbību. 14. Uzturēt darba vietu un zonu, ievērojot tehnoloģiskos un ergonomiskos principus. 15. Uzturēt iekārtas darba kārtībā atbilstoši reglamentējošās dokumentācijas prasībām. 16. Atpazīt drošības signālus un zīmes un atbilstoši rīkoties. 17. Ieslēgt un izslēgt iekārtas un aprīkojumu normālas darbības režīmā un ārkārtas situācijās.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi programmas A, B, C daļas Poligrāfijas ražošanas tehniķa profesionālās kvalifikācijas iegūšanai nepieciešamie moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	<p>Modulis "Poligrāfijas ražošanas tehniķa prakse" ir B daļas modulis, tā apguves noslēgumā izglītojamie prezentē:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Moduļa apguves pašvērtējumu un prakses laikā apgūto pieredzi. 2. Prakses vadītāja vērtējumu. 3. Tiražēšanai sagatavota grāmatu produkcijas iespieddarba projektu, kas sastāv no: <ul style="list-style-type: none"> • grāmatas izgatavošanas tehnoloģiskā risinājuma apraksta; • grāmatas izgatavošanai nepieciešamos materiālu apjoma aprēķina; • grāmatas izgatavošanas tehnoloģiskās kartes; • grāmatas tehniskā maketa; • grāmatas pirmās iespiedloksnes <i>front</i> un <i>back</i> izklājuma maketa; • grāmatas bloka muguriņas biezuma aprēķina;

	<ul style="list-style-type: none"> grāmatas vāka izklājuma tehniskā zīmējuma; grāmatas vāka iespiedloksnes izklājuma maketa. <p>Izglītojamie iesniedz atbilstošus profesionālās kvalifikācijas prakses dokumentus</p>
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Poligrāfijas ražošanas tehnika prakse" ir programmas B daļas modulis. Tas ir noslēdzošais modulis Poligrāfijas ražošanas tehnika profesionālās kvalifikācijas iegūšanai, paredzēts apgūto profesionālo kompetenču nostiprināšanai darba vidē.

Moduļa "Poligrāfijas ražošanas tehnika prakse" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: sagatavot iespieddarba ražošanas procesu.	10% no moduļa kopējā apjoma	Pēc prakses vadītāja norādījumiem sastāda tehnoloģisko karti, aprēķina nepieciešamo ražošanas materiālu apjomu, pasūta ražošanas materiālus.	Patstāvīgi sastāda tehnoloģisko karti, aprēķina nepieciešamo ražošanas materiālu apjomu, pasūta ražošanas materiālus.
2. Spēj: plānot iespieddarba ražošanas procesu.	15% no moduļa kopējā apjoma	Izmantojot algoritmus un paraugus aprēķina grāmatu vai lokšņu iespieddarba ražošanas izmaksas.	Patstāvīgi aprēķina grāmatu vai lokšņu iespieddarba ražošanas izmaksas, loģistikas, pasta un transporta pakalpojumu izmaksas.
	15% no moduļa kopējā apjoma	Prakses vadītāja vadībā plāno ražošanas darba plūsmu tipogrāfijā, drukas ceha darbu un iekārtu noslogojumu, pēcapstrādes ceha darbu un iekārtu noslogojumu, sagatavo darba uzdevumu /tehnisko dokumentāciju ražošanas procesa nodrošināšanai.	Patstāvīgi plāno ražošanas darba plūsmu tipogrāfijā, drukas ceha darbu un iekārtu noslogojumu, pēcapstrādes ceha darbu un iekārtu noslogojumu, sagatavo darba uzdevumu /tehnisko dokumentāciju ražošanas procesa nodrošināšanai.
3. Spēj: sagatavot iespieddarba tehnisko maketu un iespiedlokšņu izklājumus.	20% no moduļa kopējā apjoma	Prakses vadītāja vadībā sagatavo grāmatu produkcijas tehnisko maketu, grāmatu un lokšņu iespiedprodukcijas iespiedlokšņu izklājumus, novērtē iespiedlokšņu izklājumu kvalitāti.	Patstāvīgi sagatavo grāmatu produkcijas tehnisko maketu, grāmatu un lokšņu iespiedprodukcijas iespiedlokšņu izklājumus, novērtē iespiedlokšņu izklājumu kvalitāti.
4. Spēj: uzsākt iespieddarba ražošanas procesu.	20% no moduļa kopējā apjoma	Prakses vadītāja vadībā novērtē materiālu kvalitāti un saderību, ražošanas iekārtu un poligrāfijas materiālu saderību, iekārtu tehnisko parametru atbilstību ražošanas procesa uzsākšanai.	Patstāvīgi novērtē materiālu kvalitāti un saderību, ražošanas iekārtu un poligrāfijas materiālu saderību, iekārtu tehnisko parametru atbilstību ražošanas procesa uzsākšanai.
5. Spēj: nodrošināt, kontrolēt un	20% no	Prakses vadītāja vadībā, nodrošina	Patstāvīgi nodrošina iespieddarba

uzskaitīt iespieddarba ražošanas procesu.	moduļa kopējā apjoma	iespieddarba ražošanas procesu atbilstību tehnoloģiskajai kartei/citai tehnoloģiskajai dokumentācijai, veic iespieddarba ražošanas procesa instrumentālu un vizuālu kontroli, uzskaita pusfabrikātus un saražoto produkciju, sagatavo un noformē atskaites.	ražošanas procesu atbilstību tehnoloģiskajai kartei/citai tehnoloģiskajai dokumentācijai, veic iespieddarba ražošanas procesa instrumentālu un vizuālu kontroli, uzskaita pusfabrikātus un saražoto produkciju, sagatavo un noformē atskaites.
---	----------------------	---	--

Moduļa "Lokšņu apgriešana un sagriešana ar viennaža griešanas iekārtu" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas sagatavot darbam un apkopt viennaža griešanas iekārtu, sagatavojot lokšņu papīru vai materiālu iespiedprocesam vai pēcapstrādei, sagriezt/apgriezt iespiedloksnes ar viennaža griešanas iekārtu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Sagatavot darbam viennaža griešanas iekārtu. 2. Iestatīt un noregulēt griešanas parametrus. 3. Uzlīdzināt papīra loksnes vai drukas loksnes manuāli un automātiski. 4. Sagriezt un sagatavot loksnes/materiālu drukai un pēcapstrādei. 5. Apgriezt iespiedloksnes. 6. Sagriezt iespiedloksnes. 7. Regulāri apkopt viennaža griešanas iekārtu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi A un B daļas moduļi, izņemot noslēdzošo (prakses) moduli.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Lokšņu apgriešana un sagriešana ar viennaža griešanas iekārtu" apguves noslēgumā izglītojamais kārtu pārbaudījumu – sagatavo papīru iespiedprocesam un pēcapstrādei, apgriež un sagriež iespiedloksnes ar viennaža griešanas iekārtu, sagatavo darbam un apkopj viennaža griešanas iekārtu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lokšņu apgriešana un sagriešana ar viennaža griešanas iekārtu" ir C daļas izvēles modulis, kas apgūstams pirms noslēdzošā (prakses) moduļa "Poligrāfijas ražošanas tehniķa prakse".

Moduļa "Lokšņu apgriešana un sagriešana ar viennaža griešanas iekārtu" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: sagatavot darbam viennaža griešanas iekārtu. Zina: viennadža griešanas iekārtas uzbūvi, griešanas iekārtas sagatavošanas darbam tehnoloģisko secību. Izprot: viennaža griešanas iekārtas sagatavošanas darbam procesu.	5% no moduļa kopējā apjoma	Atpazīst viennaža griešanas iekārtas un to mezglu uzbūvi.	Izskaidro viennaža griešanas iekārtas un to mezglu darbību.
		Atpazīst viennaža griešanas iekārtas darbības principu.	Izskaidro viennaža griešanas iekārtas darbības principu.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro naža un marzānu izvēli dažādu lokšņu materiālu sagriešanai vai apgriešanai.	Izvēlas sagriežamajam, apgriežamajam lokšņu materiālam marzānu un nazi ar piemērotu asmens leņķi.
		Izskaidro naža un marzānu nomaiņas procesu.	Nomaina nazi un marzānu.
		Izskaidro viennaža griešanas iekārtas	Sagatavo darbam viennaža griešanas

		sagatavošanas darbam tehnoloģisko secību.	iekārtu.
		Ievēro darba drošības noteikumus, sagatavojot darbam viennaža griešanas iekārtu.	Sagatavo darbam viennaža griešanas iekārtu, ievērojot darba drošības noteikumus
2. Spēj: iestatīt un noregulēt griešanas parametrus. Zina: griešanas iekārtas tehniskos parametrus, viennaža griešanas iekārtas iestatīšanas un programmēšanas procedūru. Izprot: griešanas iekārtas parametru iestatīšanu, programmēšanu.	5% no moduļa kopējā apjoma	Atpazīst viennaža griešanas iekārtas griešanas parametrus un iestata tos griešanas iekārtas vadības panelī.	Iestata griešanas parametrus griešanas iekārtas vadības panelī un nolasa iestatītos griešanas parametrus viennaža griešanas iekārtas monitorā.
	15% no moduļa kopējā apjoma	Iestata un noregulē griešanas parametrus vienkāršas iespaidloksnes vai papīra sagriešanai manuāli. Iestata griešanas programmu vienkāršas iespaidloksnes sagriešanai.	Iestata un noregulē griešanas parametrus saliktas iespaidloksnes vai papīra sagriešanai manuāli. Iestata griešanas programmu saliktas iespaidloksnes sagriešanai.
3. Spēj: uzlīdzināt papīra loksnes vai drukas loksnes manuāli un automātiski. Zina: papīra šķiedras virzienu, papīra virsmas īpašības, lokšņu uzlīdzināšanas manuālos paņēmienus un automātisko lokšņu uzlīdzināšanas iekārtu darbību. Izprot: papīra lokšņu uzlīdzināšanas procesu, tā ietekmi uz griešanas kvalitāti.	5% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro lokšņu uzlīdzināšanas iekārtu uzbūvi, darbības principu.	Izskaidro lokšņu uzlīdzināšanas iekārtu lietojumu lokšņu sagriešanas un apgriešanas tehnoloģiskajā procesā.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc un izskaidro papīra lokšņu uzlīdzināšanas kvalitātes kritērijus.	Izskaidro papīra lokšņu uzlīdzināšanas brāķa rašanās cēloņus un to novēršanu.
		Izskaidro papīra šķiedras virziena un papīra virsmas īpašības, to ietekmi uz papīra uzlīdzināšanu.	Izskaidro dažādu šķiedru virzienu, faktūru, papīra virsmu, sastāva, kartona lokšņu uzlīdzināšanas atšķirības.
		Uzlīdzina maza un vidēja izmēra papīra loksnes vai iespaidloksnes.	Uzlīdzina liela izmēra papīra loksnes vai iespaidloksnes.
4. Spēj: sagriezt un sagatavot loksnes/materiālu drukai un pēcapstrādei. Zina: papīra formātus, loksnes daļas, griešanas tehnoloģisko procesu. Izprot: papīra loksnes griešanas shēmas un secību.	10% no moduļa kopējā apjoma	Uzzīmē lokšņu/materiālu sagriešanas shēmu, ievērojot formātus.	Uzzīmē racionālu lokšņu/materiālu sagriešanas shēmu, ievērojot formātus.
		Uzzīmē lokšņu/ materiālu sagriešanas shēmu, norādot griešanas secību.	Uzzīmē racionālu lokšņu/materiālu sagriešanas shēmu, norādot griešanas secību.
		Sagriež loksnes/ materiālu drukai, griešanas parametrus iestatot manuāli.	Sagriež loksnes/ materiālu drukai, iestatot griešanas parametrus programmā.
		Sagriež loksnes/ materiālu pēcapstrādei, griešanas parametrus	Sagriež lokšņu materiālu pēcapstrādei, iestatot griešanas

		iestatot manuāli.	parametrus programmā.
5. Spēj: apgriezt iespaidloksnes. Zina: apgriešanas secību, apgriešanas kvalitātes kritērijus. Izprot: iespaidloksnes apgriešanas tehnoloģisko procesu.	5% no moduļa kopējā apjoma	Nosaka iespaidloksņu apgriešanas tehnoloģiskā procesa atšķirības.	Atbilstoši darba uzdevumam sagatavo dažāda rakstura iespaidloksņu apgriešanas tehnoloģiskā procesa aprakstus.
		Uzzīmē griezumu secību iespaidloksņu apgriešanai.	Uzzīmē optimālu griezumu secību iespaidloksņu apgriešanai.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Apgriež iespaidloksnes, iestatot apgriešanas parametrus manuāli.	Apgriež iespaidloksnes, iestatot apgriešanas parametrus programmā.
		Atšķir iespaidloksnes apgriešanas brāķus (nevienādi izmēri, neprecīzi izmēri, atspiedumi, smērējumi, negluds griezums).	Izskaidro iespaidloksnes apgriešanas brāķu rašanās iemeslus.
6. Spēj: sagriezt iespaidloksnes. Zina: sagriešanas secību, sagriešanas kvalitātes kritērijus. Izprot: iespaidloksnes sagriešanas tehnoloģisko procesu.	5% no moduļa kopējā apjoma	Atšķir vienpusēju, divpusēju, etiķešu, vizītkaršu, reklāmas lapu u.c. iespaidloksņu sagriešanas tehnoloģijas.	Atbilstoši darba uzdevumam sagatavo dažāda rakstura iespaidloksņu sagriešanas tehnoloģiskā procesa shēmu.
		Sagatavo griezumu secību saliktas iespaidloksnes sagriešanai.	Sagatavo optimālu griezumu secību saliktas iespaidloksnes sagriešanai.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Sagriež iespaidloksni, sagriešanas parametrus uzstādot manuāli.	Sagriež iespaidloksni, iestatot sagriešanas parametrus programmā.
		Atpazīst iespaidloksnes sagriešanas kvalitātes kritērijus.	Atšķir iespaidloksnes sagriešanas brāķu rašanās iemeslus.
7. Spēj: regulāri apkopt viennaža griešanas iekārtu. Zina: griešanas iekārtas apkopes procedūru atbilstoši iekārtas ražotāja instrukcijai. Izprot: griešanas iekārtas apkopes un uzturēšanas darba kārtībā nozīmi.	10% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro viennaža griežamo iekārtu apkopes saturu, secību un regularitāti.	Apkopj viennaža griešanas iekārtu atbilstoši iekārtas ražotāju instrukcijai.

Moduļa "Iespiedprodukcijas izciršana/aizciršana" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas sagatavot darbam un apkopt izciršanas iekārtu, iestatīt un ieregulēt cirtni, piekārtot izcērtamo/aizcērtamo iespieddarbu, iestatīt iekārtas programmējamos parametrus, kvalitatīvi izcirst/aizcirst iespiedprodukciju.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Sagatavot darbam izciršanas iekārtu. 2. Iestatīt un ieregulēt cirtni izciršanas iekārtā. 3. Piekārtot izcērtamo/aizcērtamo iespieddarbu. 4. Iestatīt programmējamos izciršanas/aizciršanas parametrus. 5. Izcirst/aizcirst iespiedprodukciju, izvērtējot tās kvalitāti. 6. Regulāri apkopt izciršanas iekārtu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi A un B daļas moduļi, izņemot noslēdzošo (prakses) moduli.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Iespiedprodukcijas izciršana/aizciršana" apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu – sagatavo darbam izciršanas iekārtu, iestata un ieregulē cirtni, piekārtot izcērtamo/aizcērtamo iespieddarbu, iestata programmējamos izciršanas/aizciršanas parametrus, izcērt/aizcērt iespiedprodukciju, apkopj izciršanas iekārtu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis " Iespiedprodukcijas izciršana/aizciršana " ir C daļas izvēles modulis, kas apgūstams pirms noslēdzošā (prakses) moduļa "Poligrāfijas ražošanas tehniķa prakse".

Moduļa "Iespiedprodukcijas izciršana/aizciršana" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: sagatavot darbam izciršanas iekārtu. Zina: izciršanas iekārtas uzbūvi, izciršanas iekārtas sagatavošanas darbam tehnoloģisko secību. Izprot: izciršanas iekārtas sagatavošanas darbam procesu.	10% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro izciršanas iekārtu veidus, tehnoloģiskās atšķirības, lietojumu.	Izvēlas iekārtu iespieddarba izciršanai/aizciršanai, pamatojoties uz darba specifikāciju, pamato izvēli.
		Izskaidro izciršanas iekārtas uzbūvi.	Izskaidro izciršanas iekārtas uzbūvi un mezglu tehnoloģisko lietojumu.
		Izskaidro izciršanas iekārtas darbības principus.	Izskaidro izciršanas iekārtas un tās mezglu darbības principus.
	5% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro izciršanas iekārtas sagatavošanu darbam.	Sagatavo darbam izciršanas iekārtu.
		Izskaidro izciršanas iekārtas pārbaudes principus.	Veic nepieciešamās izciršanas iekārtas pārbaudes.
2. Spēj: iestatīt un ieregulēt cirtni izciršanas	5% no moduļa	Izskaidro izciršanas iekārtas marzānu	Nomaina marzānu izciršanas iekārtai.

iekārtā. Zina: marzānu nozīmi, nažu asmeņu veidus, cirtņa regulēšanas parametrus un iestatīšanas procedūru. Izprot: izciršanas cirtņa kvalitatīvas iestatīšanas procesu.	kopējā apjoma	nomaiņas procesu. Atšķir cirtņu un nažu veidus. Raksturo to lietošanu.	Izvēlas cirtni, pārbauda nažus iespieddarba izciršanai.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro cirtņa iestatīšanas procesu. Izskaidro cirtņa kvalitatīvas iestatīšanas kritērijus.	Iestata un regulē cirtni izciršanas iekārtā. Novērtē cirtņa iestatīšanas atbilstību tehnoloģiskajai kartei un maketam. Izskaidro kvalitātes kritērijus.
3. Spēj: piekārtot izcērtamo/aizcērtamo darbu. Zina: izciršanas piekārtošanas tehnoloģiju, spiediena regulēšanas parametrus. Izprot: izcērtamā/ aizcērtamā darba piekārtošanas tehnoloģisko secību.	10% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro piekārtošanas secību izciršanas/aizciršanas tehnoloģiskajiem procesiem. Atšķir piekārtošanas parametrus, izskaidro to nozīmi, veicot izcērtamo/aizcērtamo darbu pierīkošanu.	Sagatavo piekārtošanas tehnoloģisko secību izciršanas/aizciršanas tehnoloģiskajiem procesiem. Piekārto izcērtamo darbu, regulējot piekārtošanas parametrus.
	5% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro palīgmateriālu lietojumu tehnoloģiskajos procesos. Izskaidro piekārtošanas tehnoloģiskos paņēmienus, veicot izcērtamo/aizcērtamo darbu pierīkošanu.	Lieto atbilstošus palīgmateriālus, piekārtojot izcērtamo darbu. Lieto tehnoloģiskos paņēmienus, veicot izcērtamā/piecērtamā iespieddarba piekārtošanu.
4. Spēj: iestatīt programmējamos izciršanas/aizciršanas parametrus. Zina: izciršanas/aizciršanas iekārtas parametrus un iekārtu iestatīšanas/programmēšanas tehnoloģisko secību. Izprot: izciršanas/aizciršanas iekārtas parametru iestatīšanas/programmēšanas procesu.	15% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro piekārtošanas tehnoloģisko parametru programmēšanas principus.	Iestata programmējamos izciršanas/aizciršanas piekārtošanas tehnoloģiskos parametrus.
		Izskaidro izciršanas/aizciršanas tehnoloģisko parametru programmēšanas principus.	Iestata programmējamos izciršanas/aizciršanas tehnoloģiskos parametrus.
5. Spēj: izcirst/aizcirst iespiedprodukciju, izvērtējot tās kvalitāti. Zina: izciršanas/aizciršanas tehnoloģiskā procesa uzraudzību un kvalitātes prasības. Izprot: izciršanas/ aizciršanas tehnoloģiskā procesa uzraudzību un kvalitātes kritēriju nodrošināšanu.	5% no moduļa kopējā apjoma	Atšķir piekārtošanas parametrus, izskaidro to nozīmi, veicot izcērtamo/aizcērtamo darbu pierīkošanu.	Raksturo izcērtamās iekārtas tehnoloģiskos parametrus. Novērtē to atbilstību iespieddarba apstrādes veikšanai.
		Raksturo izciršanas tehnoloģiskā procesa būtību.	Raksturo izciršanas tehnoloģisko procesu un tā lietojumu kvalitatīvas iespiedprodukcijas izgatavošanā.
		Raksturo aizciršanas tehnoloģiskā procesa būtību.	Raksturo aizciršanas tehnoloģisko procesu un tā lietojumu kvalitatīvas iespiedprodukcijas izgatavošanā.

	10% no moduļa kopējā apjoma	Raksturo iespiedprodukcijas kvalitatīvas izciršanas tehnoloģisko procesu.	Veic dažādu veidu iespiedprodukcijas kvalitatīvu izciršanu.
		Raksturo iespiedprodukcijas kvalitatīvas aizciršanas tehnoloģisko procesu.	Veic dažāda veida iespiedprodukcijas kvalitatīvu aizciršanu.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Atpazīst iespiedprodukcijas kvalitatīvas izciršanas/aizciršanas kritērijus.	Novērtē izciršanas un aizciršanas produkciju pēc tehnoloģiskās kartes, maketa un izskaidro kvalitātes kritērijus.
		Raksturo iespiedprodukcijas kvalitatīvas izciršanas/aizciršanas kontroles veidus.	Veic iespiedprodukcijas kvalitatīvas izciršanas/aizciršanas kontroli tehnoloģiskā procesa laikā.
		Raksturo iespējamo tehnoloģisko defektu novēršanas paņēmienus.	Veic tehnoloģiskā procesa laikā radušos defektus cēloņu noteikšanu un novēršanu.
6. Spēj: regulāri apkopt izciršanas/ aizciršanas iekārtu. Zina: apkopes procedūru atbilstoši iekārtas ražotāja instrukcijai. Izprot: izciršanas/ aizciršanas iekārtas apkopi un uzturēšanu darba kārtībā.	15% no moduļa kopējā apjoma	Izskaidro izciršanas iekārtu apkopes un uzturēšanas vispārējos nosacījumus.	Izskaidro izciršanas iekārtu apkopes un uzturēšanas procesus atbilstoši izgatavotāja tehniskajiem nosacījumiem.
		Izskaidro izciršanas iekārtu ikdienas apkopes veikšanu.	Veic izciršanas iekārtas ikdienas apkopi atbilstoši izgatavotāja tehniskajiem nosacījumiem.
		Izskaidro izciršanas iekārtu periodisko apkopju veikšanas būtību.	Plāno un veic izciršanas iekārtas periodiskās apkopes atbilstoši izgatavotāja tehniskajiem nosacījumiem.
		Izskaidro izciršanas iekārtu mezglu nomaiņas nepieciešamību.	Veic izciršanas iekārtu mezglu nomaiņu, pamato nomaiņas nepieciešamību.

Moduļa "Iepakojuma ruļļu materiāla laminēšana" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas laminēt iepakojuma ruļļu materiālu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Sagatavot darbam laminēšanas iekārtu. 2. Sagatavot darbam laminējamus materiālus. 3. Iestatīt laminēšanas iekārtas darbības parametrus un kontrolēt iekārtas darbības gaitu. 4. Veikt regulāras laminēšanas iekārtas apkopes.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi A un B daļas moduļi, izņemot noslēdzošo (prakses) moduli.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Iepakojuma ruļļu materiāla laminēšana" apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu – nosaka iespiedprodukcijas laminēšanas metodi atbilstoši iespiedprodukcijas tehnoloģiskajai kartei, sagatavo laminēšanas procesam iekārtu un materiālus, uzstāda līmju velmes un rakeļus, iestata laminēšanas parametrus, uzrauga laminēšanas procesu un kontrolē laminēto produkciju, novērš radušos defektu cēloņus, veic laminēšanas iekārtas, tās sekciju un daļu apkopi.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis " Iepakojuma ruļļu materiāla laminēšana " ir C daļas izvēles modulis, kas apgūstams pirms noslēdzošā (prakses) moduļa "Poligrāfijas ražošanas tehniķa prakse".

Moduļa "Iepakojuma ruļļu materiāla laminēšana" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: sagatavot laminēšanas iekārtu darbam. Zina: laminēšanas iekārtas uzbūvi, iekārtas sagatavošanas darbam tehnoloģisko secību, līmes velmju un rakeļu veidus un regulēšanas parametrus. Izprot: laminēšanas iekārtas sagatavošanas darbam procesu, laminēšanas iekārtas līmes velmju un rakeļu uzstādīšanu un rakeļu regulēšanu.	10% no moduļa kopējā apjoma	Speciālista uzraudzībā atbilstoši tehnoloģiskajai kartei izvēlas iespiedprodukcijas laminēšanas metodi.	Patstāvīgi izvēlas iespiedprodukcijas laminēšanas metodi atbilstoši tehnoloģiskajai kartei un raksturo laminēšanas metodes un to specifiku.
		Nosauc laminēšanas iekārtas mezglus. Apraksta dažādas laminēšanas metodes un iekārtu tehnoloģiskās atšķirības.	Raksturo laminēšanas iekārtas uzbūvi un darbības principus, iekārtu tehnoloģiskās atšķirības.
	15% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem pozicionē līmes sekciju laminēšanas iekārtā.	Patstāvīgi pozicionē līmes sekciju laminēšanas iekārtā.
		Speciālista uzraudzībā pierīko materiālus laminēšanas iekārtā.	Patstāvīgi pierīko materiālus laminēšanas iekārtā.

		Pēc norādījumiem regulē laminēšanas iekārtas mezglus, speciālista uzraudzībā iedarbina iekārtas sekcijas un pārbauda to darbību.	Patstāvīgi regulē laminēšanas iekārtas mezglus, iedarbina iekārtas sekcijas un pārbauda to darbību.
	5% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem izvēlas un uzstāda līmes velmes laminēšanas iekārtas līmes sekcijā.	Patstāvīgi izvēlas un uzstāda līmes velmes laminēšanas iekārtas līmes sekcijā. Raksturo veiktās darbības.
		Pēc norādījumiem izvēlas un uzstāda rakeļus, speciālista uzraudzībā regulē piespiedējspēku.	Patstāvīgi izvēlas un uzstāda rakeļus, regulē piespiedējspēku.
		Apraksta līmju dozēšanu un velmju regulāciju.	Raksturo līmju dozēšanu un velmju regulāciju.
<p>2. Spēj: sagatavot laminēšanas materiālus darbam.</p> <p>Zina: līmju veidus, līmju sastāvdaļas, līmju sajaukšanas procedūru, materiālu pārbaudes instrumentālās metodes, aktivācijas testa šķīdumus un marķieru lietošanu.</p> <p>Izprot: materiālu sagatavošanu darbam un kvalitātes kontroles paņēmienus.</p>	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc laminējamo materiālu veidus vairākslāņu produkcijas izgatavošanai.	Raksturo laminējamo materiālu veidus vairākslāņu produkcijas izgatavošanai.
		Apraksta laminējamo materiālu aklimatizācijas principus.	Patstāvīgi aklimatizē laminējamus materiālus.
		Pēc norādījumiem nosaka laminējamā materiāla aktivāciju ar testa šķīdumiem un marķieriem.	Patstāvīgi nosaka laminējamā materiāla aktivāciju ar testa šķīdumiem un marķieriem. Paskaidro noteikšanas principus un procesu.
		Pēc norādēm papildus aktivē laminējamo materiālu.	Patstāvīgi nosaka laminējamā materiāla aktivēšanas nepieciešamību un izmantojamo aktivēšanas metodi, papildus aktivē laminējamo materiālu.
		Pēc norādēm pārbauda dažādus laminējamo materiālu parametrus.	Patstāvīgi pārbauda laminējamo materiālu kvalitatīvos parametrus. Raksturo veiktās darbības.
	5% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem atlasa līmes sastāvdaļas un sajauc līmi.	Patstāvīgi atlasa līmes sastāvdaļas un sajauc līmi. Raksturo līmes veidus un sastāvdaļas, veiktās darbības.
		Pēc norādījumiem sagatavo darbam līmes padeves mikseri.	Patstāvīgi sagatavo darbam līmes padeves mikseri. Raksturo veiktās darbības.
Pēc norādījumiem kontrolē līmes kvalitāti, veic mērījumus un salīdzina tos ar laminēšanas metodes līmes receptūru.		Patstāvīgi kontrolē līmes kvalitāti, veic mērījumus un salīdzina tos ar laminēšanas metodes līmes receptūru. Raksturo veiktās darbības.	
3. Spēj: iestatīt laminēšanas iekārtas darbības parametrus un kontrolēt iekārtas	15% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem iestata temperatūras režīmu.	Patstāvīgi iestata temperatūras režīmu. Raksturo temperatūras

<p>darbības gaitu.</p> <p>Zina: laminēšanas tehnoloģijas, temperatūras, laminējamo materiālu nostiepuma, spiediena regulēšanu, žāvēšanas sekcijas darbības principus, laminēta materiāla uztīšanas nosacījumus un parametrus.</p> <p>Izprot: laminēšanas iekārtas un tās sekciju darbības parametru iestatīšanu pirms laminēšanas procesa sākšanas.</p>			režīma nozīmi laminēšanas laikā.		
			Pēc norādījumiem iestata materiāla nostiepumu.	Patstāvīgi iestata materiāla nostiepumu. Raksturo tā ietekmi uz gatavās produkcijas uztīšanas kvalitāti.	
			Pēc norādījumiem iestata spiedienu.	Patstāvīgi iestata spiedienu. Raksturo veiktās darbības.	
	5% no moduļa kopējā apjoma		Pēc norādījumiem iestata gatavās produkcijas uztīšanas iestatījumus uztinējā.	Patstāvīgi iestata gatavās produkcijas uztīšanas iestatījumus uztinējā.	
			Speciālista uzraudzībā laminējamajiem materiāliem iestata atbilstošus žāvēšanas parametrus.	Patstāvīgi laminējamajiem materiāliem iestata atbilstošus žāvēšanas parametrus. Raksturo žāvēšanas parametru nozīmi laminēšanas procesā.	
			Apraksta adhēzijas polimerizāciju pēclaminēšanas periodā.	Raksturo un izmanto adhēzijas polimerizācijas metodes pēclaminēšanas periodā.	
		5% no moduļa kopējā apjoma		Pēc norādījumiem veic iekārtas darbības kontroli. Apraksta iekārtas darbību laminēšanas laikā.	Patstāvīgi veic iekārtas darbības kontroli. Raksturo iekārtas darbību laminēšanas laikā.
				Apraksta iespējamās darbības problēmas, to cēloņus un novēršanas iespējas.	Raksturo iespējamās darbības problēmas un to cēloņus. Novērš darbības problēmu cēloņus.
				Pēc norādījumiem apstādina iekārtu ārkārtas situācijā.	Raksturo iespējamās darbības problēmas un to cēloņus. Novērš darbības problēmu cēloņus.
	15% no moduļa kopējā apjoma		Apraksta laminēšanas defektu cēloņu novēršanas paņēmienus. Nosauc un apraksta laminēšanas defektus.	Patstāvīgi novērš laminēšanas defektu cēloņus. Raksturo laminēšanas defektus un analizē to cēloņus.	
		Apraksta gatavās produkcijas ruļļa parauga izņemšanu.	Patstāvīgi izņem gatavās produkcijas ruļļa paraugu. Raksturo veiktās darbības.		
		Apraksta vizuālās un instrumentālās kvalitātes kontroles metodes, pēc norādījumiem veic mērījumus.	Patstāvīgi veic vizuālo un instrumentālo kvalitātes kontroli un mērījumus, raksturo to rezultātus.		
4. Spēja: regulāri apkopt laminēšanas iekārtu.	5% no moduļa kopējā apjoma		Patstāvīgi apkopj iekārtas sekcijas.		
			Pēc norādījumiem veic velmju un cilindru maiņu un apkopi.	Patstāvīgi veic velmju un cilindru maiņu un apkopi.	
Zina: laminēšanas iekārtas apkopes					

<p>procedūru atbilstoši iekārtas ražotāju instrukcijai.</p> <p>Izprot: laminēšanas iekārtas apkopes un uzturēšanu darba kārtībā prasības.</p>		Pēc norādījumiem apkopj līmes sekciju.	Patstāvīgi apkopj līmes sekciju.
	5% no moduļa kopējā apjoma	Apraksta profilaktisko apkopju paņēmienus.	Patstāvīgi veic iekārtas profilaktiskās apkopes, raksturo profilaktisko apkopju paņēmienus, analizē to nozīmi.
		Apraksta elektromehāniskās apkopes paņēmienus.	Klasificē elektromehāniskās apkopes paņēmienus. Veic normatīvajos dokumentos noteikto elektromehānisko apkopi.
		Nosauc un apraksta iekārtas tīrīšanas līdzekļus un apkopj iekārtu ar norādītajiem tīrīšanas līdzekļiem.	Patstāvīgi apkopj iekārtu, izvēloties iekārtas tīrīšanas līdzekļus.
	5% no moduļa kopējā apjoma	Speciālista uzraudzībā apkopj līmes velmes pēc to izmantošanas un sagatavo uzglabāšanai.	Patstāvīgi apkopj līmes velmes pēc to izmantošanas un sagatavo uzglabāšanai. Raksturo veiktās darbības.
		Speciālista uzraudzībā apkopj rakeļus pēc to izmantošanas un sagatavo uzglabāšanai.	Patstāvīgi apkopj rakeļus pēc to izmantošanas un sagatavo uzglabāšanai.

Moduļa "Fleksogrāfijas iespiedformu izgatavošana" apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamā spējas izgatavot fleksogrāfijas iespiedformas.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Sagatavot fleksogrāfijas iespiedformas materiālu. 2. Eksponēt fleksogrāfijas iespiedformas. 3. Veikt fleksogrāfijas iespiedformu pēceksponēšanas apstrādi. 4. Kontrolēt izgatavoto fleksogrāfijas iespiedformu kvalitāti.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi A un B daļas moduļi, izņemot noslēdzošo (prakses) moduli.
Moduļa apguves novērtēšana	Modulis "Fleksogrāfijas iespiedformu izgatavošana" ir C daļas modulis, tā apguves noslēgumā izglītojamais kārto ieskaiti – sagatavo fleksogrāfijas iespiedformas materiālu, eksponē iespiedformas, apstrādā iespiedformu pēc eksponēšanas, vizuāli un instrumentāli kontrolē izgatavotās iespiedformas kvalitāti.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Fleksogrāfijas iespiedformu izgatavošana" ir C daļas izvēles modulis, kas apgūstams pirms noslēdzošā (prakses) moduļa "Poligrāfijas ražošanas tehniķa prakse".

Moduļa "Fleksogrāfijas iespiedformu izgatavošana" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: sagatavot fleksogrāfijas iespiedformas materiālu.	5% no moduļa kopējā apjoma	Apraksta iespiedformu veidus, to īpašības un lietojumu.	Nosaka iespiedformu veidus, raksturo to īpašības un lietojumu.
Zina: fleksogrāfijas iespiedformu materiālu īpašības, iespiedformu izgatavošanas veidus, materiāla sagatavošanu iespiedformu izgatavošanai.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc un apraksta iespiedformas izgatavošanas veidus.	Izvēlas iespiedformas izgatavošanas veidu. Raksturo savu izvēli un veida piemērotību iespiedprodukcijas izgatavošanai atbilstoši tehnoloģiskajai kartei.
Izprot: fleksogrāfijas iespiedformas materiālu sagatavošanas procesu.	5% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc iespiedformu materiālu kvalitātes kontroles metodes un paņēmienus.	Patstāvīgi veic iespiedformu materiālu kvalitātes kontroli. Raksturo iespiedformu materiālu īpašības, to kvalitātes noteikšanas metodes un paņēmienus.
		Pēc norādījumiem sagatavo materiālu iespiedformu izgatavošanai.	Patstāvīgi sagatavo materiālu iespiedformu izgatavošanai. Raksturo

			sagatavošanas procesa ietekmi uz iespiedformas kvalitāti.
<p>2. Spēj: veikt fleksogrāfijas iespiedformu eksponēšanu.</p> <p>Zina: fototehnisko materiālu lietojumu, eksponēšanas iekārtu darbības principus, eksponēšanas procesa realizācijas parametrus.</p> <p>Izprot: fleksogrāfijas iespiedformu eksponēšanas procesu.</p>	5% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem sagatavo fototehnisko materiālu.	Patstāvīgi sagatavo fototehnisko materiālu. Raksturo fototehnisko materiālu īpašības.
		Pēc norādījumiem izgatavo fototehniskos negatīvus.	Patstāvīgi izgatavo fototehniskos negatīvus.
	15% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc eksponēšanas iekārtu darbības principus un to realizācijas parametrus.	Raksturo eksponēšanas iekārtu darbības principus un to realizācijas parametrus.
		Pēc norādījumiem analogi eksponē iespiedformu.	Patstāvīgi analogi eksponē iespiedformu, raksturo iespiedformu eksponēšanas analogās metodes.
		Pēc norādījumiem digitāli eksponē iespiedformu.	Patstāvīgi digitāli eksponē iespiedformu, raksturo iespiedformu eksponēšanas digitālās metodes.
		Pēc norādījumiem veido iespiedformas attēla masku.	Patstāvīgi veido iespiedformas attēla masku.
		Pēc norādījumiem izgatavo čaulas formas iespiedformu.	Patstāvīgi izgatavo čaulas formas iespiedformu.
		Pēc norādījumiem eksponē iespiedformu ultravioletā apgaismojumā. Nosauc eksponēšanas parametrus un drošības prasības.	Patstāvīgi eksponē iespiedformu ultravioletā apgaismojumā. Raksturo eksponēšanas parametrus un drošības prasības.
		Apraksta iespiedformas oksigēno un bezoksigēno eksponēšanu.	Raksturo iespiedformas oksigēno un bezoksigēno eksponēšanu.
		Pēc norādījumiem veic iespiedformas papildu eksponēšanu tirāžnoturības palielināšanai.	Patstāvīgi veic iespiedformas papildu eksponēšanu tirāžnoturības palielināšanai.
	10% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem atlasa iespiedformu izgatavošanā izmantojamās ķīmiskās vielas un apraksta to lietošanu.	Patstāvīgi atlasa iespiedformu izgatavošanā izmantojamās ķīmiskās vielas, raksturo to lietošanu un nosaka pareizo lietošanas secību.
		Apraksta ķīmisko vielu lietošanas darba drošības aspektus.	Patstāvīgi lieto ķīmisko vielu darba drošības paņēmienus.
Nosauc iespiedformu eksponēšanas vides aspektus un metodes kaitīgās ietekmes minimizēšanai.		Lieto iespiedformu kaitīgās ietekmes minimizēšanas paņēmienus, raksturo eksponēšanas vides aspektus un metodes.	
3. Spēj: veikt fleksogrāfijas iespiedformu	10% no	Pēc norādījumiem izmazgā	Patstāvīgi izmazgā fleksogrāfijas

<p>pēcekšpōnēšanas apstrādi.</p> <p>Zina: iespiēdformas izmazgāšanas, termālās apstrādes un iespiēdformas gala apstrādes nosacījumus.</p> <p>Izprot: fleksogrāfijas iespiēdformu pēcekšpōnēšanas apstrādi.</p>	<p>moduļa kopējā apjoma</p>	<p>fleksogrāfijas iespiēdformu nepolimerizēto materiālu.</p>	<p>iespiēdformu nepolimerizēto materiālu. Raksturo izmazgāšanas vielas, to īpašības, izvēli un lietojumu, procesa gaitu.</p>
	<p>10% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Pēc norādījumiem termāli apstrādā iespiēdformas un kontrolē procesu. Apraksta iespiēdformas termālās apstrādes režīmus.</p>	<p>Patstāvīgi termāli apstrādā iespiēdformas un kontrolē procesu. Raksturo veiktās darbības un iespiēdformas termālās apstrādes režīmus.</p>
	<p>10% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Pēc norādījumiem veic iespiēdformas gala apstrādi. Nosauc iespiēdformas gala apstrādes parametrus un apraksta režīmus.</p> <p>Apraksta iespiēdformas tirāžnoturības paaugstināšanas paņēmienu.</p>	<p>Patstāvīgi veic apstrādi un kontrolē procesu. Raksturo iespiēdformas gala apstrādes parametrus un režīmus.</p> <p>Patstāvīgi lieto iespiēdformas tirāžnoturības paaugstināšanas paņēmienu.</p>
<p>4. Spēj: kontrolēt fleksogrāfijas iespiēdformu kvalitāti.</p> <p>Zina: fleksogrāfijas iespiēdformu kvalitātes kontroles parametrus un metodes.</p> <p>Izprot: fleksogrāfijas iespiēdformu kvalitātes kontroles procesu.</p>	<p>10% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Nosauc fleksogrāfijas iespiēdformu kvalitatīvos parametrus un rādītājus.</p>	<p>Raksturo fleksogrāfijas iespiēdformu kvalitatīvos parametrus un rādītājus.</p>
	<p>10% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Pēc norādījumiem vizuāli novērtē iespiēdformas kvalitāti. Nosauc vizuālās kontroles metodes.</p> <p>Pēc norādēm veic mērijumus iespiēdformas kvalitātes novērtēšanai. Apraksta instrumentālās kontroles metodes un lietojamās mērierīces, apraksta to darbības pamatus.</p>	<p>Patstāvīgi vizuāli novērtē iespiēdformas kvalitāti. Raksturo vizuālās kontroles metodes.</p> <p>Patstāvīgi veic mērijumus iespiēdformas kvalitātes novērtēšanai. Raksturo mērierīču darbības principus, instrumentālās kontroles metodes un mērijumu rezultātus.</p>

Moduļa "Reljefspieduma izgatavošana" apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas sagatavot darbam reljefspieduma iekārtu un materiālus, piekārtot reljefspieduma klišeju/klišejas, zeltīt iespiedprodukciju un noformēt iespiedprodukciju ar skulpturālo reljefspiedumu vai cilspiedumu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Sagatavot reljefspieduma iekārtu darbam. 2. Piekārtot reljefspieduma klišeju. 3. Izgatavot aklo (blinta) reljefspiedumu. 4. Sagatavot materiālus zeltīšanas procesam. 5. Zeltīt iespiedprodukciju ar folijām. 6. Izgatavot skulpturālo reljefspiedumu. 7. Noformēt iespiedprodukciju ar cilspiedumu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi A un B daļas moduļi, izņemot noslēdzošo (prakses) moduli.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamais kārtu pārbaudījumu – sagatavo darbam reljefspieduma iekārtas, piekārtot reljefspieduma klišejas, sagatavo materiālu zeltīšanas procesam, noformē iespiedprodukciju ar reljefspiedumu (blinta spiedums, skulpturālais spiedums, cilspiedums, zeltīšana).
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis " Reljefspieduma izgatavošana " ir C daļas izvēles modulis, kas apgūstams pirms noslēdzošā (prakses) moduļa "Poligrāfijas ražošanas tehniķa prakse".

Moduļa "Reljefspieduma izgatavošana" saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: sagatavot reljefspieduma iekārtu darbam. Zina: reljefspieduma iekārtu uzbūvi, reljefspiedumu temperatūras režīmus, temperatūras ietekmi uz apdrukājamā materiāla virsmu, temperatūras iestatīšanu. Izprot: reljefspieduma iekārtas sagatavošanu darbam.	10% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem veic reljefspieduma iekārtas mezglu regulēšanu, temperatūras režīma iestatīšanu un reljefspieduma materiālu temperatūras izturības testēšanu.	Patstāvīgi veic reljefspieduma iekārtas mezglu regulēšanu, temperatūras režīma iestatīšanu un reljefspieduma materiālu temperatūras izturības testēšanu.
2. Spēj: piekārtot reljefspieduma klišeju.	10% no moduļa kopējā	Pēc norādījumiem veic reljefspieduma klišejas pamatnes sagatavošanu,	Patstāvīgi veic reljefspieduma klišejas pamatnes sagatavošanu, klišejas

<p>Zina: klišejas iecentrēšanas, piekārtošanas, atduru pielīmēšanas tehnoloģiskā procesa secību.</p> <p>Izprot: reljefspieduma klišejas piekārtošanas tehnoloģiskā procesa secību.</p>	apjoma	klišejas nospieduma izgatavošanu, klišejas iecentrēšanu, klišejas pielīmēšanu uz reljefspieduma iekārtas galda, atduru izvietojumu un pielīmēšanu.	nospieduma izgatavošanu, klišejas iecentrēšanu, klišejas pielīmēšanu uz reljefspieduma iekārtas galda, atduru izvietojumu un pielīmēšanu.
<p>3. Spēj: izgatavot aklo (blinta) reljefspiedumu.</p> <p>Zina: aklā (blinta) aukstā un karstā iespiešanas režīma parametrus.</p> <p>Izprot: aklā (blinta) reljefspiešanas procesu.</p>	15% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem izgatavo aklo (blinta) reljefspiedumu ar auksto paņēmienu, regulējot spiediena spēku, un ar karsto paņēmienu, regulējot temperatūras režīmu un spiediena spēku.	Patstāvīgi izgatavo aklo (blinta) reljefspiedumu ar auksto paņēmienu, regulējot spiediena spēku, un ar karsto paņēmienu, regulējot temperatūras režīmu un spiediena spēku.
<p>4. Spēj: sagatavot materiālus zeltīšanas procesam.</p> <p>Zina: zeltīšanas materiālu (foliju) kvalitātes vizuālos un instrumentālos pārbaudes veidus un testēšanas paņēmienus.</p> <p>Izprot: zeltīšanas materiālu sagatavošanu darbam.</p>	10% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem izvēlas foliju reljefspieduma izgatavošanai, izvērtē folijas atbilstību iespiešanas raksturam un lietojuma mērķiem, vizuāli un instrumentāli pārbauda folijas kvalitāti, testē folijas tehnoloģiskās īpašības, sagriež foliju atbilstoši klišejas izmēriem.	Patstāvīgi izvēlas foliju reljefspieduma izgatavošanai, izvērtē folijas atbilstību iespiešanas raksturam un lietojuma mērķiem, vizuāli un instrumentāli pārbauda folijas kvalitāti, testē folijas tehnoloģiskās īpašības, sagriež foliju atbilstoši klišejas izmēriem.
<p>5. Spēj: zeltīt iespiešanas ar folijām.</p> <p>Zina: poligrāfijas foliju darba temperatūras, pielipšanas spējas, reljefspieduma ar folijām kvalitātes kontroles parametrus.</p> <p>Izprot: zeltīšanas/ iespiešanas ar folijām tehnoloģisko procesu.</p>	15% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem regulē zeltījamās iekārtas temperatūras režīmu, spiediena spēku, vērtē folijas pielipšanas kvalitāti, zeltīto detaļu "asumu", zeltī iespiešanas tirāžu.	Patstāvīgi veic reljefspieduma pierīkošanu – regulē zeltījamās iekārtas temperatūras režīmu, spiediena spēku, vērtē folijas pielipšanas kvalitāti, zeltīto detaļu "asumu", zeltī iespiešanas tirāžu.
<p>6. Spēj: izgatavot skulpturālo reljefspiedumu.</p> <p>Zina: skulpturālā reljefspieduma klišejas un pretklišejas piekārtošanu reljefspieduma iekārtā, spiediena spēka regulēšanu.</p> <p>Izprot: skulpturālā reljefspieduma izgatavošanas procesu.</p>	5% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem veic skulpturālā reljefspieduma klišeju piekārtošanu – klišejas nospieduma izgatavošanu, klišejas iecentrēšanu, klišejas, pretklišejas iecentrēšanu, pretklišejas pielīmēšanu uz reljefspieduma iekārtas galda, atduru izvietojumu un pielīmēšanu, skulpturālā kontrolspieduma izgatavošanu.	Patstāvīgi veic skulpturālā reljefspieduma klišeju piekārtošanu – klišejas nospieduma izgatavošanu, klišejas iecentrēšanu, klišejas pielīmēšanu, pretklišejas iecentrēšanu, pretklišejas pielīmēšanu uz reljefspieduma iekārtas galda, atduru izvietojumu un pielīmēšanu, skulpturālā kontrolspieduma izgatavošanu.
	15% no moduļa kopējā	Pēc norādījumiem veic skulpturālā reljefspieduma pierīkošanu un reljef-	Patstāvīgi veic skulpturālā reljefspieduma pierīkošanu un

	apjoma	spieduma izgatavošanu –materiāliem atbilstoša temperatūras režīma regulēšanu, spiediena spēka regulēšanu, folijas pielipšanas kvalitātes vērtēšanu, skulpturālā reljefspieduma attēla detaļu "asuma" un reljefa līmeņu izvērtēšanu, tirāžas iespiedprodukcijas noformēšanu ar skulpturālo iespiedumu.	reljefspieduma izgatavošanu – materiāliem atbilstoša temperatūras režīma regulēšanu, spiediena spēka regulēšanu, folijas pielipšanas kvalitātes vērtēšanu, skulpturālā reljefspieduma attēla detaļu "asuma" un reljefa līmeņu izvērtēšanu, tirāžas iespiedprodukcijas noformēšanu ar kongrieva iespiedumu.
<p>7. Spēj: noformēt iespiedprodukciju ar cilspiedumu.</p> <p>Zina: cilspiedumu klišejas un pretklišejas piekārtošanu, cilspieduma iespiešanas režīma parametrus.</p> <p>Izprot: cilspieduma izgatavošanas procesu.</p>	5% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem veic cilspieduma klišejas un pretklišejas piekārtošanu – klišejas nospieduma izgatavošanu, klišejas iecentrēšanu, klišejas pielīmēšanu, pretklišejas iecentrēšanu, pretklišejas pielīmēšanu uz reljefspieduma iekārtas galda, atduru izvietošanu un pielīmēšanu, cilspieduma kontroliespieduma izgatavošanu.	Patstāvīgi veic cilspieduma klišejas un pretklišejas piekārtošanu – klišejas nospieduma izgatavošanu, klišejas iecentrēšanu, klišejas pielīmēšanu, pretklišejas iecentrēšanu, pretklišejas pielīmēšanu uz reljefspieduma iekārtas galda, atduru izvietošanu un pielīmēšanu, cilspieduma kontroliespieduma izgatavošanu.
	15% no moduļa kopējā apjoma	Pēc norādījumiem veic cilspieduma procesa pierīkošanu – materiāliem atbilstoša temperatūras režīma regulēšanu, spiediena spēka regulēšanu; folijas pielipšanas kvalitātes vērtēšanu, cilspieduma attēla detaļu "asuma" un reljefa izvērtēšanu, tirāžas iespiedprodukcijas noformēšanu ar cilspiedumu.	Patstāvīgi veic cilspieduma procesa pierīkošanu – materiāliem atbilstoša temperatūras režīma regulēšanu, spiediena spēka regulēšanu, folijas pielipšanas kvalitātes vērtēšanu, cilspieduma attēla detaļu "asuma" un reljefa izvērtēšanu, tirāžas iespiedprodukcijas noformēšanu ar cilspiedumu.

Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (1. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Veicināt izglītojamo spējas un prasmes pieņemt fiziskajai, psihiskai un sociālajai drošībai un veselībai labvēlīgus lēmumus, preventīvi novērst nelaimes gadījumus sadzīvē un darbā, veidojot drošu un veselībai nekaitīgu apkārtējo vidi, lietojot iegūtās zināšanas praksē.
Moduļa uzdevumi	<p>Attīstīt izglītojamo prasmes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apzināties veselību kā kopveselumu un vērtību, saskatot personīgo un sabiedrības atbildību par katra cilvēka veselību. 2. Analizēt cilvēku rīcību, pieņemt atbildīgus lēmumus preventīvo pasākumu veikšanai drošas un veselībai nekaitīgas vides veidošanā un saglabāšanā. 3. Izvērtēt situāciju un sniegt pirmo palīdzību, nepieciešamības gadījumā izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību un aprakstīt nelaimes gadījumu dispečeram. 4. Ievērot civilās aizsardzības rīcības plānus/instrukcijas, lai atbilstoši rīkotos dažādu katastrofu un apdraudējumu (t.sk. viltus ziņu) gadījumā, kā arī atskatot trauksmes sirēnai. 5. Atpazīt darba vides riskus un rīkoties atbilstoši darba aizsardzības prasībām. 6. Atpazīt ugunsdrošas situācijas, preventīvi novērst ugunsgrēka izcelšanos, atbildīgi un droši rīkoties ugunsgrēka gadījumā, saskaņā ar ugunsdrošības noteikumiem un evakuācijas plānu. 7. Ievērot elektrodrošības noteikumus, lietojot elektroierīces un elektroiekārtas. 8. Analizēt pieejamo informāciju par vides kvalitāti Latvijā un pasaulē, rīkoties atbildīgi, saudzējot un racionāli izmantojot dabas resursus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta pamatzglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	<p>Moduļa "Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu. Pārbaudījumā demonstrē visu modulī definēto sasniedzamo rezultātu apguvi. Pārbaudes darbā ietverta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teorētisko zināšanu pārbaude (tests), iekļaujot jautājumus no visiem moduļa tematiem, 2) situāciju analīze (prezentācija) par iepriekš izvēlētu/izlozētu problēmjautājumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	<p>Moduli "Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis)" īsteno kā mūžizglītības moduli profesionālās pamatzglītības, arodizglītības, profesionālās vidējās un profesionālās tālākizglītības programmās vai neformālās izglītības programmās. Modulis integrējams citos moduļos, ja tā saturs dublējas ar nozares profesionālās programmas moduļiem. Moduļa saturs, kas apgūstams obligātās veselības izglītības stundās, atbilstoši normatīvo aktu prasībām, netiek integrēts citos moduļos vai mācību priekšmetos.</p> <p>Pēc moduļa apguves var sekot moduļa "Sabiedrības un cilvēka drošība (2. līmenis)" apguve.</p>

Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (1. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
<p>1. Spēj: izvērtēt informāciju par veselību ietekmējošiem faktoriem, apzināties personīgo un sabiedrības atbildību par katra cilvēka veselību.</p> <p>Zina: veselīga dzīvesveida paradumus un pasākumus, kas ietekmē personīgo un apkārtējo cilvēku veselību, kā arī riska faktorus un veicamos preventīvos pasākumus saslimšanas risku novēršanai vai mazināšanai.</p> <p>Izprot: veselību kā kopveselumu un vērtību, apzinās higiēnas būtību un nozīmi drošas un cilvēka veselībai nekaitīgas vides nodrošināšanā.</p>	20% no moduļa kopēja apjoma	<p>Nosauc riska faktorus, kas ietekmē veselību.</p> <p>Nosauc dzīves kvalitātes rādītājus.</p> <p>Uzskaita veselīgus paradumus.</p> <p>Nosauc būtiskākos veselības veicināšanas pasākumus.</p> <p>Nosauc riska faktorus, kuri ietekmē slimību rašanos un attīstību.</p> <p>Nosauc higiēnas pasākumus un darbības, lai slimības novērstu, apturētu to attīstību un mazinātu to radītās sekas.</p> <p>Vienkāršoti izskaidro vakcinācijas un kolektīvās imunitātes veidošanas nepieciešamību.</p> <p>Nosauc atkarību (t.sk. no vielām, procesiem un tehnoloģijām) veidus.</p> <p>Skaidro, kas ir atkarību profilakse.</p> <p>Uzskaita ar seksuālo un reproduktīvo veselību saistītās problēmas (t.sk. neplānota grūtniecība, seksuāli transmisīvās slimības), kā arī izsargāšanās metodes.</p> <p>Uzskaita nepieciešamās uzturvielas veselīgu ēšanas paradumu nodrošināšanā.</p> <p>Nosauc drošas un veselību veicinošas fiziskās aktivitātes.</p> <p>Nosauc ķermeņa masas indeksa aprēķināšanas formulu un skaidro veselīgas ķermeņa masas uzturēšanas nozīmi.</p> <p>Nosauc faktorus, kas ietekmē psihisko veselību. Nosauc, kur</p>	<p>Izskaidro biežāko slimību riska faktorus (sirds un asinsvadu sistēmas slimību, elpceļu slimību, ļaundabīgo audzēju, spriedzes u.c. riska faktorus).</p> <p>Nosauc un raksturo dzīves kvalitātes rādītājus. Izskaidro nepieciešamību un savu atbildību īstenot veselīgu dzīvesveidu.</p> <p>Izskaidro veselības veicināšanas pasākumus (sabalansēts uzturs, optimāla fiziskā aktivitāte, psihiskā un reproduktīvā veselība, brīvība no atkarībām; atpūtas režīma ievērošana u.c.).</p> <p>Izskaidro riska faktorus, kuri ietekmē slimību rašanos un attīstību. Izskaidro nosacījumus un praktisko pasākumu kopumu, kas nepieciešams, lai samazinātu vai likvidētu vides faktoru (fizikālo, ķīmisko, bioloģisko) iespējami kaitīgo iedarbību. Pamato vakcinācijas nozīmi un kolektīvās imunitātes nozīmi.</p> <p>Klasificē atkarību veidus, raksturo to pazīmes un skaidro atkarību profilaksi.</p> <p>Skaidro ar seksuālo un reproduktīvo veselību saistītās problēmas un sekas, kā arī to profilaksi.</p> <p>Izskaidro nepieciešamo uzturvielu nozīmi veselības uzturēšanā.</p> <p>Pamato regulāru, sistemātisku un daudzveidīgu fizisko aktivitāšu nozīmi</p>

		<p>nepieciešamības gadījumā vērsties pēc palīdzības.</p>	<p>un ietekmi uz veselību, skaidro dopinga ietekmi uz organismu. Aprēķina savu ķermeņa masas indeksu un pamato veselīgas ķermeņa masas uzturēšanas nozīmi. Definē, kas ir psihiskā veselība, skaidro faktorus, kas to ietekmē. Pamatoti izklāsta viedokli par psihiskās veselības veicināšanas pasākumiem. Nosauc izplatītākos psihiskos traucējumus un skaidro, kur vērsties pēc palīdzības, ja ir raizes par savu un līdzcilvēku psihisko veselību.</p>
<p>2. Spēj: analizēt cilvēku rīcību, pieņemt atbildīgus lēmumus preventīvo pasākumu veikšanai drošas un veselībai nekaitīgas vides veidošanā un saglabāšanā.</p> <p>Zina: drošības un veselības riskus, nedrošu un bīstamu situāciju cēloņus, veicamos drošības pasākumus.</p> <p>Izprot: drošas uzvedības principu ievērošanas nozīmīgumu sadzīves un ārkārtas situācijās, kā arī savas personīgās rīcības nozīmi un atbildību nelaimes gadījumā.</p>	<p>8% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Skaidro, kā pieņemtie lēmumi un rīcība ietekmē drošas un veselībai nekaitīgas vides veidošanu, prognozē lēmuma pieņemšanas un rīcības iespējamās sekas.</p> <p>Nosauc reāli notikušas sadzīves situācijas, kurās nācies pieņemt personīgu lēmumu riskēt vai izvēlēties drošību.</p> <p>Sniedz nedrošas rīcības piemērus dažādās dzīves situācijās, kuru rezultātā var ciest pats indivīds vai cits sabiedrības loceklis.</p> <p>Nosauc ikdienas iespējamās bīstamās situācijas, kuras var apdraudēt personīgo vai līdzcilvēku drošību, paskaidro iespējamās cēloņus un sekas.</p> <p>Nosauc izvēlētajā profesijā (nozarē) iespējamās drošības un veselības riskus, norāda dažus būtiskākos veicamos drošības pasākumus.</p> <p>Nosauc iespējamās riskus, dodoties uz ārzemēm.</p> <p>Skaidro apdrošināšanas nepieciešamību un min dažus</p>	<p>Analizē, kā pieņemtie lēmumi un rīcība ietekmē drošas un veselībai nekaitīgas vides veidošanu, minot piemērus, kā preventīvi novērst nedrošu un bīstamu situāciju rašanos un nelaimes gadījumus.</p> <p>Analizē reāli notikušas sadzīves situācijas, kurās nācies pieņemt personīgu lēmumu riskēt vai izvēlēties drošību.</p> <p>Prognozē iespējamās sekas, kas varēja rasties nepareizas izvēles gadījumā.</p> <p>Izskaidro cilvēku rīcību dažādās sadzīves un ārkārtas situācijās, prognozē iespējamās sekas, piedāvā risinājumus.</p> <p>Analizē ikdienas iespējamās bīstamās situācijas, kuras var apdraudēt personīgo vai līdzcilvēku drošību, skaidro cēloņus un sekas, piedāvā risinājumus drošības jautājumu uzlabošanai.</p> <p>Uzskaita un izskaidro izvēlētajā profesijā (nozarē) iespējamās drošības un veselības riskus norādot</p>

		<p>apdrošināšanas veidus. Nosauc institūcijas, kurās meklēt palīdzību ārkārtas situācijās ārzemēs.</p>	<p>veicamos drošības pasākumus katrā no riskiem. Izskaidro iespējamos riskus, dodoties uz ārzemēm. Pamato apdrošināšanas nepieciešamību un būtību. Izvēlas no apdrošināšanas uzņēmumu piedāvājuma konkrētai situācijai piemērotāko apdrošināšanas veidu. Izskaidro, kā rīkoties un kur meklēt palīdzību ārkārtas situācijās ārzemēs.</p>
<p>¹3. Spēj: izvērtēt situāciju un sniegt pirmo palīdzību, nepieciešamības gadījumā izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību un aprakstīt nelaimes gadījumu dispečeram.</p> <p>Zina: pirmās palīdzības sniegšanas soļus un atdzīvināšanas pasākumu principus.</p> <p>Izprot: pirmās palīdzības nodrošināšanas nozīmīgumu un katra indivīda personiskās atbildības nozīmi pirmās palīdzības sniegšanā.</p>	<p>2% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Uzskaita, kur jāzvana un kāda informācija jāsniedz nelaimes gadījumā. Izstāsta pirmās palīdzības sniegšanas pamatprincipus. Nosauc iemeslus, kādēļ būtu jāorganizē pirmās palīdzības sniegšanas mācības uzņēmumā. Nosauc atbildīgo(-ās) personas uzņēmumā par pirmās palīdzības nodrošināšanu. Nosauc nepieciešamās palīdzības sniegšanas paņēmienus atkarībā no veselības traucējumu veida.</p>	<p>Paskaidro, kādā secībā jāsniedz informācija neatliekamās palīdzības dispečeram. Izskaidro pirmās palīdzības sniegšanas un atdzīvināšanas pasākumu ABC principus un rīcību soli pa solim. Izskaidro ar piemēriem, kāpēc un kā tiek organizētas pirmās palīdzības mācības uzņēmumā. Nosauc atbildīgo(-ās) personas uzņēmumā par pirmās palīdzības nodrošināšanu. Izskaidro un demonstrē nepieciešamās palīdzības sniegšanas paņēmienus atkarībā no veselības traucējumu veida.</p>
<p>4. Spēj: ievērot civilās aizsardzības rīcības plānus/ instrukcijas, lai atbilstoši rīkotos dažādu katastrofu un apdraudējumu (t.sk. viltus ziņu) gadījumā, kā arī atskanot trauksmes sirēnai.</p> <p>Zina: dažādu ārkārtas un bīstamu situāciju pazīmes un atbilstošus civilās aizsardzības rīcības plānus/instrukcijas, kā arī paņēmienus viltus ziņu atpazīšanai un patiesas informācijas iegūšanai; individuālās aizsardzības līdzekļus un to lietošanu.</p>	<p>15% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Nosauc katastrofu veidus. Nosauc infekcijas slimību izplatīšanās riskus, t.sk. pārrobežu riskus, ietverot atbildību par savu un citu veselību. Nosauc epidēmiju un pandēmiju izplatības veidus un to pazīmes. Nosaka dabas katastrofu tuvošanos pēc pieejamās informācijas un rīkojas atbilstoši norādījumiem. Nosauc masu nekārtību un terorisma pazīmes. Nosauc pamatprincipus, kā jārikojas</p>	<p>Raksturo katastrofu veidus, min piemērus Latvijā un pasaulē. Izskaidro nepieciešamo rīcību katastrofas gadījumā. Izskaidro infekcijas slimību izplatīšanās riskus, t.sk. pārrobežu riskus, ietverot atbildību par savu un citu veselību. Izskaidro epidēmiju un pandēmiju izplatības veidus, iespējamus cēloņus un sekas. Analizē pieejamo informāciju par dabas katastrofām, skaidro drošas</p>

<p>Izprot: atbilstošas rīcības nozīmi ārkārtas situāciju, katastrofu gadījumā Latvijā un uzturoties ārpus tās.</p>		<p>ārkārtas situācijās. Nosauc vienu vai vairākas institūcijas, kur vērsties pēc palīdzības, ja ārkārtas situācijas laikā ir nodarīts kaitējums veselībai un drošībai. Atpazīst trauksmes sirēnu un vispārīgi apraksta, kā rīkoties un kur vērsties pēc palīdzības, tai atskanot. Nosauc paņēmienus, kā atpazīt viltus ziņas.</p>	<p>rīcības soļus, izvērtē iespējamās sekas. Izskaidro, kāpēc rodas masu nekārtības, un argumentē, kāpēc tajās nevajag iesaistīties. Nosauc terorisma pazīmes un skaidro rīcību terorisma draudu gadījumā. Izskaidro būtiskākās atšķirības dažādās ārkārtas situācijās un skaidro rīcību katrā konkrētajā gadījumā. Nosauc vairākas institūcijas, kur vērsties pēc palīdzības, ja ārkārtas situācijas laikā ir nodarīts kaitējums veselībai un drošībai vai radīti būtiski materiālie zaudējumi. Pamatoto savu viedokli. Skaidro, kur atrodas skolai un dzīvesvietai tuvākā trauksmes sirēna un droša pulcēšanās vieta. Pamatoti izklāsta savu viedokli, kā pareizi rīkoties, atskanot trauksmes sirēnai, kur un pie kā vērsties pēc palīdzības. Atpazīst viltus ziņas un izskaidro to radītās sekas.</p>
<p>¹⁵Spēj: atpazīt darba vides riskus un rīkoties atbilstoši darba aizsardzības prasībām.</p> <p>Zina: darba vides riska faktorus, iespējamus kaitējumus, risku faktoru novēršanas preventīvos pasākumus (t.sk. obligātās veselības pārbaudes, vakcinācija u.c.), darba devēja un nodarbināto pienākumus (t.sk. veselības un dzīvības saglabāšanā), tiesības un atbildību darba aizsardzības jomā.</p> <p>Izprot: darba aizsardzības būtību un tās nozīmi, darba vides risku faktoru mazināšanas vai novēršanas pasākumu nepieciešamību.</p>	<p>20% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Nosauc darba aizsardzības mērķi un pasākumus tā sasniegšanai. Nosauc darba devēja un darbinieka galvenos pienākumus un tiesības darba aizsardzības jomā. Skaidro darba aizsardzības speciālista lomu uzņēmumā. Nosauc būtiskākās darba aizsardzības prasības un darba devēja veicamos pasākumus. Nosauc darba vides riskus un to konstatēšanas metodes. Nosauc fizikālo darba vides riska faktoru novēršanas principus. Nosauc fizisko darba vides riska faktoru novēršanas principus un min</p>	<p>Skaidro darba aizsardzības mērķi un nosauc darba aizsardzības likumā minētos pasākumus mērķa sasniegšanai. Izskaidro darba devēja pienākumus un tiesības darba aizsardzības jomā. Saista valsts un uzņēmuma ekonomisko stāvokli ar darba aizsardzības pasākumu īstenošanu. Nosauc un izskaidro darba aizsardzības speciālista pienākumus. Analizē darba aizsardzības prasības un skaidro veicamos darba aizsardzības pasākumus. Lieto konkrētu metodi darba vides risku novērtēšanā.</p>

		<p>piemērus. Nosauc ķīmisko darba vides riska faktoru novēršanas principus. Nosauc bioloģisko darba vides riska faktoru novēršanas principus. Nosauc psihoemocionālo darba vides riska faktorus un to novēršanas principus. Nosauc traumatisma riska faktorus un to novēršanas principus.</p>	<p>Izskaidro fizikālos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē mērījumu un profilaktisko pasākumu nepieciešamību. Izskaidro fiziskos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē mērījumu nepieciešamību un profilaktiskos pasākumus. Izskaidro ķīmiskos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē mērījumu nepieciešamību un profilaktiskos pasākumus. Izskaidro bioloģiskos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē mērījumu nepieciešamību un profilaktiskos pasākumus. Izskaidro psihoemocionālos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē profilaktisko pasākumu nepieciešamību. Raksturo koleģiālas attiecības un kolektīva mikroklimata ietekmi uz katru indivīdu. Pamato savu viedokli. Izskaidro traumatisma riska faktorus ar piemēriem, izvērtē profilaktiskos pasākumus. Raksturo darba devēja un katra darbinieka personīgo atbildību traumatisma riska faktoru novēršanai vai mazināšanai.</p>
<p>6. Spēj: atpazīt ugunsnedrošas situācijas, preventīvi novērst ugunsgrēka izcelšanos, atbildīgi un droši rīkoties ugunsgrēka gadījumā, saskaņā ar ugunsdrošības noteikumiem un evakuācijas plānu.</p> <p>Zina: ugunsgrēka izcelšanās iemeslus, degšanas veidus, ugunsgrēka novēršanas iespējas, preventīvi veicamos pasākumus.</p> <p>Izprot: ugunsgrēka bīstamību un preventīvi</p>	<p>10% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Sniedz piemērus, kāpēc izceļas ugunsgrēks. Nosauc ugunsgrēku klases. Nosauc degšanas veidus. Nosauc svarīgākos preventīvos pasākumus, lai novērstu ugunsgrēka izcelšanos. Nosauc ugunsdzēsības aparātu iedalījumu. Nosauc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tālruņa numuru</p>	<p>Izskaidro cilvēku rīcības ietekmi uz ugunsgrēka izcelšanos. Nosauc un izskaidro ugunsgrēku klases. Nosauc un izskaidro degšanas veidus. Izskaidro svarīgākos preventīvos pasākumus, lai novērstu ugunsgrēka izcelšanos un tālāku izplatību. Izskaidro, kādā gadījumā lieto attiecīgos ugunsdzēsības aparātus, izvēlas piemērotus ugunsdzēsības</p>

veicamo pasākumu nozīmi.		un saviem vārdiem apraksta situāciju dispečeram. Nosauc konkrētus rīcības soļus, atskatot trauksmes signālam. Orientējas evakuācijas plānā, pareizi norāda evakuācijas virzienus un ceļus.	līdzekļus. Izskaidro, kā izsaukt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un kādā secībā jāsniedz informācija dispečeram. Detalizēti izskaidro, kā jārikojas, atskatot trauksmes signālam, pamato savu viedokli. Identificē nepilnības evakuācijas plānos, veic labojumus tā, lai atbilstoši norādēm būtu iespējams droši izklūt no telpām.
<p>7. Spēj: ievērot elektrodrošības noteikumus, lietojot elektroierīces un elektroiekārtas.</p> <p>Zina: būtiskākos darba drošības noteikumus darbā ar elektroierīcēm un elektroiekārtām, elektriskās strāvas iedarbību uz cilvēka organismu, veicamos pasākumus elektrotraumu nepieļaušanai vai mazināšanai; palīdzības sniegšanu elektrotraumu gadījumā.</p> <p>Izprot: elektroierīču un elektroiekārtu drošas lietošanas nozīmi veselības saglabāšanā.</p>	10% no moduļa kopējā apjoma	<p>Nosauc elektrisko strāvu raksturojošos lielumus (spriegums, strāvas stiprums, pretestība, jauda) un to mērvienības.</p> <p>Nosauc strāvas iedarbības uz cilvēka organismu noteicošos faktorus.</p> <p>Skaidro jēdzienu "soļa spriegums" un raksturo, kā rīkoties soļa sprieguma gadījumā.</p> <p>Nosauc elektrotraumu mazināšanas pasākumus.</p> <p>Nosauc rīcības secību cietušā atbrīvošanai no elektriskās strāvas iedarbības.</p> <p>Nosauc būtiskākos darba drošības noteikumus darbā ar elektroierīcēm un elektroiekārtām.</p>	<p>Nosauc elektrisko strāvu raksturojošos lielumus (spriegums, strāvas stiprums, pretestība, jauda) un to mērvienības. Veic vienkāršus aprēķinus. Skaidro, kas ir pazeminātie spriegumi, aizsargzemējums, drošinātāji, strāvas automāti</p> <p>Raksturo strāvas iedarbības uz cilvēka organismu noteicošos faktorus. Izskaidro, kā faktoru izmaiņas ietekmē iedarbību uz organismu.</p> <p>Pamato "soļa sprieguma" rašanos un savu rīcību soļa sprieguma gadījumā. Izskaidro nepareizas rīcības sekas.</p> <p>Izskaidro elektrotraumu mazināšanas pasākumus, pamato to nepieciešamību.</p> <p>Izskaidro rīcības secību cietušā atbrīvošanai no strāvas iedarbības, paskaidro iespējamās sekas.</p> <p>Izskaidro darba drošības noteikumus darbā ar elektroierīcēm un elektroiekārtām.</p>

<p>²8. Spēj: analizēt pieejamo informāciju par vides kvalitāti Latvijā un pasaulē, rīkoties atbildīgi, saudzējot un racionāli izmantojot dabas resursus.</p> <p>Zina: vides aizsardzības pamatprincipus, iespējamos kaitējuma draudus videi un veicamos preventīvos pasākumus.</p> <p>Izprot: situāciju vides aizsardzībā Latvijā un pasaulē, dabas resursu saudzīgas izmantošanas būtību un ilgtspējīgas saimniekošanas nozīmi apgūstamajā tautsaimniecības nozarē.</p>	<p>15% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Nosauc vides aizsardzības pamatprincipus Latvijā.</p> <p>Nosauc dabas resursus. Izskaidro dabas resursu saudzīgas izmantošanas veidus.</p> <p>Nosauc atkritumu saimniecības pamatprincipus. Izskaidro atkritumu savākšanas un utilizēšanas procesa nepieciešamību apgūstamajā tautsaimniecības nozarē.</p> <p>Sniedz piemērus par saudzīgu attieksmi pret dabu.</p> <p>Nosauc ekoloģiskos izstrādājumus un materiālus, nosauc ekoinovācijas pasaulē un Latvijā.</p> <p>Skaidro jēdzienus "atjaunojamā enerģija", "alternatīvā enerģija".</p>	<p>Izskaidro vides aizsardzības pamatprincipus un vispārējos Latvijas vides ilgtspējīgas attīstības pasākumus.</p> <p>Klasificē dabas resursus pēc to daudzuma, pieejamības. Izvērtē to racionālu izmantošanu, neapdraudot nākamo paaudžu vajadzības.</p> <p>Izskaidro katra dabas resursa būtību, ieguves iespējas un saudzīgas izmantošanas veidus.</p> <p>Izskaidro atkritumu saimniecības pamatprincipu būtību, šķirošanas procesa nepieciešamību, otrreizējo izejvielu pārstrādes nepieciešamību un inovācijas atkritumu pārstrādē apgūstamajā tautsaimniecības nozarē.</p>
---	------------------------------------	---	--

¹ Ieteicams apgūt profesionālās tālākizglītības programmā.

² Var atteikties, ja sasniedzamais rezultāts tiek apgūts vispārējās vidējās izglītības dabas zinību jomas mācību priekšmeta kursā profesionālās vidējās izglītības programmā vai mūžizglītības kompetenču modulī "Zaļās prasmes".

Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (2. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas un prasmes pieņemt fiziskajai, psihiskai un sociālajai drošībai un veselībai labvēlīgus lēmumus, preventīvi novērst nelaimes gadījumus sadzīvē un darbā, veidojot drošu un veselībai nekaitīgu apkārtējo vidi, lietojot iegūtās zināšanas praksē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izvēlēties valsts vai pašvaldības institūcijas, kurās vērsties pēc palīdzības sabiedrības drošības jomā, sameklēt atbildīgās institūcijas/personas kontaktinformāciju un sazināties ar to. 2. Raksturot drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi, analizēt nelaimes gadījumu darbā un arodslimību rašanās iemeslus. 3. Pieņemt savai un līdzcilvēku fiziskajai un garīgajai veselībai labvēlīgus lēmumus, īstenot tos. 4. Novērtēt situāciju vides aizsardzības jomā, lai ievērotu un popularizētu zaļās domāšanas principus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta moduļa "Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis)" programma.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Sabiedrības un cilvēka drošība (2.līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu. Pārbaudījumā demonstrē visu modulī definēto sasniedzamo rezultātu apguvi. Pārbaudījumā tiek iekļauti: 1) teorētisko zināšanu pārbaude (tests), ietverot jautājumus par visiem moduļa tematiem, 2) pētnieciskais darbs par kādu modulī apskatītu tematu/problēmu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Moduli „Sabiedrības un cilvēka drošība (2. līmeni)” īsteno kā mūžizglītības moduli profesionālās vidējās un profesionālās tālākizglītības programmās. Moduļa saturs, kas apgūstams obligātās veselības izglītības stundās, atbilstoši normatīvo aktu prasībām, netiek integrēts citos moduļos vai mācību priekšmetos.

Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (2. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izvēlēties valsts vai pašvaldību institūcijas, kurās vērsties pēc palīdzības sabiedrības drošības jomā, sameklēt atbildīgās institūcijas/personas kontaktinformāciju un sazināties ar to.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc valsts un pašvaldību institūcijas, kas veic uzraudzību sabiedrības drošības jomā.	Identificē valsts un pašvaldību institūcijas, kas veic uzraudzību sabiedrības drošības jomā, izskaidro to darbības virzienus, minot piemērus.
Zina: valsts un pašvaldību institūciju darbības virzienus un galvenās funkcijas sabiedrības drošības jautājumu risināšanā.		Nosauc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbības pamatvirzienus un galvenās funkcijas.	Raksturo ar piemēriem Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbības virzienus, galvenās funkcijas un tiesības.

<p>Izprot: valsts un pašvaldību institūciju lomu sabiedrības drošības jautājumu risināšanā.</p>		<p>Nosauc Valsts policijas un pašvaldības policijas darbības pamatvirzienus un galvenās funkcijas.</p>	<p>Izskaidro ar piemēriem Valsts policijas un pašvaldības policijas darbības virzienus, galvenās funkcijas un tiesības.</p>
		<p>Nosauc Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbības pamatvirzienus un galvenās funkcijas. Apraksta situācijas, kurās nepieciešams vērsties pie ģimenes ārsta, paskaidro kā sazināties ar viņu un/vai pierakstīties vizītei.</p>	<p>Raksturo ar piemēriem Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbības virzienus un galvenās funkcijas. Ar piemēriem skaidro situācijas, kurās jāvērstas pie ģimenes ārsta, nosauc veidus kā sazināties ar viņu un/vai pierakstīties vizītei, paskaidro ģimenes ārsta lomu saslimšanu diagnostikā un ārstēšanā.</p>
		<p>Nosauc Zemessardzes darbības pamatvirzienus un galvenās funkcijas.</p>	<p>Raksturo ar piemēriem Zemessardzes darbības virzienus un galvenās funkcijas.</p>
<p>2. Spēj: veidot drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi, analizēt nelaimes gadījumu darbā un arodslimību rašanās iemeslus.</p> <p>Zina: darba aizsardzības organizēšanas un uzraudzības pamatprincipus, nozarei specifiskos darba vides riskus, to novēršanas vai samazināšanas pasākumus.</p> <p>Izprot: darba aizsardzības sistēmas būtību.</p>	<p>50% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Nosauc darba aizsardzības sistēmas uzraudzības posmus, veicamās darbības un galvenos darba aizsardzību reglamentējošos dokumentus.</p>	<p>Izskaidro katrā darba aizsardzības sistēmas uzraudzības posmā veicamās darbības un analizē normatīvajos dokumentos atrodamo informāciju.</p>
		<p>Nosauc nozarei specifiskos iespējamos darba vides riskus, to ietekmi uz veselību un saistību ar obligātajām veselības pārbaudēm. Vispārīgi apraksta konkrētu situāciju darba vides risku noteikšanai un novēršanai. Raksturo darba aizsardzības līdzekļu lietošanas nepieciešamību darbinieku veselības saglabāšanai.</p>	<p>Nosauc un skaidro nozarei specifiskos iespējamos darba vides riskus, to ietekmi uz veselību un saistību ar obligātajām veselības pārbaudēm. Analizē konkrētu situāciju darba vides risku noteikšanai un novēršanai. Raksturo darba aizsardzības līdzekļu lietošanas nepieciešamību darbinieku veselības saglabāšanai.</p>
		<p>Nosauc darba aizsardzības prasību neievērošanas sekas (nozarei specifiskos nelaimes gadījumus darbā, arodslimības).</p>	<p>Izskaidro nelaimes gadījumu un arodslimību rašanās cēloņus.</p>
<p>3. Spēj: pieņemt savai un līdzcilvēku fiziskajai un psihiskajai veselībai labvēlīgus lēmumus, īstenot tos.</p> <p>Zina: veselīga dzīvesveida principus,</p>	<p>20% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Nosauc savas rīcības piemērus, kas var ietekmēt personīgo vai citu cilvēku veselību. Izstāsta, kur un pēc kādas palīdzības vērsties. Izskaidro, kas ir savai un līdzcilvēku veselībai</p>	<p>Minot konkrētus piemērus, izskaidro saikni starp rīcību un tās radītajām sekām - slimību attīstību,. Skaidro veselībai labvēlīgu lēmumu pieņemšanas un to īstenošanas</p>

<p>iespējamos riska faktorus (t.sk. pašvērtējums, sociālā vide, izdegšanas sindroms), psihosomatiskos traucējumus, to cēloņus, izpausmes un profilakses pasākumus, zina, kur vērsties pēc palīdzības.</p> <p>Izprot: veselīga dzīvesveida principus (t.sk. fiziskās un psihiskās veselības savstarpējo vienotību) un profilakses pasākumu nozīmīgumu.</p>		labvēlīgs lēmums.	nozīmību.
		Nosauc sociālos riska faktorus, kas spēj ietekmēt fizisko un psihisko veselību.	Nosauc un izskaidro sociālos riska faktorus, kas spēj ietekmēt fizisko un psihisko veselību. Analizē situāciju cēloņus un sekas.
		Nosauc piemērus, kā pašvērtējums ietekmē veselību veicinošu dzīvesveidu.	Nosauc piemērus un izskaidro, kā pašvērtējums ietekmē veselību veicinošu dzīvesveidu.
		¹ Skaidro, kas ir veselīgs dzīvesveids (t.sk. fiziskās un psihiskās veselības savstarpējo ietekmi). Nosauc psihosomatiskos traucējumus un to cēloņus.	¹ Pamato veselīga dzīvesveida (t.sk. fiziskās un psihiskās veselības) nozīmīgumu. Raksturo ar piemēriem psihiskās veselības ietekmējošos faktorus (piem., bioloģiskie faktori, ārējie faktori, pieredze). Izskaidro, kas ir psihosomatiskās slimības un kāda ir to profilakse.
		¹ Nosauc izdegšanas sindroma un garīgās pārslodzes izpausmes.	¹ Izskaidro izdegšanas sindroma un garīgās pārslodzes cēloņus, izpausmes un profilaksi.
		Nosauc jautājumus, kas jāuzdod ārstam vai farmaceitam par medikamentu drošu lietošanu. Skaidro, kas ir medikamentu (t.sk. pretsāpju zāļu, antibiotiku) atbildīga lietošana, ko nozīmē rezistences veidošanās.	Nosauc jautājumus, kas jāuzdod ārstam vai farmaceitam par medikamentu drošu lietošanu, un pamato savu jautājumu izvēli. Skaidro medikamentu (t.sk. pretsāpju zāļu, antibiotiku) atbildīgas lietošanas nozīmi un rezistences veidošanos.
<p>²4. Spēj: novērtēt situāciju vides aizsardzības jomā, lai ievērotu un popularizētu zaļās domāšanas principus.</p> <p>Zina: tautsaimniecības nozaru vides kvalitātes pamatprasības, kaitējuma draudus videi un veicamos preventīvos pasākumus.</p> <p>Izprot: vides aizsardzības problemātiku pasaulē un Latvijā, svarīgāko vides aizsardzības deklarāciju, konvenciju un</p>	20% no moduļa kopējā apjoma	<p>Nosauc vides aizsardzības problēmas pasaulē, ES un Latvijā.</p> <p>Nosauc tautsaimniecības nozares, kurās ir jāveic vides aizsardzības pasākumi, akcentējot vides aizsardzības pasākumus apgūstamajā (profesijā) nozarē.</p>	<p>Raksturo svarīgākās vides aizsardzības deklarācijas, konvencijas un direktīvas.</p> <p>Raksturo tās tautsaimniecības nozares, kurām ir jāpievērš lielāka uzmanība vides uzraudzībā. Izskaidro vides aizsardzības pasākumu nepieciešamību apgūstamajā (profesijā) nozarē.</p>

direktīvu nozīmi vides ilgtspējīgas attīstības veidošanā.			
<p>³5. Spēj: atbildīgi pieņemt lēmumus par darba tiesisko attiecību uzsākšanu, darba uzdevumu veikšanu un darba tiesisko attiecību izbeigšanu.</p> <p>Zina: darba tiesību pamatjautājumus.</p> <p>Izprot: darba tiesisko attiecību normatīvā regulējuma nozīmīgumu.</p>		<p>Formulē darba tiesību regulējuma pamatus, darbinieka tiesības un pienākumus, darba devēja tiesības un pienākumus. Apraksta kolektīvo darba tiesību būtību, to nozīmi; darbinieka un darba devēja attiecību regulējumu.</p>	<p>Skaidro darba tiesību regulējumu, darba līguma būtību un nozīmi. Skaidro kolektīvo darba tiesību būtību un nozīmi; izstrādā priekšlikumus darbinieka un darba devēja attiecību regulējumam</p>

¹ Ieteicams apgūt profesionālās tālākizglītības programmā.

² Var atteikties, ja sasniedzamais rezultāts tiek apgūts vispārējās vidējās izglītības dabas zinību jomas mācību priekšmeta kursā profesionālās vidējās izglītības programmā vai mūžizglītības kompetenču modulī "Zaļās prasmes".

³ Var atteikties, ja sasniedzamais rezultāts tiek apgūts mūžizglītības kompetenču modulī "Sociālās un pilsoniskās prasmes" vai vispārējās vidējās izglītības sociālās un pilsoniskās mācību jomas mācību priekšmeta kursā profesionālās vidējās izglītības programmā.

Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (1. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	<p>Sekmēt izglītojamo spējas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) apgūt un lietot dažādas ikdienas lietotnes, lai paaugstinātu mācību un darba produktivitāti; 2) iedziļināties informācijas sistēmu un tiešsaistes rīku dažādībā un lietošanas apgūvē, lai nostiprinātu digitālās prasmes un izvēlētos atbilstošāko risinājumu ikdienišķās problēmsituācijās; 3) ievērot intelektuālā īpašuma tiesības un rīkoties atbildīgi digitālo tehnoloģiju izmantošanas procesā.
Moduļa uzdevumi	<p>Attīstīt izglītojamo prasmes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ievērot normatīvo aktu prasības, kas nodrošina drošu informācijas tehnoloģiju lietošanu un informācijas apriti. 2. Lietot datortīklus un izplatītākās programmatūras datu ieguvei un apstrādei. 3. Pamatoti izvēlēties, pielāgot un lietot piemērotākos saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus darba uzdevumu izpildei un profesionālai pilnveidei.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta vispārējās pamatzglītības programma.
Moduļa apguves novērtēšana	<p>Izglītojamo sasniegumus vērtē 10 ballu vērtēšanas skalā, vērtējot iegūto zināšanu apjomu, kvalitāti, apgūtās pamatprasmes mācību jomā un caurviju prasmes, attīstītos ieradumus un attieksmes, kas apliecina vērtības un tikumus un mācību sasniegumu attīstības dinamiku. Noslēgumā izglītojamais izstrādā ar nozari vai ikdienas situācijām saistītu projektu, analizējot savus un citu paradumus un ikdienas izvēles. Projekta izstrādē ir ievērojami šādi nosacījumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konkrētā uzdevuma veikšanai ir jāizmanto dažādas drošas detalizētas informācijas meklēšanas stratēģijas, vienkāršas datu vākšanas metodes, saziņas tīkli, sadarbības rīki un tiešsaistes pakalpojumi, pamatojot savu izvēli. 2. Iegūtie dati attēlojami prezentācijā, ievērojot informācijas atlases, attēlošanas un strukturēšanas pamatprincipus. 3. Prezentācijā iekļautie digitālie attēli, audio un video datnes izmantojami un apstrādājami atbilstoši mērķim. 4. Prezentācijā iekļaujami resursu (laika, finanšu, materiālu, tehnoloģiju un cilvēkresursu) pārvaldības risinājumu piemēri nozarē, to analīze, stiprās puses un iespējas. 5. Projekta izstrādē un lietošanā ir ievērojami programmatūras licences nosacījumi, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzība.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Īsteno kā mūžizglītības moduli, ja netiek īstenots informātikas pamatkurss vai tehnoloģiju mācību jomā – datorika, dizains un tehnoloģija un programmēšana.

Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (1. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
<p>1. Spēj: ievērot normatīvo aktu prasības, kas nodrošina drošu informācijas tehnoloģiju lietošanu un informācijas apriti.</p> <p>Zina: faktoros, kas var ietekmēt un apdraudēt cilvēka fizisko un garīgo veselību, drošības riskus, lietojot atvērtu datu apmaiņu, un vides ilgtspējības un ētiskos apsvērumus.</p> <p>Izprot: drošas informācijas aprites nepieciešamību un drošas darba vides nozīmi veselības saglabāšanai.</p>	10% no moduļa kopējā apjoma	Raksturo nozīmīgākos noteikumus programmatūras un lietotāja licenču, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzībai.	Izskaidro un izmanto juridiskos aspektus un nozīmīgākos noteikumus programmatūras un lietotāja licenču, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzībai.
		Uzskaita būtiskos faktoros, kas var ietekmēt un apdraudēt cilvēka fizisko un garīgo veselību, un piedāvā dažus pasākumus, kā izvairīties no apdraudējumiem un atkarībām.	Novērtē un analizē faktoros, kas var ietekmēt un apdraudēt cilvēka fizisko un garīgo veselību, un veic pasākumus, lai izvairītos no apdraudējumiem un atkarībām.
		Piedāvā iespējamus variantus, kāda ir ergonomikas prasībām un darba uzdevumam atbilstoša darba vieta.	Analizē savas darba vietas atbilstību ergonomikas prasībām un iekārto to atbilstoši šīm prasībām un veicamajam darba uzdevumam.
		Raksturo lielākos drošības riskus, veicot datu apmaiņu, un aizsardzības līdzekļu izvēles principus, skaidro dotā uzdevuma veikšanai nepieciešamo tehnoloģiju un veicamo darbību ietekmi uz lietotāju veselību un vidi.	Izskaidro iespējamus drošības riskus atvērtas datu apmaiņas laikā un salīdzina atvērtas un šifrētas datu apmaiņas priekšrocības un trūkumus, un ievēro darba drošības prasības atbilstoši situācijai un apdraudējumam, kā arī skaidro uzdevuma veikšanai nepieciešamo tehnoloģiju un veicamo darbību ietekmi.
<p>2. Spēj: lietot datortīklus un izplatītākās lietotnes datu ieguvei un apstrādei.</p> <p>Zina: biežāk lietotos datortīkla veidus un risinājumus, programmatūras dzīves cikla galvenos posmus.</p> <p>Izprot: datortīklu un izplatītāko lietotņu lietošanas nozīmi drošā datu ieguvē un apstrādē.</p>	65% no moduļa kopējā apjoma	Raksturo ar piemēriem biežāk lietotos datortīkla veidus un drošības risinājumus, dažādas programmvadāmas ierīces un to izmantojumu sadzīvē un ražošanā.	Analizē dažādus datortīkla uzbūves principus, drošības risinājumus un piedāvā lietošanas iespējas atbilstoši lietotāja vajadzībām un drošības apsvērumiem, tai skaitā to sadzīvē un ražošanā.
		Raksturo biežāk izplatītās operētājsistēmas, to priekšrocības, trūkumus un iespējas darbam ar dažādām programmvadāmajām ierīcēm.	Izstrādā programmvadāmo ierīču komplektāciju un dokumentāciju atbilstoši lietotāja vajadzībām, piemērojot atbilstošus tehniskos parametrus nepieciešamajai funkcionalitātei, tai skaitā

			datorvadāmās iekārtas datorizētu telpisku modeļu, digitālu rasējumu un attēlu izveidē.
		Piedāvā dažādas dokumentu koplietošanas iespējas. Izmantojot datu analīzes lietotnes, sagatavo un organizē mērķauditorijas aptaujas un anketēšanas formas.	Izvērtē un izmanto dažādas dokumentu koplietošanas iespējas, nosakot atšķirīgiem lietotājiem atšķirīgas tiesības un iespējas. Veic savas aptaujas iegūto datu manuālu un automatizētu apstrādi.
		Veido un demonstrē prezentācijas, ievērojot informācijas attēlošanas pamatprincipus, atbilstoši mērķauditorijai un pieejamajam tehniskajam aprīkojumam.	Izveido un demonstrē prezentācijas, ievērojot informācijas atlasē un strukturēšanas pamatprincipus, izvērtējot mērķauditorijas specifiku, pieejamo tehnisko aprīkojumu. Ievēro IT drošības, autortiesību un personas datu aizsardzības prasības.
3. Spēj: pamatoti izvēlēties, pielāgot un lietot piemērotākos saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus darba uzdevumu izpildei un profesionālai pilnveidei.	25% no moduļa kopējā apjoma	Izvēlas piemērotākos saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus un interneta pakalpojumus, kas paredzēti produktivitātes pilnveidošanai un mācību uzdevumu veikšanai.	Izvēlas, pielāgo un lieto piemērotākos saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus un citus interneta pakalpojumus, pilnveidojot produktivitāti mācību uzdevumu veikšanai.
Zina: dažādus saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus, pētniecības metodes.		Noskaidro lietotāju paradumus, intereses un to, kādus risinājumus un kā ikdienā izmanto, lietojot dažādas pētniecības metodes.	Pēta un analizē savus un citu ikdienas paradumus, intereses un ikdienas izvēles, izmantojot dažādas pētniecības metodes, reflektē par iespējam nākotnē savā nozarē.
Izprot: atbilstošu rīku izvēles nozīmi informācijas ieguvei, apstrādei un saziņai un efektīvu rezultātu ieguvei.		Raksturo mākoņprogrammas, konta izmantošanas iespējas, izmanto vienkāršas lietotnes un tiešsaistes komunikācijas platformas, un vismaz divus informācijas tehnoloģijas nodrošinātus epakalpojumus, pieprasot vai saņemot tos attālinātā veidā.	Izveido un uzglabā savus datus mākoņprogrammā, plaši lieto sava e-pasta konta izmantošanas iespējas, brīvi lieto informācijas tehnoloģijas nodrošinātus epakalpojumus, izvēlas situācijai piemērotāko un pamato savu izvēli.

Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (2. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	<p>Sekmēt izglītojamo spējas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) apgūt un lietot dažādas ikdienas lietotnes, lai paaugstinātu sava mācību un personiskā darba produktivitāti; 2) iedziļināties informācijas sistēmu un tiešsaistes rīku dažādībā un lietošanas apgūvē, lai nostiprinātu digitālās prasmes un izvēlētos atbilstošāko risinājumu ikdienišķās problēmsituācijās; 3) ievērot intelektuālā īpašuma tiesības un rīkoties atbildīgi digitālo tehnoloģiju izmantošanas procesā.
Moduļa uzdevumi	<p>Attīstīt izglītojamo prasmes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot digitālo saturu atbilstoši profesionālās darbības specifikai, ņemot vērā iespējamus drošības riskus. 2. Atpazīt un analizēt informācijas dizaina risinājumus, to izstrādes tehnoloģiskos procesus un ietekmi uz lietotāju. 3. Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas profesionālajā darbā, ievērojot programmatūras licences nosacījumus, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzību.
Moduļa ieejas nosacījumi	<p>Apgūts modulis "Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (1. līmenis)".</p>
Moduļa apguves novērtēšana	<p>Izglītojamo sasniegumus vērtē 10 ballu vērtēšanas skalā, vērtējot iegūto zināšanu apjomu, kvalitāti, apgūtās pamatprasmes mācību jomā un caurviju prasmes, attīstītos ieradumus un attieksmi, kas apliecina vērtības un tikumus un mācību sasniegumu attīstības dinamiku. Noslēgumā izglītojamais izstrādā ar nozari saistītu projektu, kurā nepieciešams lietot dažādas lietotnes, kas paaugstina darba produktivitāti un nostiprina digitālās prasmes. Projekta izstrādē ir ievērojami šādi nosacījumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jāanalizē nozares dizaina risinājumi, to izstrādes tehnoloģiskie procesi, jāizvērtē izmantotie materiāli, tehnoloģiskie procesi, to priekšrocības un trūkumi, jāsalīdzina to ietekme uz lietotāju veselību un vidi. 2. Jālieto droši un piemēroti saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīki un citi interneta pakalpojumi, pamatojot savu izvēli. 3. Veidojot digitālo saturu, jāievēro informācijas atlases, attēlošanas un strukturēšanas pamatprincipi, programmatūras licences nosacījumi, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzība. 4. Digitālie attēli, audio un video datnes izmantojami un apstrādājami atbilstoši mērķim. 5. Jāpiedāvā atbilstošākais risinājums, apskatot piedāvāto digitālo risinājumu problēmsituācijai darba dzīvē.
Moduļa nozīme un vieta kartē	<p>Īsteno kā mūžizglītības moduli, ja netiek īstenots informātikas pamatkurss vai tehnoloģiju mācību jomā – datorika, dizains un tehnoloģija un programmēšana.</p>

Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (2. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
<p>1. Spēj: veidot digitālo saturu atbilstoši profesionālās darbības specifikai, ievērojot iespējamus drošības riskus.</p> <p>Zina: strukturētu dokumentu un izklājlapu veidošanas principus, digitālo attēlu, audio un video datņu apstrādes principus, datu analīzes metodes, datubāzes atbilstoši to mērķiem, tēmai, saturam, auditorijai un tehnoloģijām.</p> <p>Izprot: digitālā satura radīšanas nozīmi profesionālās darbības nodrošināšanai, ievērojot informācijas tehnoloģiju drošības un personas datu aizsardzības prasības</p>	50% no moduļa kopējā apjoma	<p>Nosauc un raksturo ar piemēriem programmatūras dzīves cikla posmus, ikdienas darba procesus, atpazīst automatizācijai piemērotas daļas ikdienas darba procesos un plāno to automatizāciju.</p>	<p>Analizē programmatūras dzīves cikla galvenos posmus, t.sk. specificēšanu, projektēšanu, izstrādi, testēšanu, uzturēšanu, un piedāvā automatizācijai piemērotas daļas ikdienas darba procesos un analizē to automatizācijas iespējas.</p>
		<p>Sagatavo un rediģē ar palīdzību strukturētus dokumentus, iekļaujot dažādus objektus un izmantojot darba efektivitātes un automatizācijas rīkus un izklājlapas, veic nepieciešamos aprēķinus.</p>	<p>Patstāvīgi sagatavo, rediģē un formatē lielus, strukturētus dokumentus, iekļaujot dažādus objektus un izklājlapas, izmanto lietotņu darba efektivitātes un automatizācijas rīkus, veic datu atlasī un aprēķinus atbilstoši kritērijiem, kā arī ievades un formulu validāciju atbilstoši lietotāja datu apstrādes vajadzībām un savam izvēlētajam risinājumam.</p>
		<p>Izmanto datu analīzes lietotnes mācību procesā iegūto datu strukturēšanai.</p>	<p>Patstāvīgi veido savu risinājumu mācību procesā iegūto datu strukturēšanai un attēlošanai atbilstoši grafikas dizaina noformējuma pamatprincipiem, izmantojot datu analīzes automatizācijas un vizualizācijas lietotnes.</p>
		<p>Veido un apstrādā digitālus attēlus, audio un video datnes un raksturo praktiskus tehnoloģiskos risinājumus datorizētu telpisku modeļu, digitālu rasējumu un attēlu izveidei.</p>	<p>Veido un apstrādā digitālus attēlus, audio un video datnes, izvēloties lietotnes atbilstoši dotajam uzdevumam, un salīdzina dažādus praktiskus tehnoloģiskos risinājumus datorizētu telpisku modeļu, digitālu rasējumu un attēlu izveidei, ievērojot informāciju par darba apstākļu</p>

			ietekmi uz lietotāju veselību un vidi.
		Skaidro pamatjēdzienus un veic datu izguvi un apstrādi no publiski pieejamām datubāzēm, nosauc nozares specializētās datubāzes.	Patstāvīgi veido datubāzes, novēršot datu dublēšanos, un veic datu izguvi un pēcapstrādi no publiski pieejamām un specializētajām datubāzēm atbilstoši nozares specifikai.
2. Spēj: atpazīt un analizēt informācijas dizaina risinājumus, to izstrādes tehnoloģiskos procesus, to ietekmi uz lietotāju. Zina: mediju veidus, medijpratības principus, informācijas ticamības kritērijus, informācijas dizaina procesu, iesaistītos darbiniekus, to lomas, uzdevumus. Izprot: informācijas dizaina risinājumu sniegtās iespējas mūsdienīgas saziņas veidošanā.	25% no moduļa kopējā apjoma	Atrod informāciju medijos atbilstoši dotajam uzdevumam. Raksturo vismaz divos medijos izmantotus informācijas dizaina risinājumus, analizē konkrēto piemēru priekšrocības un trūkumus, nosaka, dizaina risinājuma iesaistīto darbinieku lomu risinājumu izstrādes procesā. Plāno informācijas dizaina risinājumus, veido dažādus modeļus un variantus, testē tos un piedāvā ierosinājumus izstrādes darba plāna pilnveidei.	Atrod informāciju dažādos medijos atbilstoši izvirzītajam mērķim. Salīdzina un analizē medijos izmantotus informācijas dizaina risinājumus, to priekšrocības un trūkumus un iesaistīto darbinieku lomu dizaina risinājumu izstrādes procesā, reflektē par savām prasmēm un profesionālajām interesēm. Plānojot informācijas dizaina risinājumu, veido dažādus modeļus un variantus, testē un lieto radīto risinājumu iterācijas, analizē iegūtos datus un formulē pamatotus ierosinājumus izstrādes darba plāna pilnveidei.
3. Spēj: lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas profesionālajā darbā, ievērojot programmatūras licences nosacījumus, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzību. Zina: nozares specializētās datorprogrammas, to izmantošanas iespējas un nosacījumus. Izprot: nozares specializēto datorprogrammu un saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīku un citu interneta pakalpojumu lietošanas nepieciešamību un piemērotību profesionālajā darbībā.	25% no moduļa kopējā apjoma	Klasificē nozares specializētās datorprogrammas, raksturo to darbības pamatprincipus un apraksta to izmantošanas iespējas. Profesionālajā darbībā lieto specializētās datorprogrammas un piemērotus saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus un citus interneta pakalpojumus, ievērojot īpašuma tiesību un personu datu aizsardzības nosacījumus.	Analizē nozares specializētās datorprogrammas, izvērtē to darbības pamatprincipus un izmantošanas iespējas. Izvēlas, pielāgo atbilstoši situācijai un profesionālajā darbībā lieto specializētās datorprogrammas un piemērotus saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus un citus interneta pakalpojumus, ievērojot īpašuma tiesību un personu datu aizsardzības nosacījumus.

Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (1. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas, izraisot interesi un zinātkāri par valodām un starpkultūru saziņu, pilnveidojot izglītojamo zināšanas un izpratni par vietējo, valsts un Eiropas kultūras mantojumu un tā vietu pasaulē, veicinot izpratni par valodas un kultūras daudzveidību, nodrošinot profesionālās terminoloģijas apguvi svešvalodā(-s) izvēlētajā nozarē/sectorā un izglītojamo iespējas realizēt starptautiskās mobilitātes aktivitātes profesionālajā jomā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Novērtēt kultūru kā vērtību. 2. Lietot atbilstošo nozares/sectora profesionālās leksikas krājumu. 3. Pilnveidot valodas prasmes, noteikt tālākos mācību mērķus. 4. Raksturot nacionālās kultūras vērtības kā sistēmu un identifikācijas pamatu. 5. Toleranti veidot attiecības ar dažādu kultūru un subkultūru, reliģiju un dzimumu pārstāvjiem, saglabājot savu nacionālo identitāti. 6. Skaidrot kultūras un mākslas izpausmes veidus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta pamatzglītība
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1. līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu – prezentē portfolio. Portfolio sadaļas: Plakāts/infografika u.c. par kultūras komponentiem. Argumentētā esēja, piemēram, "Kultūra – personības attīstības instruments un resurss". Profesionālo terminu vārdnīca ar skaidrojumiem un lietojuma piemēriem. Diskusijas "Valodu prasmes loma profesionālajā un personības pilnveidē" apkopojums. Europass CV. Motivācijas vēstule. Eiropas Valodu portfeļa daļas (Valodu pase, Valodu biogrāfija, valodu dosjē). Ieskats kādā subkultūrā. Ideju karte par kultūras formu daudzveidību, to vietu un nozīmi sabiedrības veidošanā, attīstībā, sadzīves un kultūras organizācijā. Gan pedagogs novērtē paveikto 10 ballu skalā, gan izglītojamie savstarpēji novērtē darbus, gan pats izglītojamais savu sniegumu izvērtē pašnovērtējumā pēc pedagoga sagatavotas pašnovērtējuma veidlapas ar vērtēšanas kritērijiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis iekļaujams profesionālās izglītības programmās 3. un 4. Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu profesionālās kvalifikācijas apguvei.

Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (1. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
<p>1. Spēj: novērtēt kultūru kā vērtību.</p> <p>Zina: kultūras komponentus.</p> <p>Izprot: kultūru kā procesu, kurā iekļauta visa sabiedrība, un kultūras nozīmi personības attīstībā.</p>	5% no moduļa kopējā apjoma	<p>Identificē kultūras komponentus.</p> <p>Definē kultūru kā procesu, kurā iesaistīta visa sabiedrība.</p> <p>Nosauc un vispārīgi raksturo kultūras nozīmi personības attīstībā.</p>	<p>Raksturo un salīdzina kultūras komponentus.</p> <p>Ilustrē ar piemēriem kultūru kā procesu, kurā iesaistīta visa sabiedrība.</p> <p>Izskaidro ar vairākiem piemēriem kultūras nozīmi personības attīstībā.</p>
<p>2. Spēj: lietot atbilstošo nozares/sekora profesionālās leksikas krājumu.</p> <p>Zina: nozarē/sectorā lietoto terminoloģiju svešvalodā.</p> <p>Izprot: valodu prasmes nozīmīgumu profesionālajā un personības pilnveidē.</p>	50% no moduļa kopējā apjoma	<p>Ar vienkāršiem teikumiem apraksta svešvalodā profesijas mērķus un uzdevumus.</p> <p>Ar īsiem teikumiem veido vienkāršu aprakstu par darba procesā izmantojamajiem materiāliem/produktiem, iekārtām, darba instrumentiem, tehnoloģiskajiem procesiem.</p> <p>Apraksta valodu prasmes nozīmi karjeras veidošanā.</p> <p>Lieto svešvalodā terminoloģiju, kas saistīta ar profesiju. Uzdod jautājumus, uztver teksta galveno domu.</p> <p>Ar pedagoga palīdzību izveido Europass CV un motivācijas vēstuli.</p>	<p>Svešvalodā skaidri un detalizēti raksturo profesijas mērķus, uzdevumus un profesijas vietu nozarē.</p> <p>Veido detalizētus, sistēmiskus aprakstus un izklāstus par darba procesā izmantojamajiem materiāliem/produktiem iekārtām, darba instrumentiem, tehnoloģiskajiem procesiem.</p> <p>Novērtē valodu prasmes nozīmi karjeras veidošanā.</p> <p>Sazinās profesionālajā svešvalodā. Diskutē. Piedāvā problēmu risinājumu.</p> <p>Patstāvīgi izveido Europass CV un motivācijas vēstuli.</p>
<p>3. Spēj: pilnveidot valodas prasmes, noteikt tālākos mācību mērķus.</p> <p>Zina: jēdzienus Eiropas Valodu portfelis, Valodu pase, Valodu biogrāfija, dosjē, sociālie tīkli.</p> <p>Izprot: komunikācijas un kultūras savstarpējo saistību un komunikāciju kā kultūras aktivitāti.</p>	10% no moduļa kopējā apjoma	<p>Definē jēdzienus Eiropas Valodu portfelis, Valodu pase, Valodu biogrāfija, dosjē, sociālie tīkli.</p> <p>Nosauc valodas apguves iespējas, izmantojot sociālos tīklus.</p> <p>Nosauc valodas prasmes līmeņu kritērijus.</p>	<p>Izveido Valodu pasi, Valodu biogrāfiju un dosjē.</p> <p>Izvērtē valodas apguves iespējas, izmantojot sociālos tīklus.</p> <p>Veic pašvērtējumu, lai noteiktu savu valodas prasmes līmeni.</p>

<p>4. Spēj: raksturot nacionālās kultūras vērtības kā sistēmu un identifikācijas pamatu.</p> <p>Zina: jēdzienus vērtība, garīgās un materiālās vērtības, nacionālās un internacionālās vērtības, indivīda un sabiedrības vērtības, reliģija, tradīcijas, kultūras kanons.</p> <p>Izprot: kultūras kanona lomu un vērtību pasaules un Latvijas kultūrā</p>	<p>10% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Izvērtē vērtību nozīmi savā dzīvē. Nosauc kopīgo un atšķirīgo rietumu un austrumu kultūrā. Identificē kultūras tradīciju veidošanās, saglabāšanas un pārmantojamības raksturu. Skaidro kultūru savstarpējo saistību, formu un elementu pārmantojamību, ietekmi pasaules un Latvijas kultūrā. Pamato nepieciešamību iesaistīties sabiedrības un kultūrvides veidošanas procesos. Nosauc izcilākos sasniegumus savā kultūrā.</p>	<p>Izvirza hipotēzi par vērtību nozīmi un lomu savā un sabiedrības dzīvē un pierāda to. Stiprina Latvijas kultūrtelpu kā sabiedrību saliedējošu pamatu un veicina tās popularizēšanu Eiropas un pasaules līmenī. Salīdzina un diskutē par tradīciju noturīgumu un mainību austrumu un rietumu kultūrā. Skaidro un raksturo tradīciju pārmantošanas iespējas un veidus tradicionālajā un mūsdienu kultūrā. Salīdzina pasaules un Latvijas kultūras informatīvos avotus un liecības. Sasaista vienotu vēsturisko vērtību apzināšanos ar savu pieredzi Latvijai. Ar vairākiem argumentiem izskaidro nepieciešamību iesaistīties sabiedrības un kultūrvides veidošanas procesos. Analizē iesaistīšanās virzienus. Novērtē un analizē izcilākos sasniegumus savā kultūrā.</p>
<p>5. Spēj: toleranti veidot attiecības ar dažādu kultūru un subkultūru, reliģiju un dzimumu pārstāvjiem, saglabājot savu nacionālo identitāti.</p> <p>Zina: jēdzienus popkultūra, subkultūra, kontrkultūra, hipiji, panki, goti, tolerance, globalizācija, kultūrdialogs, stereotipi, kultūras šoks.</p> <p>Izprot: sabiedrības lomu dažādu sabiedrības grupu kultūras veidošanā un pastāvēšanā.</p>	<p>15% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Identificē sabiedrības, dažādu sociālo grupu mijiedarbību un izpausmes kultūrtelpā. Paskaidro jēdzienu kontrkultūra. Identificē subkultūras pēc to pazīmēm. Raksturo savu nacionālo kultūrintentitāti. Definē jēdzienu globalizācija. Definē jēdzienus stereotips un stereotipiskās domāšanas izpausmes. Raksturo kultūras šoka būtību, izpausmes radītājus un stadijas. Izskaidro tolerances jēdziena būtību un pamato nepieciešamību veidot pozitīvas attiecības ar dažādu kultūru</p>	<p>Novērtē sabiedrības, dažādu sociālo grupu mijiedarbību un izpausmes kultūrtelpā. Novērtē kontrkultūras parādības sabiedrībā. Raksturo un analizē dažādas subkultūras, to izpausmes un liecības. Izvērtē un pamato savu vietu kultūrprocesu veidošanā. Salīdzina un raksturo globalizācijas izpausmes. Identificē stereotipiskās domāšanas veidu, analizē tā rašanās cēloņus. Analizē kultūras šoka rašanās cēloņus. Raksturo tolerances būtību, ilustrējot</p>

		<p>un reliģiju pārstāvjiem. Nosauc idejas starpkultūru attiecību problēmu risināšanai.</p>	<p>ar vairākiem piemēriem. Formulē secinājumus, kāpēc nepieciešams veidot pozitīvas attiecības ar dažādu kultūru, reliģiju un dzimumu pārstāvjiem. Analizē starpkultūru problēmu cēloņus, formulē ieteikumus starpkultūru komunikācijas veicināšanai.</p>
<p>6. Spēj: skaidrot kultūras un mākslas izpausmes veidus.</p> <p>Zina: mākslas veidus un moderno tehnoloģiju nozīmi kultūrā.</p> <p>Izprot: kultūras un mākslas formu daudzveidību, to vietu un nozīmi sabiedrības veidošanā, attīstībā, sadzīves un kultūras organizācijā.</p>	<p>10% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Nosauc dažādas mākslas izpausmes formas. Nosauc nozīmīgākos mākslas stilus un virzienus. Nosauc ievērojamākās kultūras vērtības pasaules muzejos. Demonstrē faktus un idejas izpratni par kultūras formu lomu sabiedrības attīstībā, sadzīves un kultūras organizācijā.</p>	<p>Raksturo un salīdzina dažādās mākslas izpausmes formas. Raksturo nozīmīgākos mākslas stilus un virzienus. Raksturo un novērtē izcilākās kultūras vērtības pasaules muzejos. Novērtē un raksturo mākslas darbus un kultūras objektus to kultūrvēsturiskā kontekstā.</p>

Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (2. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas apgūt starpkultūru zināšanas un prasmes, veicinot izglītojamo interesi un zinātkāri par valodām un starpkultūru saziņu, pilnveidojot izglītojamo profesionālās saziņas prasmes svešvalodās, kultūras pastāvēšanas un darbības indikatoriem, spēju novērtēt kultūras sasniegumus, vēlmi iesaistīties kultūrprocesu veidošanā, izmantot iegūtās starpkultūru zināšanas profesionālo pienākumu veikšanā un starptautiskās mobilitātes aktivitātēs.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Formulēt savu pasaules izpratni, veidojot pozitīvas attiecības ar dažādu tautību un nacionalitāšu pārstāvjiem. 2. Novērtēt vērtību un ideālu mainības cēloņus dažādās kultūrās. 3. Apzināties savu nacionālo kultūrintitāti, saskatīt savu vietu kultūrprocesu veidošanā. 4. Salīdzināt, analizēt un vērtēt kultūras sasniegumus, liecības un informatīvos avotus. 5. Lietot profesionālajā saziņā vienu svešvalodu un izmantot profesionālo terminoloģiju vismaz divās valodās rakstiski un mutiski.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūts modulis "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1. līmenis)".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (2. līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārtā pārbaudījumu – prezentē portfolio. Portfolio sadaļas: Intervijas, piemēram, par starpkultūru attiecībām Latvijā. Patstāvīgi izvēlēts teksts par nozares/sekтора aktualitātēm (apjoms 5000 rakstu zīmes) un sagatavota prezentācija par izvēlēto tekstu, izmantojot profesionālo terminoloģiju. Argumentētā esēja par kādu no kultūrām, piemēram, "Tradīcijas rietumu un austrumu kultūrā, noturīgais un mainīgais kultūrā". Kāda UNESCO reģistrā iekļauta Latvijas kultūrvēsturiskā objekta prezentācija. Projekta darba rezultātu apkopojums, piemēram, par tādiem kultūras indikatoriem kā nauda vai svētki. EUROPASS CV, motivācijas vēstule (pilnveidoti pēc moduļa "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1. līmenis)" apguves), aizpildīta anketa, izvērtētas soft skills ("mīkstās prasmes") vienā no svešvalodām. Uzskates līdzekļi – domu kartes, shēmas, tabulas, plāni, kartes, zīmējumi par svešvalodu lietošanu profesionālajā jomā. Gan pedagogs novērtē paveikto 10 ballu skalā, gan izglītojamie savstarpēji novērtē darbus, gan pats izglītojamais savu sasniegumu izvērtē pašnovērtējumā pēc pedagoga sagatavotas pašnovērtējuma veidlapas ar vērtēšanas kritērijiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis iekļaujams profesionālās izglītības programmās 3. un 4. Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu profesionālās kvalifikācijas apguvei.

Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (2. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
<p>1. Spēj: formulēt savu pasaules izpratni, veidojot pozitīvas attiecības ar dažādu tautību un nacionalitāšu pārstāvjiem.</p> <p>Zina: jēdzienus integrācija, lojalitāte, starpkultūru attiecības, pozitīva domāšana, uzvedības standarts.</p> <p>Izprot: starpkultūru izglītības lomu integrācijas procesos un līdzdalību sabiedrības dzīvē.</p>	6% no moduļa kopējā apjoma	<p>Izskaidro valodu apguves nozīmību integrācijas procesā.</p> <p>Izskaidro valodas nozīmi pozitīva starpkultūru dialoga veidošanā.</p> <p>Definē jēdzienus integrācija, lojalitāte, starpkultūru attiecības, pozitīva domāšana, uzvedības standarts.</p>	<p>Novērtē valodu apguves nozīmību integrācijas procesā.</p> <p>Pilnveido valodu pozitīva starpkultūru dialoga veidošanai.</p> <p>Minot piemērus, izskaidro jēdzienus integrācija, lojalitāte, starpkultūru attiecības, pozitīva domāšana, uzvedības standarts.</p>
<p>2. Spēj: novērtēt vērtību un ideālu mainības cēloņus dažādās kultūrās.</p> <p>Zina: saistību starp vērtībām, ideāliem un tradīcijām savā un sabiedrības dzīvē.</p> <p>Izprot: kultūras vērtību daudzveidību, raksturojot un novērtējot sabiedrību, pieņemto ideālu, kultūrlaikmeta vērtību sistēmu un normas pasaulē un Latvijā, apzinoties kultūras mantojuma, tradīciju lomu un vērtību pasaules un Latvijas kultūrā.</p>	12% no moduļa kopējā apjoma	<p>Nosauc vērtību un ideālu mainību cēloņus dažādās kultūrās.</p> <p>Definē jēdzienus kultūras normas, ideāli, nacionālās un internacionālās vērtības, kultūras mantojums, UNESCO, kultūrvaronis, līderis, elks, ģēnijs.</p> <p>Raksturo līdera, kultūrvaroņa, ģēnija, elka vietu un lomu sabiedrībā un kultūrā.</p> <p>Nosauc kultūru savstarpējo saistību pazīmes, iegaumē formu un elementu pārmantojamību pasaules un Latvijas kultūrā.</p> <p>Nosauc UNESCO darbības principus.</p> <p>Nosauc UNESCO reģistrā iekļautos Latvijas kultūrvēsturiskos objektus.</p>	<p>Raksturo un uzskatāmi pierāda vērtību un ideālu mainības cēloņus dažādās kultūrās.</p> <p>Minot piemērus, izskaidro jēdzienus kultūras normas, ideāli, nacionālās un internacionālās vērtības, kultūras mantojums, UNESCO, kultūrvaronis, līderis, elks, ģēnijs.</p> <p>Raksturo un novērtē sabiedrībā pieņemtos ideālus, kultūrlaikmeta vērtību sistēmu un normas pasaulē un Latvijā.</p> <p>Salīdzina un analizē pasaules un Latvijas kultūras informatīvos avotus un liecības.</p> <p>Skaidro UNESCO darbības principus.</p> <p>Nosauc un novērtē savas kultūras izcilākos kultūrobjektus, kas iekļauti UNESCO reģistros.</p>
<p>3. Spēj: apzināties savu nacionālo kultūrintitāti, saskatīt savu vietu kultūrprocesu veidošanā.</p> <p>Zina: eurocentrisma iezīmes rietumu kultūrā un multikulturālisma pazīmes.</p> <p>Izprot: indivīda un sabiedrības lomu dažādu sabiedrības grupu kultūras veidošanā un pastāvēšanā, saskatot starpkultūru problēmu cēloņus, izvirzot un formulējot starpkultūru komunikācijas iespējas.</p>	12% no moduļa kopējā apjoma	<p>Apraksta masu kultūras un elitārās kultūras pazīmes.</p> <p>Paskaidro atšķirības starp etnisko, nacionālo un multikulturālo identitāti.</p> <p>Sistematizē zināšanas un prasmes par kultūras izpausmju daudzveidību un mijiedarbību mūsdienās.</p> <p>Definē jēdzienus eurocentrisms.</p> <p>Apraksta kādu no pasākumiem un identificē to kā nozīmīgu kultūras pasākumu.</p>	<p>Skaidro un raksturo masu un elitārās kultūras izpausmes formas un liecības.</p> <p>Salīdzina etnisko, nacionālo un multikulturālo identitāti.</p> <p>Klasificē nacionālās un multikulturālās kultūras īpatnības.</p> <p>Pēta un analizē kultūras piederības, konkrētu kultūru pazīmes, kultūras mantojuma, kultūru mijiedarbības un kultūras komercializācijas izpausmes.</p> <p>Raksturo eurocentrisma ideju kā kultūras dialoga konceptu. Argumentēti pamato</p>

			savu attieksmi eurocentrisma jautājumā. Raksturo un novērtē savu nacionālo kultūridentitāti, saskata savu vietu kultūrprocesu veidošanā.
<p>4. Spēj: salīdzināt, analizēt un vērtēt kultūras sasniegumus, liecības un informatīvos avotus.</p> <p>Zina: indikatoru mijiedarbību dažādās kultūrās.</p> <p>Izprot: kultūras pastāvēšanas un darbības indikatorus un to īpatsvaru kultūras veidošanā.</p>	20% no moduļa kopējā apjoma	<p>Definē jēdzienu kultūras indikatori un nosauc galvenos kultūras indikatorus. Analizē kultūras norišu interpretēšanas robežas.</p> <p>Novērtē savas radošās prasmes.</p>	<p>Atklāj būtiskākos dažādu kultūru indikatorus katrā no kultūrām un min kultūras indikatoru piemērus.</p> <p>Interpretē dažādu indikatoru mijiedarbību dažādās kultūrās, pamato mainīguma iemeslus.</p> <p>Iesaistoties vietēja vai valsts mēroga kultūras notikumos, kā arī radot konkrētai mērķauditorijai paredzētu kultūras produktu, reflektē savas radošās prasmes.</p>
<p>5. Spēj: lietot profesionālajā saziņā vienu svešvalodu un izmantot profesionālo terminoloģiju vismaz divās valodās rakstiski un mutiski.</p> <p>Zina: profesionālo terminoloģiju un valodas apguves iespējas profesionālo zināšanu pilnveidei.</p> <p>Izprot: informācijas tehnoloģiju izmantošanas nozīmīgumu valodu apgūvē un darba tirgus izpētē.</p>	50% no moduļa kopējā apjoma	<p>Raksturo starpkultūru nozīmi valodas apgūvē.</p> <p>Definē valodu prasmes nozīmi karjeras veidošanā, veido Europass CV, motivācijas vēstuli vienā no svešvalodām. Nosauc un analizē informācijas tehnoloģiju izmantošanas iespējas valodu apgūvē un darba tirgus izpētē.</p> <p>Lieto profesionālo terminoloģiju.</p> <p>Veido vienkāršus tekstus. Aizpilda vai pēc norādījumiem veido ar profesiju saistītu dokumentāciju.</p> <p>Nosauc valodas apguves iespējas profesionālo zināšanu pilnveidei (piemēram, video, lasāmviela, telefonsaruna, dialogs).</p>	<p>Ilustrē ar piemēriem un izskaidro starpkultūru nozīmi valodas apgūvē.</p> <p>Novērtē valodu prasmes nozīmi karjeras veidošanā. Patstāvīgi veido Europass CV, motivācijas vēstuli, aizpilda anketu.</p> <p>Patstāvīgi izmanto informācijas tehnoloģiju iespējas valodu apgūvē un darba tirgus izpētē.</p> <p>Lieto plašu profesionālās leksikas krājumu profesionālajā saziņā.</p> <p>Veido labi strukturētus, detalizētus tekstus. Aizpilda vai patstāvīgi veido ar profesiju saistītu dokumentāciju.</p> <p>Definē priekšrocības un ierobežojumus valodas profesionālās pilnveides avotos.</p> <p>Novērtē savas klausīšanās un runāšanas prasmes līmeņus.</p>

Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (1. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas patstāvīgi izstrādāt biznesa ideju, izvērtēt uzņēmējdarbības priekšnosacījumus un biznesa plāna izstrādei nepieciešamo informāciju, veicinot izglītojamo interesi par komercdarbības uzsākšanu, iniciatīvu, radošumu, kritisku domāšanu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izskaidrot uzņēmējdarbības pamatjēdzienus. 2. Izstrādāt biznesa ideju. 3. Izvēlēties produktu konkrētai klientu grupai. 4. Noteikt produkta unikālās īpašības. 5. Izmantot svarīgākos produktu izplatīšanas kanālus. 6. Izvēlēties efektīvāko attiecību formātu ar klientu. 7. Prognozēt ienākumu plūsmu. 8. Noteikt nepieciešamos resursus produkta ražošanai. 9. Aprēķināt nodokļus pašnodarbinātām personām. 10. Izvēlēties efektīvākās aktivitātes produkta radīšanai un mārketingam. 11. Izvēlēties atbilstošākos sadarbības partnerus. 12. Aprēķināt izmaksas. 13. Aizpildīt dokumentus, lai reģistrētos par pašnodarbinātu personu. 14. Veikt vienkāršotu grāmatvedības uzskaiti.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta pamatzglītība
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)" apguves gaitā izglītojamie veido portfolio par biznesa ideju, izvēlēto produktu, produkta izplatīšanas kanāliem, naudas plūsmu, nepieciešamajiem resursiem, sadarbības partneriem, piemērojamajiem nodokļiem, dokumentiem, kas nepieciešami, lai reģistrētos par pašnodarbinātu personu, vienkāršotas grāmatvedības uzskaiti un noslēgumā prezentē to.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Moduli "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)" īsteno kā mūžizglītības moduli profesionālās pamatzglītības, arodizglītības, profesionālās vidējās un profesionālās tālākizglītības programmās vai neformālās izglītības programmās. Pēc tā apguves var sekot moduļa " Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis)" apguve.

Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (1. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izskaidrot uzņēmējdarbības pamatjēdzienus.	5% no moduļa	Nosauc uzņēmējdarbības jēdzienus un raksturo to būtību.	Izskaidro uzņēmējdarbības pamatjēdzienus, raksturo to būtību

<p>Zina: uzņēmējam nepieciešamās rakstura īpašības un kompetences.</p> <p>Izprot: uzņēmēja rakstura īpašību un kompetenču nozīmi uzņēmējdarbībā.</p>	kopējā apjoma	Nosauc uzņēmējam nepieciešamās rakstura īpašības un kompetences.	un nozīmi. Raksturo uzņēmējam nepieciešamās rakstura īpašības un kompetences, ilustrējot to ar vairākiem piemēriem.
<p>2. Spēj: izstrādāt biznesa ideju.</p> <p>Zina: dažādas ideju ģenerēšanas "tehnikas".</p> <p>Izprot: biznesa idejas nozīmi uzņēmējdarbības attīstīšanai.</p>	7% no moduļa kopējā apjoma	Piedalās fragmentāri diskusijā par uzņēmējdarbības sākšanu bez pamatojuma. Piedalās biznesa idejas izstrādē un skaidro to. Uzņēmumam izvēlas nosaukumu.	Pamato savu motivāciju sākt uzņēmējdarbību. Pārliecinoši pamato savu biznesa ideju. Uzņēmumam izvēlas nosaukumu un to pamato.
<p>3. Spēj: izvēlēties produktu konkrētai klientu grupai.</p> <p>Zina: klientu segmentācijas (vispārīgie) pamatprincipi, klientu grupas.</p> <p>Izprot: klienta vajadzības un vēlmes atkarībā no klientu mērķa grupas.</p>	5% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc produkta mērķa grupas. Nosauc klientu grupas. Nosauc klientu vajadzības. Vispārīgi raksturo potenciālo klientu. Nosauc labuma saņēmējus no produkta.	Raksturo produkta mērķa grupas. Raksturo klientu grupas. Analizē klientu vajadzības. Detalizēti raksturo potenciālo klientu. Pamato viedokli par labuma saņēmējiem no produkta.
<p>4. Spēj: noteikt produkta unikālās īpašības.</p> <p>Zina: piedāvātā produkta īpašības.</p> <p>Izprot: produkta unikālās vērtības nozīmi klientu izvēlē.</p>	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc produktu, kuri tiks piedāvāti klientam. Nosauc taustāmās un netaustāmās produkta īpašības, kuru dēļ klienti pirks produktu. Nosauc klienta ieguvumus, iegādājoties piedāvāto produktu.	Pamato produkta izvēli, kuri tiks piedāvāti klientam. Raksturo taustāmās un netaustāmās produkta īpašības, kuru dēļ klienti pirks produktu. Analizē klienta ieguvumus, iegādājoties piedāvāto produktu.
<p>5. Spēj: izmantot efektīvus produkta izplatīšanas kanālus.</p> <p>Zina: produktu izplatīšanas kanālus.</p> <p>Izprot: efektīvu produkta izplatīšanas kanālu izmantošanu klientu piesaistē.</p>	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc galvenos produkta izplatīšanas kanālus. Izvēlas konkrētus produkta izplatīšanas kanālus.	Raksturo galvenos produkta izplatīšanas kanālus. Pamato izplatīšanas kanālu izvēli.
<p>6. Spēj: izvēlēties efektīvāko attiecību formātu ar klientu.</p> <p>Zina: pirkšanas lēmumu ietekmējošos faktoros.</p>	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc nozīmīgākos saskarsmes pamatprincipus ar klientu. Sasaista pirkšanas lēmumu ar attiecībām ar klientu Nosauc izmaksu pozīcijas attiecību uzturēšanai ar klientiem.	Raksturo nozīmīgākos saskarsmes pamatprincipus ar klientu. Sasaista un izvērtē pirkšanas lēmumu ar attiecībām ar klientu. Analizē izmaksu pozīcijas attiecību uzturēšanai ar klientiem.

Izprot: klientu rīcību tirgū.			
7. Spēj: prognozēt ienākumu plūsmu. Zina: ienākumu veidošanās principus. Izprot: regulāru ienākumu nodrošināšanas būtību.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc kritērijus, par ko klients gatavs maksāt. Nosauc cenu politikas veidošanas principus. Nosauc maksāšanas veidus. Nosauc ienākumu avotus.	Analizē kritērijus, par ko klients gatavs maksāt. Raksturo cenu politikas veidošanas principus. Analizē maksāšanas veidu priekšrocības un trūkumus. Raksturo ienākumu avotus; analizē ienākumu plūsmu un ienākumu struktūru.
8. Spēj: noteikt nepieciešamos resursus produkta ražošanai. Zina: resursu iedalījumu. Izprot: resursu nozīmi uzņēmējdarbībā.	3% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc galvenos resursus un līdzekļus.	Analizē un izvērtē galvenos resursus un līdzekļus.
9. Spēj: aprēķināt nodokļus pašnodarbinātām personām. Zina: nodokļu veidus. Izprot: nodokļu maksāšanas nozīmi.	7% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc normatīvos dokumentus nodokļu piemērošanai. Nosauc nodokļu veidus pašnodarbinātām personām. Aprēķina nodokļus pašnodarbinātām personām.	Nosauc normatīvos dokumentus nodokļu piemērošanai. Raksturo nodokļu veidus un nosauc likmes pašnodarbinātām personām. Aprēķina nodokļus pašnodarbinātām personām un analizē rezultātus.
10. Spēj: izvēlēties efektīvākās aktivitātes produktu radīšanai un mārketingam. Zina: dažādu aktivitāšu ietekmi uzņēmējdarbībā. Izprot: aktivitāšu nozīmi.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc galvenās aktivitātes, kas saistītas ar produkta radīšanu, izplatīšanu, klientu piesaisti, ieņēmumiem.	Pamato galvenās aktivitātes, kas saistītas ar produkta radīšanu, izplatīšanu, klientu piesaisti, ieņēmumiem.
11. Spēj: izvēlēties atbilstošākos sadarbības partnerus. Zina: sadarbības partneru darbības specifiku. Izprot: sadarbības partneru izvēles nozīmi.	5% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc galvenos sadarbības partnerus. Nosauc galvenos piegādātājus. Nosauc un raksturo iespējamās piegādātāju alternatīvas.	Izskaidro un pamato galveno sadarbības partneru izvēli. Pamato galveno piegādātāju izvēli. Pamato piegādātāju alternatīvu izvēli.
12. Spēj: aprēķināt izmaksas. Zina: izmaksu pozīcijas. Izprot: izmaksu nozīmi uzņēmējdarbībā.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc izmaksu veidus un iedalījumu. Nosauc un raksturo būtiskākās izmaksu pozīcijas.	Raksturo izmaksu veidus un iedalījumu. Analizē izmaksu pozīcijas.

<p>13. Spēj: aizpildīt dokumentus, lai reģistrētos par pašnodarbinātu personu.</p> <p>Zina: pašnodarbinātas personas reģistrēšanās procesu.</p> <p>Izprot: dokumentu aizpildīšanas nozīmi.</p>	<p>3% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Nosauc reģistrēšanās par pašnodarbinātu personu procesa soļus.</p> <p>Aizpilda uzņēmējdarbības reģistrēšanai nepieciešamos dokumentus.</p>	<p>Apraksta reģistrēšanās par pašnodarbinātu personu procesa secīgos soļus.</p> <p>Aizpilda uzņēmējdarbības reģistrēšanai vajadzīgos dokumentus, pamato to nepieciešamību.</p>
<p>14. Spēj: veikt vienkāršā ieraksta grāmatvedības uzskaiti.</p> <p>Zina: ieņēmumu un izdevumu pozīcijas.</p> <p>Izprot: grāmatvedības nozīmi uzņēmējdarbībā.</p>	<p>5% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Skaidro grāmatvedības jēdzienus. Nosauc grāmatvedības mērķus. Nosauc grāmatvedības uzdevumus. Nosauc galvenos grāmatvedības datu izmantotājus. Veic vienkāršotu grāmatvedības uzskaiti.</p>	<p>Izskaidro grāmatvedības un uzskaites jēdzienu atšķirības. Klasificē grāmatvedības īpatnības, uzskaites pamatprincipus. Raksturo grāmatvedības uzdevumus un prasības. Raksturo galvenos grāmatvedības datu izmantotājus un viņu mērķus. Veic vienkāršotu grāmatvedības uzskaiti un analizē rezultātus.</p>

Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (2. līmenis) apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi izstrādāt biznesa plānu, izvēloties atbilstošo komercdarbības tiesisko formu un optimālākos finansēšanas avotus, veicinot iniciatīvu, kritisku domāšanu un problēmu risināšanu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izvēlēties biznesa idejai piemērotāko komercdarbības formu, finanšu līdzekļu avotus, ievākt nepieciešamo informāciju. 2. Sagatavot naudas plūsmas grafiku, plānot peļņas vai zaudējumu aprēķinu. 3. Veikt tirgus izpēti un datu analīzi, izstrādāt idejas tirgzinības pasākuma plāna īstenošanai. 4. Pieņemt lēmumus par problēmu risinājumu konkrētās situācijās savas profesionālās darbības jomā. 5. Sagatavot prezentāciju un prezentēt biznesa plānu, argumentēt savu viedokli par iegūtajiem rezultātiem. 6. Izveidot un darboties izglītojamo mācību uzņēmumā. ¹ ¹ pēc izglītojamo izvēles
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūts modulis "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis)" noslēgumā izglītojamais iesniedz un prezentē (individuāli vai grupā) izstrādāto biznesa plānu, ievērojot biznesa plāna struktūru.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Moduli "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis)" īsteno kā mūžizglītības moduli profesionālās vidējās un profesionālās tālākizglītības programmās vai neformālās izglītības programmās.

Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (2. līmenis) saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
<p>1. Spēj: izvēlēties biznesa idejai piemērotāko komercdarbības formu, finanšu līdzekļu avotus, ievākt nepieciešamo informāciju.</p> <p>Zina: komercdarbības tiesiskās formas izvēles kritērijus, uzņēmuma dibināšanas un reģistrēšanas kārtību, finansēšanas formas un avotus, biznesa plāna struktūru.</p>	20% no moduļa kopējā apjoma	<p>Atrod normatīvos aktus, kas regulē uzņēmējdarbību. Nosauc uzņēmējdarbības ierobežojumus. Nosauc uzņēmējdarbības veidus, kuriem nepieciešamas speciālās atļaujas. Nosauc iespējamās saimnieciskās darbības un uzņēmējdarbības veidus. Nosauc uzņēmējdarbības mikrovides</p>	<p>Izskaidro normatīvos aktus, kas regulē uzņēmējdarbību un tās ierobežojumus. Izskaidro galvenās darba devēja un darba ņēmēja tiesības un pienākumus. Izskaidro patērētāju tiesības. Pamato speciālo atļauju (licenču) nepieciešamību. Analizē uzņēmējdarbības ietekmi uz apkārtējo vidi.</p>

<p>Izprot: biznesa plāna mērķi un nepieciešamību, iekšējās finansēšanas būtību un ārējās finansēšanas piesaistes iespējas un noteikumus.</p>		<p>un makrovides faktoros. Nosauc konkrētus aktuālās inovācijas piemērus uzņēmējdarbībā Latvijā. Nosauc banku un nebanku finansēšanas veidus un izvēlas savam uzņēmējdarbības veidam atbilstošāko. Sniedz piemērus, raksturojot biznesa plāna izstrādāšanas secību. Nosauc biznesa plāna struktūru un apraksta katrā no biznesa plāna daļām iekļaujamo informāciju. Nosauc uzņēmuma dibināšanai un reģistrēšanai nepieciešamos dokumentus, daļēji tos noformē. Nosauc aktuālās uzņēmējdarbības atbalsta iespējas.</p>	<p>Raksturo saimnieciskās darbības un uzņēmējdarbības veidus. Raksturo uzņēmējdarbības mikrovides un makrovides faktoros. Izskaidro makrovides faktoru ietekmi konkrētās nozares uzņēmējdarbībā. Raksturo aktuālās inovācijas uzņēmējdarbībā Latvijā un pasaulē un to lietošanas iespējas uzņēmējdarbībā. Min piemērus. Raksturo uzņēmuma finansēšanas veidus. Izvērtē pieejamos banku un nebanku finanšu avotus. Izvēlas un pamato atbilstošāko finansēšanas veidu savas biznesa idejas īstenošanai. Izskaidro biznesa plāna struktūru, identificē ietveramo informāciju. Skaidro katras biznesa plāna daļā iekļaujamās informācijas saturu. Apraksta uzņēmuma dibināšanas un reģistrēšanas procesa soļus. Noformē nepieciešamos uzņēmuma dibināšanas un reģistrēšanas dokumentus. Novērtē aktuālos uzņēmējdarbības finansiālā atbalsta fondus un atbalsta izmantošanas iespējas.</p>
<p>2. Spēj: sagatavot naudas plūsmas grafiku, plānoto peļņas vai zaudējumu aprēķinu bilances izveidei.</p> <p>Zina: finanšu plānošanas procesu un metodes, naudas plūsmas un peļņas/zaudējumu veidošanās pamatprincipus.</p>	<p>35% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Nosauc grāmatvedības mērķus, uzdevumus, raksturo tās nozīmi uzņēmējdarbībā. Nosauc galvenos grāmatvedības datu izmantotājus. Nosauc uzņēmuma rīcībā esošos saimnieciskos līdzekļus un to veidošanās avotus. Definē saimnieciskās darbības</p>	<p>Definē grāmatvedības mērķus un uzdevumus. Izskaidro grāmatvedības nozīmi uzņēmējdarbībā. Pamato grāmatvedības uzskaiti izvirzītās prasības. Raksturo galvenos grāmatvedības datu izmantotājus un viņu mērķus. Raksturo uzņēmuma saimniecisko līdzekļu un to veidošanās avotu</p>

<p>Izprot: grāmatvedības nozīmi un tai izvirzītās prasības.</p>		<p>dokumentu Nosauc katra dokumenta galvenos rekvizītus jēdzienus, raksturo tiem izvirzītās prasības. Izskaidro gada pārskata sagatavošanas nepieciešamību. Nosauc gada pārskata sastāvdaļas. Nosauc bilances sastāvu. Sastāda bilanci. Sagatavo plānotās naudas plūsmas pārskatu. Sastāda peļņas vai zaudējumu aprēķinu</p>	<p>klasifikāciju. Raksturo saimniecisko līdzekļu grupas. Raksturo grāmatvedības dokumentu klasifikāciju. Noformē vienkāršākos grāmatvedības dokumentus. Izskaidro gada pārskata sastāvdaļu nozīmi un sagatavošanas kārtību. Izskaidro bilances būtību. Sastāda bilanci. Raksturo uzņēmuma finansiālo stāvokli. Sagatavo un izvērtē plānotās naudas plūsmas pārskatu. Sastāda un izvērtē peļņas vai zaudējumu aprēķinu.</p>
<p>3. Spēj: izstrādāt idejas tirgzinības pasākuma plāna īstenošanai., balstoties uz tirgus izpēti un datu analīzi.</p> <p>Zina: tirgus izpētes metodes, tirgzinības pasākuma kompleksa elementus.</p> <p>Izprot: tirgus izpētes nozīmi un tirgzinības pasākumu ietekmi uz biznesa idejas īstenošanu.</p>	<p>20% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Nosauc tirgzinības iekšējās un ārējās vides faktoros. Nosauc tirgus izpētes metodes, izvēlas atbilstošāko. Veic patērētāju un/vai konkurējošo uzņēmumu izpēti. Apkopo iegūtos tirgus izpētes datus. Nosauc tirgzinības pasākuma kompleksa elementus. Izstrādā tirgzinības pasākumu plānu konkrētam uzņēmumam. Nosauc piemērotākos produkta virzīšanas pasākumu veidus.</p>	<p>Raksturo tirgzinības iekšējās un ārējās vides faktoros. Raksturo tirgus izpētes metodes, novērtē to priekšrocības. Veic patērētāju un/ vai konkurējošo uzņēmumu izpēti. Apkopo un analizē iegūtos tirgus izpētes datus, izskaidro to lietošanas iespējas. Izsaka un pamato savu viedokli par konkrēta uzņēmuma tirgzinības pasākuma kompleksa elementiem. Izstrādā un pamato tirgzinības pasākumu plānu konkrētam uzņēmumam. Izstrādā un analizē piemērotākos produkta virzīšanas pasākumu veidus.</p>
<p>4. Spēj: pieņemt lēmumus par problēmu risinājumu konkrētās situācijās savas profesionālās darbības jomā.</p> <p>Zina: uzņēmuma vadīšanas funkcijas.</p> <p>Izprot: vadīšanas lomu uzņēmējdarbībā.</p>	<p>15% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Nosauc vadīšanas funkcijas un plānu veidus. Apraksta konkrēta uzņēmuma vadības veidu un organizatorisko struktūru. Nosauc darbinieku motivēšanas veidus. Raksturo kontroles nepieciešamību un būtību.</p>	<p>Izskaidro vadīšanas funkcijas būtību un sniedz konkrētus piemērus. Raksturo plāna veidus, pamato to izstrādes nepieciešamību. Izstrādā konkrēta uzņēmuma organizatoriskās un pārvaldes struktūras shēmas, pamato tās. Sasaista uzņēmuma organizatoriskās</p>

		<p>Nosauc lēmumu pieņemšanas procesa posmus.</p> <p>Balstoties uz konkrēto situāciju, identificē atsevišķus lēmuma pieņemšanas posmus.</p> <p>Paskaidro informācijas un komunikācijas nozīmi lēmumu pieņemšanā.</p>	<p>un pārvaldes struktūru ar darba tiesiskajām normām.</p> <p>Izstrādā darbinieku motivēšanas plānu.</p> <p>Raksturo un izskaidro kontroles nepieciešamību un būtību.</p> <p>Raksturo lēmuma pieņemšanas procesu. Balstoties uz konkrēto situāciju, pieņem lēmumu un to izvērtē. Izskaidro lēmumu pieņemšanas veidus ar piemēriem.</p> <p>Paskaidro un pamato informācijas un komunikācijas nozīmi lēmumu pieņemšanā.</p>
<p>5. Spēj: sagatavot biznesa plānu un argumentēti prezentēt to.</p> <p>Zina: biznesa plāna struktūru, pamatprincipus un kopsakarības.</p> <p>Izprot: biznesa plāna lietojumu praktiskajā darbībā.</p>	<p>10% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Noformē biznesa plānu, kas iekļauj biznesa plāna pamatelementus.</p> <p>Sagatavo kopsavilkumu, kas vispārīgi dod priekšstatu par izstrādāto biznesa plānu.</p> <p>Vispārīgi izdara secinājumus par iegūtajiem rezultātiem un apraksta priekšlikumus trūkumu novēršanai.</p> <p>Sagatavo vispārīgu prezentāciju, kas kopumā atbilst prasībām.</p> <p>Prezentē savu (savas grupas) biznesa plānu. Nosauc un vispārīgi apraksta iegūtos rezultātus. Kopumā novērtē biznesa idejas dzīvotspēju.</p>	<p>Noformē biznesa plānu, kas pilnībā atbilst biznesa plāna struktūras prasībām.</p> <p>Sagatavo kvalitatīvu biznesa plāna kopsavilkumu, kas dod pilnu un pārliecinošu priekšstatu par izstrādāto biznesa plānu.</p> <p>Apkopo un izdara secinājumus par iegūtajiem aprēķiniem, novērtē tos.</p> <p>Izstrādā kvalitatīvus priekšlikumus uzņēmuma darbības pilnveidošanai, trūkumu novēršanai un efektivitātes paaugstināšanai.</p> <p>Sagatavo prasībām atbilstošu detalizētu prezentāciju.</p> <p>Argumentēti prezentē savu (savas grupas) biznesa plānu, pamato un aizstāv iegūtos rezultātus un analītiski novērtē biznesa idejas dzīvotspēju tirgus apstākļos.</p>

Moduļa „Zaļās prasmes” apraksts

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas veikt savu profesionālo darbību atbilstoši vides ilgtspējīgai attīstībai, resursus taupošai un energoefektīvai saimniekošanai, kā arī ikdienā pieņemt videi labvēlīgus un zaļajai domāšanai atbilstošus lēmumus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Izskaidrot konkrētai situācijai svarīgākos ilgtspējīgas attīstības kritērijus. 2. Sasaistīt ilgtspējīgas attīstības ideju ar dabas resursu racionālu izmantošanu. 3. Novērtēt cilvēku saimnieciskās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. 4. Analizēt informāciju par efektīvu energoresursu izmantošanu. 5. Šķirot atkritumus, ievērojot videi draudzīgas apsaimniekošanas pamatprincipus. 6. Ievērot veselīga uztura pamatprincipus dzīvildzes nodrošināšanai.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta pamatzglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Zaļās prasmes" apguves noslēgumā izglītojamais kārtu pārbaudījumu – veido prezentāciju, kurā iekļauj priekšlikumus un secinājumus par ilgtspējīgu resursu izmantošanu savā ikdienā.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Zaļās prasmes" ir mūžizglītības modulis. Profesionālās vidējās izglītības programmās ar īstenošanas ilgumu četri gadi moduļa saturs tiek apgūts vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmeta kursā „Dabaszinības”.

Moduļa „Zaļās prasmes” saturs

Sasniedzamais rezultāts	Sasniedzamā rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
<p>1. Spēj: izskaidrot konkrētai situācijai svarīgākos ilgtspējīgas attīstības kritērijus.</p> <p>Zina: jēdziena "ilgtspējīga attīstība" skaidrojumu.</p> <p>Izprot: ilgtspējīgas attīstības un zaļās domāšanas nozīmīgumu vides un dabas daudzveidības saglabāšanā.</p>	20% no moduļa kopējā apjoma	<p>Nosauc ilgtspējības pamatideju.</p> <p>Raksturo trīs būtiskākās stratēģijas prioritātes (Latvijas kultūrtelpas attīstība, dabas resursu vērtība, cilvēkkapitāls).</p> <p>Apraksta cilvēka un dabas mijiedarbību, kultūras, zinātnes, izglītības un pieredzes nozīmi cilvēka dzīvesveida veidošanā.</p> <p>Definē jēdzienu "ilgtspējīga nākotne".</p>	<p>Izskaidro un pamato ilgtspējības pamatideju.</p> <p>Pamato ar piemēru katru no būtiskākajām stratēģijas prioritātēm (Latvijas kultūrtelpas attīstība, dabas resursu vērtība, cilvēkkapitāls).</p> <p>Izvērtē cilvēka un dabas mijiedarbību, kultūras, zinātnes, izglītības un pieredzes nozīmi cilvēka pasaules uzskata veidošanā.</p> <p>Izskaidro jēdzienu "zaļā domāšana", izvērtējot konkrētas situācijas.</p>

<p>2. Spēj: sasaistīt ilgtspējīgas attīstības ideju ar dabas resursu racionālu izmantošanu.</p> <p>Zina: dabas resursu racionālas un ilgtspējīgas izmantošanas pamatprincipus.</p> <p>Izprot: dabas kapitāla resursu ilgtspējīgas izmantošanas nozīmīgumu apkārtējās vides saglabāšanā.</p>	<p>20% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Skaidro atjaunojamo dabas resursu (vēja, saules, ūdens, augu, dzīvnieku, gaisa) nozīmi ilgtspējīga dzīvesveida veicināšanā.</p> <p>Skaidro neatjaunojamo resursu (naftas, dabasgāzes, minerālu) limitu nepārsniegšanas un racionālas izmantošanas nozīmi/būtību.</p> <p>Skaidro ekosistēmu un vides kvalitātes saglabāšanas nozīmi.</p>	<p>Analizē atjaunojamo dabas resursu (vēja, saules, ūdens, augu, dzīvnieku, gaisa) nozīmi ilgtspējīga dzīvesveida veicināšanā.</p> <p>Analizē neatjaunojamo resursu (naftas, dabasgāzes, minerālu) limitu nepārsniegšanas un racionālas izmantošanas iespējas.</p> <p>Izvērtē ekosistēmu un vides kvalitātes saglabāšanas iespējas.</p>
<p>3. Spēj: novērtēt cilvēka saimnieciskās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.</p> <p>Zina: bioloģiskās daudzveidības līmeņus; floras un faunas aizsargājamās sugas; invazīvo augu un dzīvnieku sugas; bioloģiskās daudzveidības fragmentāciju; saimnieciskās darbības priekšrocības un trūkumus īpaši aizsargājamās dabas teritorijās; bioloģiskās daudzveidības monitoringu; ekoloģiskās pēdas nospiedumu.</p> <p>Izprot: īpaši aizsargājamo teritoriju un bioloģiskās daudzveidības saistību, saimnieciskās darbības ietekmi uz dabas un klimata pārmaiņām</p>	<p>20% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Atpazīst cilvēka saimnieciskās darbības veidus, kas ietekmē bioloģiskās daudzveidības pamatnosacījumus.</p> <p>Nosauc bioloģiskās daudzveidības četrus līmeņus, minot divus raksturojošus piemērus.</p> <p>Vispārīgi raksturo Latvijas floru un faunu, to aizsargājamās sugas.</p> <p>Nosauc desmit Latvijas invazīvo augu un dzīvnieku sugas.</p> <p>Raksturo ar trīs piemēriem saimnieciskās darbības priekšrocības un trūkumus īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.</p> <p>Nosauc trīs bioloģiskās daudzveidības monitoringa piemērus.</p> <p>Nosauc piecus saimnieciskās darbības veidus, kas ietekmē dabas un klimata pārmaiņas.</p> <p>Aprēķina ekoloģiskās pēdas nospiedumu.</p>	<p>Izskaidro cilvēka saimnieciskās darbības veidus, kas ietekmē bioloģiskās daudzveidības pamatnosacījumus.</p> <p>Izskaidro dzīvības procesu daudzveidību, saskatot to vienojošās likumsakarības.</p> <p>Skaidro Latvijas floras un faunas aizsargājamo sugu nozīmi ekosistēmā.</p> <p>Raksturo Latvijas invazīvo augu un dzīvnieku sugu ietekmi uz vietējo ekosistēmu.</p> <p>Pamato ar pieciem piemēriem saimnieciskās darbības priekšrocības un trūkumus īpaši aizsargājamās dabas teritorijās</p> <p>Analizē piecus bioloģiskās daudzveidības monitoringa piemērus.</p> <p>Novērtē saimnieciskās darbības veidu (vismaz piecu) ietekmi uz dabas un klimata pārmaiņām – kā saimnieciskā darbība var ietekmēt apkārtējo vidi.</p> <p>Izskaidro ekoloģiskās pēdas nospieduma rezultātus.</p>
<p>4. Spēj: analizēt informāciju par efektīvu energoresursu izmantošanu.</p> <p>Zina: atjaunojamo energoresursu veidus.</p> <p>Izprot: atjaunojamo energoresursu</p>	<p>15% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Vispārēji skaidro kaitējumus, ko videi rada fosilās enerģijas izmantošana.</p> <p>Izvērtē fosilās enerģijas izmantošanas ietekmi uz vidi.</p> <p>Vispārīgi raksturo videi draudzīgu enerģiju. Nosauc piecus piemērus, kā saimniekošanā un sadzīvē izmanto</p>	<p>Analizē kaitējumus, ko videi rada fosilās enerģijas izmantošana.</p> <p>Analizē fosilās enerģijas izmantošanas ietekmi uz vidi.</p> <p>Raksturo videi draudzīgas enerģijas veidus, to izmantošanas iespējas saimniekošanā un sadzīvē. Izskaidro, kā</p>

<p>izmantošanas iespējas saimniekošanā un sadzīvē, fosilās enerģijas izmantošanas ietekmi uz vidi, energoefektivitātes nozīmi mūsdienās.</p>		<p>atjaunojamos energoresursus. Identificē iekārtas, uz kurām attiecas energoefektivitātes marķējums.</p>	<p>pēc energoefektivitātes marķējuma izvēlēties iekārtas un instrumentus darbam un sadzīvei ar iespējami mazāku enerģijas patēriņu.</p>
<p>5. Spēj: šķirot atkritumus, ievērojot videi draudzīgas apsaimniekošanas pamatprincipus.</p> <p>Zina: atkritumu veidus un videi draudzīgu to apsaimniekošanu; videi draudzīgus sadzīves atkritumu likvidēšanas pasākumus un ieguvumus.</p> <p>Izprot: atkritumu šķirošanas nepieciešamību, atkritumu rašanos sadzīvē un ražošanā.</p>	<p>10% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Nosauc galvenos atkritumu veidus (mājsaimniecības, rūpnieciskie, speciālie, bīstamie, inertie u.c.), minot trīs piemērus no katra veida, t.sk. otrreizējās pārstrādes atkritumus. Risina atkritumu šķirošanas uzdevumus.</p> <p>Nosauc galvenos atkritumu radītos kaitējumus videi savā pilsētā vai pagastā. Uzskaita piecus videi draudzīgus atkritumu likvidēšanas un utilizēšanas piemērus. Atpazīst sadzīves atkritumu veidus, bīstamos un ražošanas atkritumus. Izskaidro jēdziena "ilgtspējīga atkritumu apsaimniekošana" būtību.</p>	<p>Raksturo galvenos atkritumu veidus (mājsaimniecības, rūpnieciskie, speciālie, bīstamie, inertie u.c.) un otrreizējās pārstrādes atkritumus. Risina atkritumu šķirošanas uzdevumus.</p> <p>Izskaidro un ar piemēriem pamato atkritumu radītos kaitējumus videi savā pilsētā vai pagastā.</p> <p>Izvērtē iedzīvotāju atkritumu likvidēšanas un utilizēšanas iespējas videi draudzīgā veidā. Novērtē sadzīves atkritumu veidus, pamatojoties uz to lietderīgu izmantošanu, identificē bīstamos un ražošanas atkritumus. Pamato ilgtspējīgas atkritumu apsaimniekošanas nepieciešamību.</p>
<p>6. Spēj: ievērot veselīga uztura pamatprincipus dzīvildzes nodrošināšanai.</p> <p>Zina: jēdzienu "cilvēkam veselīga pārtika", "bioloģiskā pārtika", "ģenētiski modificēta pārtika", "E vielas" u.c. skaidrojumu, to būtiskās pazīmes un/vai atšķirības.</p> <p>Izprot: veselīga uztura nozīmi dzīvildzes nodrošināšanā.</p>	<p>15% no moduļa kopējā apjoma</p>	<p>Atšķir organismam nepieciešamās uzturvielas un pārtikas piedevas. Identificē bioloģiski un industriāli ražotās pārtikas atšķirības.</p> <p>Nosauc E vielu iedalījumu un vismaz piecas E vielas, vispārīgi raksturo to ietekmi uz cilvēka veselību.</p> <p>Raksturo praktiski izmantojamos ekomarķējumus.</p>	<p>Izskaidro organismam nepieciešamo uzturvielu un pārtikas piedevu atšķirības. Novērtē atšķirības starp bioloģisko un industriāli ražoto pārtiku.</p> <p>Analizē E vielu iedalījumu, detalizēti raksturo vismaz trīs E vielas no katras grupas, izvērtē zināmākās E vielas uzturā.</p> <p>Analizē un raksturo ekomarķējumus un prot izvēlēties atbilstošākos konkrētai situācijai.</p>

Programmas īstenošanai obligāti nepieciešamie materiālie līdzekļi

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1. Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti		
1.1.	Datori	1 katram izglītojamajam
1.2.	Kopētājs	1 uz grupu
1.3.	Skeneris	1 uz grupu
1.4.	Drukas iekārta (printeris)	4 uz grupu
1.5.	Lielformāta drukas iekārta (ploteris)	1 uz grupu
1.6.	Izdevējdarbības Adobe programmu pakete	1 katram izglītojamajam
1.7.	Microsoft Office programmu pakete vai analogiska	1 katram izglītojamajam
1.8.	Iespiedlokšņu izklājumu veidošanas programma	1 katram izglītojamajam
1.9.	Apdrukājamo materiālu katalogi	1 katram izglītojamajam
1.10.	Krāsu skalas Pantone	5 komplekti
1.11.	Poligrāfijas foliju katalogi	5 komplekti
1.12.	Vāku pārvelkamo materiālu katalogi	5 komplekti
1.13.	Šķiramo lenšu un greznuma lenšu katalogi	5 komplekti
1.14.	Vāku papju katalogi	5 komplekti
1.15.	Poligrāfijas krāsu katalogi	5 komplekti
1.16.	CtP repro procesa iekārta	1 uz grupu
1.17.	Fotoformu montāžas galds	2 uz grupu
1.18.	Formu plašu kopējamā iekārta	1 uz grupu
1.19.	Formu plašu attīstīšanas iekārta/ vanna	1 uz grupu
1.20.	Iespiedformu žāvējamais skapis	1 uz grupu
1.21.	Iespiedmašīna	3 uz grupu
1.22.	Rokas densitometrs	1 uz grupu
1.23.	Viennaža griežamā iekārta	2 uz grupu
1.24.	Trīsnažu griežamā iekārta	1 uz grupu
1.25.	Kartona griežamā iekārta (papšķēre)	2 uz grupu
1.26.	Lokšņu lokāmā iekārta	1 uz grupu
1.27.	Bloku bezšuvuma sastiprināšanas iekārta	1 uz grupu
1.28.	Grāmatu bloku šujamā iekārta	1 uz grupu
1.29.	Grāmatu bloku presējamā prese	3 uz grupu
1.30.	Karstspiedes/reljefspiedumu zeltījamā prese	2 uz grupu
1.31.	Izcērtamais tīģelis	1 uz grupu
1.32.	Burtnīcu nopresējamā prese	1 uz grupu
1.33.	Rastra punkta palielinājuma lupa	1 katram izglītojamajam
1.34.	Mitrināmā šķīduma Ph līmeņa noteikšanas aparāts	1 uz grupu
1.35.	Rievojāmā/perforējamā iekārta	1 uz grupu
1.36.	Iespiedprodukcijas laminēšanas iekārtas	2 uz grupu
1.37.	Līmes otiņa	1 katram izglītojamajam
1.38.	Metāla lineāls	1 katram izglītojamajam
1.39.	Burtnīcu komplektējamā iekārta	1 uz grupu
1.40.	Zibatmiņas	1 katram izglītojamajam
2.Materiāli, palīgmateriāli u.tml.		
2.1.	Poligrāfijas papīrs (dažādi formāti)	Atbilstoši izglītības programmas īstenošanai
2.2.	Iespiedkrāsas (dažādām iespied tehnoloģijām)	Atbilstoši izglītības programmas īstenošanai
2.3.	Grāmatu vāku pārvelkamie materiāli	Atbilstoši izglītības programmas īstenošanai
2.4.	Poligrāfijas līmes	Atbilstoši izglītības programmas īstenošanai

2.5.	Iespiedlokšņu virsmas apstrādes, grāmatu vāku un bloku apdares materiāli (folijas, šķiramās lentas, greznuma lentas, laminēšanas plēves, poligrāfijas lakas)	Atbilstoši izglītības programmas īstenošanai
2.6.	Poligrāfijas ražošanas procesu nodrošinošie materiāli	Atbilstoši izglītības programmas īstenošanai
2.7.	Poligrāfijas kartons (dažādi formāti)	Atbilstoši izglītības programmas īstenošanai
2.8.	Vāku pape (dažādi formāti)	Atbilstoši izglītības programmas īstenošanai
2.9.	Iespiedformu materiāli (dažādām iespied tehnoloģijām)	Atbilstoši izglītības programmas īstenošanai
2.10.	Fototehniskās filmas	Atbilstoši izglītības programmas īstenošanai
2.11.	Pauspapīrs	Atbilstoši izglītības programmas īstenošanai
2.12.	Milimetru papīrs	Atbilstoši izglītības programmas īstenošanai
2.13.	Fotoformu montāžas loksnes (caurspīdīgas)	4 uz grupu
2.14.	Poligrāfijas procesu plānošanas un uzskaites dokumentu elektroniskās versijas	Atbilstoši izglītības programmas īstenošanai

DARBĪBAS PROGRAMMAS "IZAUGSME UN NODARBINĀTĪBA" VALSTS IZGLĪTĪBAS SATURA CENTRA ESF PROJEKTS "PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU EFEKTĪVA PĀRVALDĪBA UN PERSONĀLA KOMPETENCES PILNVEIDE" (VIENOŠANĀS NR. 8.5.3.0/16/I/001)

Aprobācijas koordinatore: Dace Rozenblate